

DERGİ ●

AKSEKI

Hilal Hanım Konağı

Rıfat Akbelen

Mustafa Duruk Seyir Alanı

Torosların Sesi Sami Demircioğlu

2021 / Sayı 32 / Üç ayda bir yayınlanır / 10 TL

Ücretsiz

aroma
"Sa-de"

SUYUN YENİ KUVVETİ

Doğal Kaynak
Suyundan

ALKALİ pH 8.15
Doğal Kaynak Suyu

ENERJİ

SİNDİRİM

DETOKS

GÜZELLİK

DİRENÇ

aroma

Başkan'dan...

Akseki - İbradı Havzası

Akseki - İbradı bölgesindeki "Tarihi Düğmeli Evler" denildiğinde, ne mutlu ki herkeste o evleri görmek, o evlerde ağırlandmak ve yaşamak duyguları hâkim oluyor. Ancak bu tarihi evler, doğru yöntemle düzenleme ve bakımı olmadığı zaman tıpkı sağlığına ve bakımına önem vermeyen insanlar gibi belirli bir zaman ayakta kalıyor olsa da zamanın ve bakımsızlığın yol açtığı erozyona daha fazla dayanamayarak bir enkaz yığına dönüşüyor.

Değerli hemşehrilerim, senenin belirli günlerinde bu topraklarda tatil yaparak, bölgeyi koruyup kollayacağımızı zannederek ancak kendimizi avutmuş oluyoruz. Havasına, suyunu, toprağına bağlı kaldığımız ilçemiz ve tarihi değerlerimiz için hep birlikte elimizden geleni yapmalıyız. Tarihi düğmeli evlerimiz, kültürel varlıklarımız ve çevre düzenlememiz için gereken bakımı, özeni göstermeli ve tüm bu değerleri geleceğe taşımalıyız.

Hemşehrilerim, Akseki ve İbradı havzasındaki bölgesel ayrımcılığa son vermeden ve insanımızın ekonomik girdilerini artırma yollarını bulmadan bu havzayı bir adım ileri taşıyamayacağımızı hepimizin iyi bilmesi gerekir.

Bu bağlamda Belediye başkanlarımız, Kaymakamlarımız ve tüm STK'lar Akseki - İbradı havzasını bir bütün olarak ele almalı, bölge kalkınmasını hep birlikte öne çıkarmalıyız.

Tarihi varlıklarımızın düzenlenip tekrar geri kazandırılmasının ve bölgesel ekonomik girdilerin artırılmasının yanı sıra Akseki-İbradı havzasındaki sosyal faaliyetlere hız kazandırmalı, sosyo-kültürel etkileşimi de sonuna kadar desteklemeliyiz. Rasih Kaplan, Mehmet Fatin Gökmen, Ahmet Hamdi Akseki, Muammer Aksoy, Osman Yüksel Serdengeçti, gibi her tür düşünce, bilim ve felsefe dâhilerini toplumumuza hediye etmiş ve geçmişte ülkemizin sekizinci büyük yerleşimi olan bölgemiz, başka türlü tarihteki yerini günümüze taşıyamaz.

Tarihin derinliklerinden gelen bu kültürel miras, umarım aydın gençlerimiz ve destekçi kurumlarımız ile beraber hakkıyla geleceğe taşınarak kaybolmayacaktır. Aksi durumda bölgedeki tüm zengin kültürel birikimlerimiz ve hikâyelerimiz son bulacaktır.

Akseki - İbradı havzası olarak bütüncül bir yaklaşımla; sanatçıları, doğaseverleri, genç nüfusumuzu destekleyelim ve bölgemize kazandıralım. Değerli havzamızı, en kısa sürede kültür ve doğa turizminin göz bebeği haline getirmek ancak ve ancak birlikte mümkün.

Sevgili hemşehrilerim,
Sağlıkla kalın

Mahmut Atom Duruk

Kapak Fotoğrafi *Yerel Sanatçı Hasan Ali Akoğlu, Aşağıyaşıklar* ©Attila Durak

Akseki Dergisi

3 Ayda bir yayınlanır.
2021, Sayı: 32

Akseki Eğitim Hayratı Derneği

İktisadi İşletmesi Adına, Sahibi
Mahmut Atom Duruk

Genel Yayın Yönetmeni

Rasih Kaplan

Editör

Vildan Çetinkaya

Tasarım ve Uygulama

Abdullah Yaşar, Ersin İleri

Fotoğraf Editörü

Attila Durak

Fotoğraflar

Rasih Kaplan, Abdullah Yaşar

Baskı

Elit Ofset Matbaacılık, Ambalaj Sanayi ve Tic.A.Ş.
İkitelli Organize Sanayi Bölgesi İpkas Sanayi Sitesi
19 B 5. Blok 34670 İkitelli / İSTANBUL

Tel:0212 549 88 60(pbx) Faks:0212 549 88 65
e-mail:info@elitofset.com web: www.elitofset.com

Yayın Kurulu

İbrahim Ekmekçi, Mahmut Atom Duruk,
Oğuz Acar, Rasih Kaplan, Vildan Çetinkaya

İletişim Adresi

Akseki Eğitim Hayratı Yapanlar ve Yaşatanlar
Derneği İktisadi İşletmesi
Bakırköy V.D. No: 0340379001
Zeytinlik Mahallesi Mor Menekşe Sokak
No: 7/3 Bakırköy-İstanbul
Tel.: 0212.542 93 48 Faks: 0212 542 02 75

Akseki Eğitim Hayratı Derneği İktisadi İşletmesi
tarafından yayınlanan Akseki Dergisi T.C
yasalarına uygun olarak yayın yapmaktadır.
Dergide yer alan yazı ve makaleler yazarlarının
görüşüdür.

Akseki Eğitim Hayratı Derneği İktisadi İşletmesi
Vakıfbank TAO Ataköy İstanbul Şubesi
TR88 0001 5001 5800 7304 2148 55

Editör'den...

Yolumuz Akseki

olumuz Akseki

Biz mi Akseki'ye dönüyoruz? Yoksa Akseki mi bizi çağırıyor? Emin değilim... Ancak emin olduğum önemli bir nokta var ki, Akseki'nin bütünüyle bizi yansıttığı...

Bu kesin başlangıç noktasından yola çıkarsak, hangi Aksekili istemez ki "Doğal ve Kültürel Mirasının" tüm dünyaya yansımaları? Üstelik Akseki'mizin yeterli doğal çekiciliği ve kendisine ait özgün bir kültürü de varken...

Akseki'de hayata geçirilecek olan kültür ve doğa turizmi hayallerimizi, pandemi kısıtlamalarının kalktığı bu günlerde daha sık dile getirir olduk. Akseki Kadın Kooperatifi ile başlayan alternatif yaşam yolumuzun diğer kültür ve doğa turizmi faaliyetlerini de etkileyerek eş zamanlı ilerleyeceğini umut ediyorum. Hepimiz yepyeni bir yolun başlangıcındayız. Bu yolda nelerle karşılaşacağımızı çok kestiremiyoruz, ama bu yolculuğu "birbirimizi yarı yolda bırakmadan ve ana yolumuzdan sapmadan" tamamladığımız an Akseki'de ve dünyanın başka yerlerinde güzel deneyimlerlerle anılacağımıza eminim.

Kültür ve doğa turizmini geliştirecek tüm sürdürülebilir çalışmalar; kültürel ve doğal mirasımızı sadece yerli ve yabancı ziyaretçilere tanıtmakla kalmayacak, yerel halkın yaşam kalitesini yükseltme, geleneksel yaşam tarzlarını koruyarak kültürel miras bilincini oluşturma ve yöre halkının sosyal- ekonomik gelişimine kadar fayda yaratacaktır.

Dünya genelinde insanlar her zaman ikamet ettikleri yerlerden ayrılarak, başka bölgelerin folkloru, gelenekleri, gastronomi kültürü, doğal güzellikleri hakkında bilgi edinmek, tarihi mekânları ile doğasını deneyimlemek ve kültürel ihtiyaçlarını tatmin etmek için seyahat etmişlerdir. Ancak, bir yörenin bu ziyaretlere kültür turizmi kapsamında cevap verebilmesi için, sunduğu ürün ve hizmetlerinin otantik olması ve bölgeye ait kültürel bir yaşam tarzının yönetimden yerli halka kadar doğru bir şekilde yansıtılması gerekiyor.

Yani biz Aksekililer, öncelikle bulunduğumuz bölgenin hangi yönde olduğunu iyi bilmeli, rotamızı doğru oluşturmaliyiz. Akseki'yi tanıttak kestirme yol buldum derken, asıl görüp öğreneceklerimizin var olduğu ana yoldan mı çıkıyoruz? Sürdürülebilir turizm faaliyeti uygulamalarıyla ilgili tedbirlerimizi yolun başında alıyor muyuz? Çünkü bu konuda bilinçli olmazsak yolun sonu çıkmaz sokak! Vaktimizi şehir dışına çıkan yollarda mı kaybediyoruz? Böyle olursa gelecek olan misafirlerimizi hazırlıksız ve bize ait olmayan unsurlarla/kültürle ağırlamak zorunda kalacağımızı düşündük mü? Şimdilik bunları bir düşünelim. Bir sonraki sayıda bu konuyla ilgili daha detaylı bir yazı ile karşınızda olacağım...

Gelecek sayıya kadar Akseki yolunda birlik olalım...

Sevgiler,

Vildan ÇETİNKAYA

Ekim 2021 / İstanbul
vildancetinkaya07@gmail.com

10 Hilal Hanım
Konağı Göz
Kamaştırıyor...

18 Torosların Sesi
Sami Demircioğlu

32 YTD
Yatırım Tavsiyesi
Değildir

36 Değirmenlik Mahallesinden
Prof.Dr.Çağla Bozkurt Güzel

44 Ekonomik Kalkınmada
Devlet Yönetimi

İçindekiler

- 8- Alkü Akseki Meslek Yüksekokulundan Gül ve Gül Yağı Üretim Projesi
- 9- Mustafa Duruk Seyir ve Mesire Alanı
- 10- Hilal Hanım Konağı Göz Kamaştırıyor...
- 14- Rifat Akbelen
- 18- Torosların Sesi Sami Demircioğlu
- 24- Daha İyi Ve Daha Kaliteli Uyku: Daha İyi Sağlık, Daha Kaliteli Yaşam
- 32- YTD (Yatırım Tavsiyesi Değildir)
- 36- Değirmenlik Mahallesi'nden Prof.Dr.Çağla Bozkurt Güzel
- 40- Akseki ve Çevresinde Meydana Gelen Orman Yangınları Üzerine Değerlendirme
- 44- Ekonomik Kalkınmada Devlet Yönetimi
- 50- Vehbi Güleç Anaokulu | Geçmiş Olsun Akseki

Alkü Akseki Meslek Yüksekokulundan Gül ve Gül Yağı Üretim Projesi

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Meslek Yüksekokulu, bölgesel kalkınmaya destek olmak için gül ve gül yağı üretimi projesini hayata geçirdi.

ALKÜ Akseki Meslek Yüksekokulu, bölge halkına destek olmak ve kalkınmaya katkı sağlamak amacıyla önemli bir projeye imza attı. "Gül ve Gül Yağı Üretimi" projesini hayata geçiren Akseki MYO, Akseki'nin ekonomik kalkınmasını sağlamak üzere "Rosa Damascena" türü gül fidanlarını toprakla buluşturdu. Fidanların dikilmesi bölgenin ileri gelenleri tarafından büyük bir ilgi ile karşılandı.

Bu kapsamda Akseki Meslek Yüksekokulu himayesinde gerçekleştirilen fidan dikme törenine; Akseki Kaymakamı Volkan Hülür, Akseki Belediye Başkanı İbrahim Özkan, ALKÜ Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Erdoğan Aslan, Akseki Eğitim Hayratı Derneği Başkanı Mahmut

Atom Duruk, TEMA Vakfı Yönetim Kurulu ve Mütevelli Heyeti Üyesi Ali Metin Duruk, Türkler Spor Teknik Direktörü Şükrü Çavuşoğlu, Türk Kızılay Antalya Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Av. Ömer Özer ve Akseki MYO Müdürü Dr. Öğr. Üyesi Tolga Gül katıldı.

Fidan dikme töreninden önce katılımcılara "Rosa Damascena" gül türü hakkında bilgiler veren Akseki MYO Müdürü Dr. Öğr. Üyesi Tolga Gül, "Akseki'nin Rosa Damascena gül türü için iklimsel ve toprak özelliklerinin elverişli olması gül ve gül yağı üretimi için bizleri bu gül türüne yöneltti. Üretimden elde edeceğimiz ürünlerle ileride farklı çalışmalar yapmayı da hedefliyoruz. Akseki'de böyle bir projeye imza atmaktan mutluluk duyuyorum ve emeği geçen herkese teşekkürlerimi iletiyorum" diye ifade etti.

Mustafa Duruk Seyir ve Mesire Alanı

Değerli hemşehrimiz iş adamı Yüksek Ziraat Mühendisi Mustafa Şevki Duruk Akseki 1924 doğumlu olup, çocukları M. Mete, A. Atila, F. Sema ve Abdullah Süha Duruk'tur.

Rahmetli Mustafa Şevki Duruk'un annesi Fatma Hanım, babası Mehmet Duruk Bey ve eşi Naciye Duruk Hanım'dır. Kardeşleri ise Ömer Duruk, Fatma Güleç ve Ayşe Boyacı'dır.

Mustafa Şevki Duruk'un çocukları, ilçemizin batı ucunda yer alan "Magrip Harmanlar" olarak anılan bölgede mesire yeri, piknik alanı ve seyir terası yaptırma kararı aldılar. Bu konuda Akseki Belediyesi ile mesire alanı ve ekleri yapılması, düzenlenmesi alt yapı hizmetlerinin getirilmesi ve hizmetin sürekliliğinin sağlanması konusunda protokol imzalanmıştır. Mustafa Şevki Duruk evlatları bu işler için 750.000.000 TL ödeyeceklerdir.

Akseki'mizin batısında bulunan yüksek mekândan, Akseki'mizin tümü önündeki küçük ova, Dutluca, Hüsamettin, Çimi ve Çanakpınar köylerimiz yalingözle görülebilmektedir. Bu tür seyir alanlarında bulundurululan para atılarak ayrıntılarıyla görülebilen dürbünlerden daha net seyretme sağlayabilecektir. Alan ayrıca piknik sahası olarak hizmet verecektir. Düzenlenen alanda salıncak ve

benzeri oyun araçları, çocukları da sevindirecektir. Her türlü hava koşullarından korunmak için oturarak sohbet etmek için çok sayıda kameriye de aile toplulukları piknik yapabilecek, çeşmeden "güzel suyu" içebilecek lavabo gibi tesislerden ve otoparktan yararlanacaklardır.

Alanda düz taşlar döşenerek yapılan yürüyüş yollarına ek olarak çiçek, ağaç ve yeşilliklerle mekânın yakın geçmişte taş harman yeri olduğunu anımsatan daire biçimindeki küçük sembolik taş piknik alanını renklendirmektedir. Göktepe kaynak suyunun kasabamıza kazandıran, düzenlenmekte olan alanı yaptıran ve Akseki'mize büyük hizmetler sunan rahmetli hemşerimiz Yüksek Ziraat Mühendisi Mustafa Şevki Duruk'u yaşatacak ve ölümsüzleştirecek hizmetlerinden dolayı teşekkür eder rahmetle anarız.

Hilal Hanım Konağı Göz Kamaştırıyor...

“Her yörenin kültür düzeyini, konutlarının niteliği belirler.”

Sözü hiç de yanlış bir anlatım olmasa gerek...

“Her yörenin kültür düzeyini, konutlarının niteliği belirler.” Sözü hiç de yanlış bir anlatım olmasa gerek...

Aksekimizin güneyinde yer alan, Büyükilvat, Belenilvat, Bucakilvat ve Saraycılar adlarıyla anılan “dört kadim köy” Osmanlı dönemine rastlayan yakın geçmişlerinde, çevre köylerin ve kasabanın ihtiyaçlarını karşılayan iş yerleri, zanaatkârların atölyeleri ve yetenekli azınlık kökenli ustalara yaptırdıkları görkemli konutlarıyla bilinmekteydi. Bu görkemli evlerin terk edilmelerini ve nedenlerini anlatmayı daha sonraya bırakarak, bugün tanık olduğum “yeniden doğuşun hikâyesini” anlatmak istiyorum.

Rahmetli Ömer Duruk’un kurduğu dinlenme tesisine en yakın köy olan Bucakilvat köyündeki parlak geleceği herkesten önce görmüş olmalı ki,

bu köyden üç konak satın almış; bu konakların ikisinde turist ağırlamaya başlanmış, üçüncü konağı da ortanca oğlu Dr. Mehmet Çetin Duruk’un eşi, sevgili gelini, Dr. Hilal Hanım’a armağan etmiş. Beslenme ve gıda konusunda uzman, ilgili fakültelerde ders veren Dr. Mehmet Çetin Duruk’u, uzmanlık dalındaki son başarıları nedeniyle telefonla kutladım. Akseki’de restore edilen Konak’ta olduklarını öğrendim. Konağa, sabah kahvaltısına davet edilmenin inceliği, benim için büyük bir onur ve fırsat oldu...

Günümüzde konaklardaki ince ahşap işçiliğini yapacak usta kalmadığı inancının geride kaldığını, Rum ustalardan daha yetenekli ustaların ülkemizde de bulunduğunu kanıtlayan “Hilal Hanım Konağı”nı görmek, beni hem gururlandırdı hem sevindirdi...

Konağın restore edilmesine karar vermeleri ve parasal külfetini karşılamaları nedeniyle konağa “Hilal Hanım Konağı” adı verilmiş. Konağın harap olmuş avlu kapısı, aslına uygun olarak ve hatta daha da güzel bir işçilikle, dayanıklı sedir ağacından yapılmış, aynı kapının ikincisi de yapının doğusundaki bahçeye giriş kapısı olarak konulmuş. Kapı kilitleri de, günümüzün teknolojik gelişiminden nasibini almış ve çift kanatlı kapılara çok çok yakışmış.

Girişin sağında kalan alanda yeşillenen çim, konağın güneyinde gürül gürül akan çeşme, yöremizde uzun yıllar susuzluğa hasret insanımızın göz zevkini okşuyor, karşısındaki yaprağını dökmeyen ağaçlar ve gökyüzüne doğru tırmanan dağ görüntüsü ise muhteşem...

Açık havada ve çardak altında, zengin kahvaltı masasındaki hoş sohbetimizden sonra, görkemli portal kapıdan değil de, konağın bahçeye çıkış kapısından, zemini pırıl pırıl ahşap döşemeli olan zemin kata girdik. Bir zamanlar ahırların bulunduğu yerde, mutfak, kiler ve diğer bölümleriyle, üst kata çıkmadan da yaşanılacak mekânlar oluşturma imkânının, korumaya alınan yapılarda, her tür yenilik ve güzelliğe yer verildiğini de görmüş oluyoruz.

İç mekândaki bu yararlı ve güzel yenilikleri ayrıntılarıyla görmek için, insanın içini ferahlatan ahşap merdivenden üst kata doğru çıkıyoruz. Merdiven kenarında, yukarıya dek uzanan ahşap tutmağa verilen, yumuşak ve uyumlu biçimde ağaç işçiliğinin zarafetini göstermekte. Üst katta yapının tüm güneyini kaplayan geniş mekânın doğusunda, yenilenmiş ahşap davlumbaz, güneyinde çardak denilen, çift kademeli ahşap balkon, dış dünyaya, sınırsız bir görüntüye açılan ortam, balkonu zemine bağlayan ve destek olan kalın dikmeler, gözü rahatsız etmekten daha çok, yapıya güven veriyor.

Üst katın batısındaki şahniş, 25-30 cm yükseklik kazandıktan sonra sıralanan pencerelere doğru uzanıyor. Pencerelerin önündeki kafesler, ahşaba eşsiz biçim verebilmenin örnekleri olarak hayranlık uyandırıyor.

Bu güzel kafeslerin önündeki giyotin pencereler, yörenin örgü el işi perdeleriyle anlam kazanmış, ayrıca ek güneşlik stor perdeler de gerektiğinde kullanılmaya, pencereler önündeki minderler de konukları ağırlamaya ve kahveleri yudumlamaya hazır... Dış görünüş açısını daha da genişletmek için olacak, şahnişin dışarıya olan çıkıntısı iç mekânı genişletiyor. Bu güzel çıkıntının eğimli ahşap tavanı, şık karelerle ayrı bir güzellik sergiliyor. Dr. Mehmet Bey'den, ahşap tavan göbekleri, özenle seçilmiş tunç avizedeki ve iki aplikteki kozalak motiflerinin, nar meyvesinde olduğu gibi "bereket" sembolü olduğunu da öğreniyoruz...

Bu geniş ve ferah mekânın kuzeyindeki bölümlere iki kapı ile giriliyor.

Soldaki kapıdan girilen yatak odaları bölümü, iç içe iki odadan oluşuyor. Duvar içlerinde kalan dolapların, yüklüklerin ve "gusülhane" denilen banyo mekânlarının eskiden kalan şahane işçilikli kapaklarında yıpranan bozulan bölümleri aynı güzellikteki işçilikle onarılmış. Tüm kapılar, oymacılığın şaheseri modüllerle dizayn edilmiş; dış pencerelerde tümüyle çürümüş olan kafesler, aslına uygun modüllerin oluşturdukları, dekoratif görüntüsü, çivi kullanılmadan geçmeli ve tamamlama yöntemiyle yeniden hayata geçirilmesi, günümüzde yapılamaz denilen uygulamanın gerçekleşmesi izleyenleri gururlandırıyor.

İki kapı arasındaki haç görüntüsünü anımsatan kabartma için, "Rum ustanın inancının etkisinde kaldığı izlenimi" yorumuma, Dr. Mehmet Bey'in, konunun uzmanından duymuş olduğu, kabartmanın Karahanlılar döneminin totem görüntüsü olduğunu söylemesi, yanlış izlenimleri de gidermiş oldu...

Konağın bahçesine inerek, huzur veren yapının dış görünümünü hayranlıkla izlerken, saçak altlarındaki ahşaba verilen özgün motiflerin güzelliği, yapıya gösterilen özeni de kanıtlıyor. Kısacası, Hilal Hanım Konağı, kelimelerle anlatılabilecek gibi değil, ancak ziyaret edilerek güzelliği anlaşılabilir bir konut...

Hilal Hanım Konağı Göz Kamaştırıyor...

Sohbetimizde, Bucakalan Mahallesi olarak anılan köydeki restore edilen konaklarının kapısının, Antalya'dan gelen 15 ziyaretçinin çaldıklarını söyleyen Hilal hanım; evvelki gün de 10 Alman turistin konağı gezmek isteklerini, geri çevirmediklerini, onlara çay ikram ederek uğurladıklarını anlatıyor.

Oğulları Ömer ve Ege'nin, arkadaşlarının da konağı ziyaret etmekten hoşlandıklarını söyleyen Hilal Hanım'ın anlatımlarının arasına giren, Ömer'in oğlu ilkokul öğrencisi Efe, "Müze olması gereken bir konak." diyor. Bu öneriye bir yanıt olup olmadığını soruyoruz Hilal Hanım'a; O da, "Niçin olmasın, gelecek onların..." diyor. Yetkililere duyurulur...

Konağı kadın duyarlığı ve zarafeti ile abartıya kaçmadan, sadelikle döşeyen evin hanımefendisi Hilal Hanım'ı, yapının restore edilmesi aşamasında eşine destek olan Dr. Mehmet Bey'i içtenlikle kutlar, örnek alınmalarını dilerim.

Söz Konusu Köylerimiz Nasıl Bu Hale Geldiler?

Dışarıya açık, kervanların geçtiği, bilinçli kişilerin yaşadıkları sözü edilen köylerimizde yaşayanlar, seferberlik öncesi, kendi köy okullarında,

bastırdığı ayaklarımızın çevresini çizer, köyümüzdeki ayakkabı ustasına gönderir, ayakkabılarımız köyümüzden gelirdi." diyen Hakim Emin Sarıata'nın anılarıyla, Akseki'mize görkemli bir okul yaptıran ve köyündeki görkemli konağı ile tanınan Ankara iş adamlarından Ali Coşkun, köyünü unutmadığını kanıtlayan hemşerimiz oldular.

Bucakalan köylülerimizi ise "Arca Kumaşları" ile üne kavuşan Cavit Armağan ve İstanbul Mensucat olarak anılan Mehmet Armağan ile anarken, Ömer Duruk Konakları ile anılmaya başlandı.

Büyükilvat köyündeki yatılı okulda ve daha üst düzeyde eğitim almaktaydılar; yıl yıldan verimsiz gelip, zorluklar başlayınca yöre halkı, daha iyi yaşam koşulları olan yerlerin arayışı içinde olmuşlar ve göçler başlamış. Öyle ki, Büyükilvat köylülerimiz Salihli kasabasını mekân tutmuşlar, oradan İzmir'e, Ege'ye ve tüm yurda dağılmışlar; Belenilvat köyümüzden Rifat Akbelen derneğimizin kurucu başkanı olmuş. (Dergimizde Akbelen'in yaşamı ayrıntılarıyla okunabilecek...) Aynı köyden ünlü ressam, yurdumuzda soyut resmin en tanınmış sanatçısı Hasan Kavruk, yakın zamanda Aydın Belediye Başkanı olan İlhami Ertekin; "Babam Ali Rıza Sarıata, Silifke'de baytarlık görevini yaparken, kağıt üzerine

Sarıhacılar köyümüz de, sözünü ettiğimiz, önlerindeki "İlvat" kelimeleri yerine "alan" sözcüğü konulan üç mahallelerimiz ile aynı kaderi paylaştı. Göçler nedeniyle, kendi köylerinde hiç oturamayan köyü mekân tutan birkaç göçer oldu. Son 10 yılda köylerini anımsayanların yanı sıra, Sarıhacılar'ın geleceğinden umutlu yatırımcı Mustafa Kvasoğlu, köydeki birkaç evi restore ettirerek, görkemli ve Turizm Bakanlığı onaylı bir Etnoğrafya Müzesi kurdu. Köyün kadim eski oturlarından iş adamları Cansu'lar, Can'lar ve Fatma Genç'de birkaç evi restore ettirdiler. Antik kervan yolu üzerindeki antik han restore edildi, günümüz koşullarında hizmet vermesi bekleniyor. Sözünü ettiğimiz dört köyümüz, Arnavut

Hilal ve Mehmet Çetin Duruk

kaldırımıyla, taş döşeli antik kervan yolu ile Akseki merkezine bağlanmış bulunuyor. Antik yolun Akseki bağlantısı, kemerli köprüsü, yolcuların ve yürüyüş yapanların dinlenebileceği kameriyelerle park görünümü kazandı.

Sarıhacılar, Belenalan, Bucakalan ve Büyükkalan Köylerimiz Akseki merkezi ile birlikte, mülkiyeti kendilerine ait olan "Göktepe Yaylası"nın, Bozkır kasabasına komşu olan Beyçukuru, İlvat Gölü, Dipsiz Göl, İkiçukur, Kızılınış, Ağaçkırıldığı gibi yaylaklarında kendilerine ait olan küçük ve büyükbaş hayvanlarını göçerlerden kiraladıkları çobanlara göttürürlerdi. Veya sürülerini, bu kişilere "Ölmez Ana" veya diğer adıyla "Kesene"ye verirlerdi. Sürü sahiplerinin hayvanlarını teslim ettikleri çobana, hayvan sayısı dışındaki, arttırabildikleri hayvanları vermek anlamı taşıyan "Kesene" anlaşmasında çoban, mal sahibine anlaşmadaki koşullara göre, tereyağ, tulum peyniri veya para öder, sayıları artan hayvanların sahibi olurdu. Sözü edilen dört köy ve Akseki Belediyesi, yayla düzenini sağlamak için kendi aralarında kurdukları "Yayla Birliği", göçerlere ait hayvanların bahar aylarında yaylaya çıkmaları

sırasında, hayvan başına "Otlakiye Ücreti" ödemek zorunda olduklarını anımsatırdı. Ödemekten kaçınılan durumlarda arbeye yaşanır, "Yayla Birliği"nin müdahil olduğu davaların, komşu ilçelerin mahkemelerinde görüldüğü olur, mahkemeler oldukça uzun sürerdi...

Restorasyondaki Aşama...

Restorasyon işlerinde, geçmişteki Rum ustalarını aratmayan ve hatta daha da üstün başarı sağlayan yetenekli ustaları, Kastamonu'dan Sarıhacılar'a davet edip getiren Mustafa Kavasoglu oldu. Sarıhacılar'da kurulan atölyelerinde başarılarını kanıtlayan Usta Necati Kabaoğlu, oğlu Sinan ve torun Emrecan'ın, Sarıhacılar ve çevresindeki restore işlerinden sonra, Hilal Hanım Konağı'ndaki büyük başarılarına tanık olduk. Başarılı ustalar, beraberinde çalışan kişileri de yetiştirmekte, sanatı öğrenmelerine yardımcı olmaktadır. Yetenekli ustalar, Sarıhacılar'daki atölyelerine ek olarak, kasabadaki restorasyon işlerine de cevap verebilmek için, meslek yüksekokulunun Kayabaşı'ndaki terk edilen atölyesini kiralararak, çalışmalarını buradan da sürdürmektedirler...

Başarılı ustaların, Akseki Meslek Yüksekokulu bünyesinde iki yıl öğrenim gören "Restorasyon ve Mimarlık" bölümü öğrencilerine, sanatın inceliklerini ve modüler uygulamalar konusunda öğretici olacaklarını öğrenmekten de mutluluk duydum.

Başarılarının devamını dilerim.

İbrahim Ekmekçi ve Duruk çifti.

RIFAT AKBELEN...

Akbelen yarışmasında birinciliği kazanan öğrenciye ödülünü veren Hasan Akbelen, yarışma sonucunu heyecanla bekleyen Geriş Köyü İlkokulu Öğretmeni Abdurrahman Ak ve Değirmenlik Köyü İlkokulu Öğretmeni Ali Cengiz.

Rıfat Bey için eğitime hizmetin sınırı, daha çok ilerde ve daha etkili olmalıydı. Bu yönde araştırmaları onu, Akseki köylerinden başlayacak olan, eğitime destek uygulamasına yönlendirdi.

Rıfat Akbelen, toplumun dernek ve dernek oluşumundan habersiz olduğu yıllarda, 1953 yılında kurulan "Aksekililer Yardımlaşma Derneği"nin kurucu başkanıdır. Ancak, bu önemli oluşumun önderi Rıfat Akbelen'in adı geçince ilk akla gelen, "Akbelen Bilgi Yarışmaları" olmakta ve anımsanmaktadır. Kurucu başkanlığını üstlendiği derneğin kuruluşuna kısaca değinip, yöremizdeki izi asla silinmeyen bilgi yarışmalarından söz etmeden önce Rıfat Akbelen'in ticarete başlama hikâyesini özetleyelim...

Akbelen, 1922 yılında, henüz 10 yaşında iken, Konya Ereğlisi'ndeki bir yakınından ticaret yapmayı öğrenmek için Akseki'nin Belenilvat köyünden yola çıkarken, köyün varlıklı kişinin örme bir kese içinde, uğur parası olarak verdiği "gümüş sekizlik" ile gurbet yollarına düştüğünü her zaman anımsar. Dükkânında çalıştığı tüccarın himayesinde bir yıl süreyle çalışır, iş yapamadan köyüne dönmeyi ise

ar sayar. Rıfat artık 11 yaşındadır, Akşehirde'ki ağabeyinin yanına gider, çerçi mallarını bir tabla üzerinde satmaya çalışır ama mahalle aralarına girmekten çekinir; Akseki'ye, köyüne dönmeye de zorlanır. Dönünce de köyü ona çok küçük görünmeye başlar. Bu durumunu gören Akseki'de deneyimli bir tüccar; mağazasından pazarlaması için aynatarak, incik-boncuk, iğne-iplik verir kendisine ve aldığı mallar ile köyleri gezer. Ancak o sıralar Akseki köylerinde para ile mal satmak mümkün değildir... "Didere'de darı, Geriş'de incir, Cendev'e soğan, Yukarıbucak'da armut ile değiştiriyordum malları..." diyen Rıfat, iki ay süren çerçiliğinden sonra, aradığı ortamı Aydın'da bulur. Dükkânında çalıştığı tüccar hemşehrisi; çok çalışkan, iyi kalpli, kibar bir insandır. "Eşşek gibi çalışmalı, insan gibi yemeli." diyen, iş elbisesini değiştirir, tertemiz giyinir evine giderdi, dediği, yaşamın kurallarını öğrendiği kişi aniden vefat eder; İzmir'den gelen çağrı üzerine akrabasının

mağazasında 4 yıl çalışır. Rifat, 15 yaşında 220 lira parası olan bir çocuktur. 1927 yılı Ekim ayında, 19 yaşındaki ağabeyi ile İzmir'de bir hırdavat dükkânı açarlar. 1095 lira sermayeli dükkânın, 220 lirası kendisinin, 875 lirası ağabeyinin. 10 yıl süreyle çalışan dükkânın sermayesi gelişmiştir, şirketin feshini ister. Birikimi ile İstanbul'a gelip, 1937 yılı Kasım ayında kendisine ait ilk dükkânını açar. Hırdavat ürünleri pazarlamaktadır. Köyündeki ilkokul öğretmeninin vesikalık fotoğrafından büyüttüğü resmini, Atatürk posterinin yanına koymayı unutmaz. Zaman içinde, elektrik buluşunun çağın gelişmişliğinin ölçüsü olduğunu düşünür, İstanbul'da, Karaköy Meydanından Şişhane'ye çıkan yol üzerinde bulunan Bankalar Yokuşu olarak bilinen, Şair Ziya Paşa Caddesindeki, elektrik kabloları ve malzemeleri pazarlayan mağazasına, "Akbelen Koll.Şt." tabelasını asar.

Rifat Bey, yaşamın her alanında okumanın ve eğitimin gerekli olduğunun bilincindedir. Ticaret alanında da yabancı dil bilenlerin daha iyi iş yaptıklarını ve çok kazandıklarını Marpuççular'da görmüş, bu nedenle de çocuklarının iyi eğitim almalarını istemiştir. Büyük oğlu Hasan, Galatasaray Lisesinden sonra Elektrik Mühendisi diplomasının yanı sıra, İngilizce, Almanca ve Fransızca'yı çok iyi derecede öğrenmiş, küçük oğlu Ortadoğu Teknik Üniversitesinde Metalurji Mühendisliği ve üç yabancı dil eğitimi almış, kızı ise Üsküdar Özel Kız Lisesinde Fransızca öğrenmiş, tüm bunlarla gurur duyan bir babadır Rifat Bey...

Rifat Bey'in iş yerinde okur-yazar konukları da eksik olmazdı. O, eğitim almakta olan gençlerin yanında olmaktan mutluluk duyan, kendisini yetiştirmek için de sürekli okuyan, araştıran, aydın görüşlü bir kişidir. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencileri Ali Rıza Cemeroglu, Hasan Tahsin Veliagagil, İktisat Fakültesinde okuyan Abdullah Şişmanoğlu Rifat Bey'i iş yerinde sık sık ziyaret eden Aksekili öğrencilerdir. Kendilerini dinleyen, sorunları ile ilgilenen Rifat Beyi çok severler, Üniversiteden çıkıp Eminönü'ne indikten sonra, köprüyü geçip Karaköy Meydanından, Bankalar Yokuşundan Akbelen Mağazasına ulaşırlardı. Güler yüzle karşılanan gençler, kiraladıkları evin küçük odasında üşümek için yorganı üzerlerine çekerek kitap okumaya çalıştıklarını, bir süre sonra uyuyakaldıkları için kitaplarının ellerinden düşmesinden yakınırılar. İçlerinden Hasan Tahsin; "Acaba bir dernek kurarak, eğitime destek için bir oluşum sağlanamaz mı?" sorusunu dile getirir; bu öneri Rifat Bey'inde çok hoşuna gider, ziyaretler, toplantılar birbirini izler ve kuruluş çalışmaları başlar...

Derneğin kurulmasına karar veriliyor ve yardımseverlerin bağışları, oluşuma gönül vermiş kişilerin yoğun çalışmalarıyla beraber "Aksekililer Yardımlaşma Derneği" 1953 yılında kuruluyor. Hem öğrenci yurdu, hem de dernek merkezi olmaya uygun bir semtte, bir daire

arayışı içine girilir. Hem İstanbul Üniversitesine hem de İstanbul Teknik Üniversitesine eşit uzaklıkta, ulaşımı kolay, Aksekiliye yaraşır bir bina olması göz önünde bulundurulur. Beyoğlu, Tepebaşı adları geçer akıllardan ve Tünel Meydanı'na çok yakın olan Asmalımescit Yemenici Sokak 19/1 adresi, birçok yükseköğrenim gören gencin yaşamında yer alır, büyük illerin çocuklarını da imrendiren bir oluşum gerçekleşir. Öğrenci Yurdu oluşturma'nın yanı sıra, yörenin ilk yayını olarak bilinecek olan, "Aksekililer Gazetesi" de yayınlanmaya başlar...

*Başkan Akbelen, bağış verenleri özendirmek için olacak ki o günlerin gazetesinde;
"Veren el, her zaman alan elin üstündedir."
başlıklı yazı yayınlanmıştır...*

Derneğin amaçlarına ulaşmasını sağlayan özverili bağışların yanı sıra, gelir kaynaklarını arttıracak, "Bulgur Gecesi" toplantıları düzenlenir. Başkana göre bağış toplamak, bağış isteğinde bulunmak ve alabilmek pek de kolay bir iş olmayan bir gerçektir. Başkan Akbelen, bağış verenleri özendirmek için olacak ki o günlerin gazetesinde; "Veren el, her zaman alan elin üstündedir." başlıklı yazı yayınlanmıştır...

Rifat Bey için eğitime hizmetin sınırı, daha çok ilerde ve daha etkili olmalıydı. Bu yönde araştırmaları onu, Akseki köylerinden başlayacak olan, eğitime destek uygulamasına yönlendirdi. Bu uygulama, başkasından bağış isteme zorunda kalmadan gerçekleştirilecek bir uygulama olmalıydı... "Akbelen Bilgi Yarışmaları" bu arayışın sonunda gerçekleşti...

Akbelen Bilgi Yarışmaları...

Rifat Akbelen, Akseki Kaymakamlığı ve Akseki İlköğretim Müdürlüğü ile görüşerek, eğitim ve öğretimi özendirmek ve gelişimine katkıda bulunmak için, ödüllü bir yarışma düzenlemek amacıyla olduğunu, koşullarını ve uygulamalarını anlattı. Bu fikir beğenildi ve benimsendi.

Her ders yılı sonuna doğru, her Akseki köyünden ilkokul birincisi öğrencinin katılımı ile yapılacak sınavın, Akseki Merkez İlkokulu Öğretmenlerinin denetiminde ve Akseki Merkez İlkokulu salonlarında yapılacağı, İstanbul'dan hazırlatılarak gönderilecek soruların yöneltileceği soruların cevaplarının, ilkokul öğretmenlerinden oluşacak sınav komisyonunca değerlendirileceği duyuruldu.

Dereceye giren ve başarılı olan ilk beş öğrenciye para ödülü, ilk on sıraya giren okullara bayrak ve okul kitaplığına kitap armağanı yapılacağı da öncesinden

Rıfat Akbelen...

bilindiği için, yalnız okullarda değil, tüm köylerde de sınav heyecanı başlıyordu. Öğrencilerin bilgilerini geliştirmek için kamplara alındığı görülüyor, öğrencilerin çalışmalarının etkinliği, daha sonra yapılacak olan öğretmen okulları ve parasız yatılı sınavları için de başarı oranlarını arttırıyordu.

Sınava katılan her öğrenciye 10 lira yolluk, "katılım parası" ödeniyor, öğle yemeği toplu olarak birlikte yeniliyor, öğrenciler arasında ilçe merkezini hiç görmemiş olanların da bulunmuş olabileceği düşünülerek tüm öğrencilere, kaymakamlıktan başlanılarak ilçe teşkilatı tanıtılıyordu. Para ödülü olarak sınav birincisine 500, ikinciye 300, üçüncüye 200, dördüncüye 150, beşinciye 100 lira ödül veriliyor, birinci ve onuncu derecesine giren okullar ise kitap ve bayrak ödülü kazanıyorlardı.

Yurt geneline ulaşan, "Ulusal Basın" olarak adlandırılan bir gazeteye verdiğim ve yayınlanan haberde, "Akbelen Bilgi Yarışması" kurucusunun vefatından sonra da oğul Hasan Akbelen'in yürüteceği ve 19. Akbelen Yarışmasını kazananların görüntüleri ve adları bulunuyor.

Ayrıca, bu sınavda ilk beşe giren öğrenciler, daha sonra katılacak sınavda Öğretmen Okulunu kazanır, orada öğrenimlerini sürdürürse, her ay 25 lira "Akbelen Bursu"nu da kazanmış oluyordu.

Onuncu Akbelen sınavından sonraki yıllarda, altıncıdan başlayarak, onuncuya dek başarılı olan öğrencilerin de, 50 lira ile ödüllendirileceği söylendi. Sınav sorularını, ödülleri ve yarışma giderlerini karşılayacak parayı, oğul Hasan Akbelen Akseki'ye getiriyordu. Bu süreçte, kültürlü ve efendi bir kişi olan Hasan Bey ile sohbet ortamı da buluyorduk; kendisinin uluslararası toplantılarda, bir yabancı dilden diğerine çeviri yaptığını, askerliğini dahi bu işi yaparak tamamladığını, kendisi gibi bu görevi yapabilen Avrupa dâhil, Yunanistan'da da bir kadın bulunduğu bilgisini de almıştık. Babasının eğitimlerindeki büyük katkısından ve hoşgörüsünden söz eder, bizler ise başarının alçak gönüllülükle taçlandığını, onun kişiliğinde görme imkânı bulurduk.

"Akbelen Bilgi Yarışmaları" yöreye hareket ve canlılık getirmektedir; hangi köyün ilkokul birincisinin başarı çizelgesinin nerede yer alacağı merak edilir olmuştu. Bu merak, öğretmenler üzerinde de baskı yaratıyor, okuldaki dersleri üzerinde daha çok durmalarını gerektiriyordu. Öğretmen açıklarının bulunduğu o günlerin Türkiye'sinde,

Akseki'nin 53 köy ilkokulunun öğretmeni vardı. Bir bakıma bu uygulama, öğretmenlerin de yarışması anlamını taşıyordu. Başarıda, Köy Enstitüsü mezunu öğretmenlerin başı çektiği de görülüyordu. Yine bir sınav sonunda, "Aşağı köyler" olarak adlandırılan köylerdeki başarılar görülünce, lise ve lise dengi okul mezunlarının askerliklerini öğretmen olarak yapmalarından sonra, isteyenlerin öğretmen olarak atanabileceği uygulamasından yararlanarak, yukarı köylerimizden birinin öğretmeni olan kişinin, eksikliği yaradılışa ve yaradanın takdirine bağlayarak değerlendirmesi ilginç bir bahane olarak anılarda kaldı. O, "Allah aşağı köylerin rızkını okumakta, yukarı köyünkilerin rızkını ticarete görmüş," diye yorumlamıştı sonuçları... Hâlbuki daha sonraki yıllarda, yukarı köylerden gençlerin de, üst düzey eğitim olarak, başarılı olduklarına tanık olmuştuk...

"Akseki Dergisi" yayınında, 1968 ders yılı sonunda yapılan 10. Akbelen Bilgi Yarışması haberinden, ilk yarışmanın 1957'de başladığını saptıyoruz. Yurt geneline ulaşan, "Ulusal Basın" olarak adlandırılan bir gazeteye verdiğim ve yayınlanan haberde, "Akbelen Bilgi Yarışması" kurucusunun vefatından sonra da oğul Hasan Akbelen'in yürüteceği ve 19. Akbelen Yarışmasını kazananların görüntüleri ve adları bulunuyor.

Akbelen Yarışmaları birinciliğini kazanarak ödül almaya hak kazanan, yüksek öğrenimini de burslarla tamamlayıp, günümüzde Lüksemburg'da, uluslararası piyasası olan, ünlü bir oto lastiği pazarlama şirketinin genel müdürü, Akşahap köyümüzden Mustafa Göksoy, başarılı yılların anısını yaşatmak ve yaşadıklarının, yeni kuşaklarca da yaşatılmasına örnek olmak için, Akbelen yarışması benzeri etkinliklere katkıda bulunmaktadır. Kendi köyü Akşahap'tan kızların öğrenimlerine katkı için, "Akşahap Göksoy Bursu" adı altında, beş kız öğrenciye burs verilmektedir. Göksoy Bursu, Mustafa Göksoy, Murat Göksoy ve Muammer Göksoy'un katkılarıyla gerçekleşirken, bir ara "Toros Postası-Akseki Dergisi" yayınına gerçekleştiren Muammer Bey'in, genç yaşta aramızdan ayrılmasından sonra, Mustafa ve Murat Göksoy, burs vermeyi sürdürmektedir.

Akseki Yardımlaşma Dernekleri...

Akseki ve dernekler ayrıntılarıyla anlatılması gereken bir konudur. Bu yazıda kurucu başkan Akbelen ve sonrasında da, derneklerin eğitime verdikleri desteğin başarıyla sürdürüldüğünü, 1967 yılına gelindiğinde Dernek Başkanı Ömer Duruk'un, hizmet alanını ve oranını geliştirmek için kurulmasını amaç edindiği dernek adında, "Eğitim" sözünün geçtiğini ve "kamu yararına" hizmet verdiğine değinmekle yetinelim.

AKSEKİDEN HABERLER

Akbelen Yarışması

Akseki'de 1958 yılından bu yana yapılagelen AKBELEN YARIŞMASI'na, bu yıl onbirincisi yapılmıştır. Akseki köylerinden ilkokulları birincilikte bitiren birer öğrencinin katıldığı sınavın sorularını, Akbelenin oğlu Y. Elektrik Müh. Hasan Akbelen Akseki'ye getirmiş; öğrencilerin sosyal ve fiziksel ihtiyaçlarıyla ilgilenmiş; akşam toplu olarak Belediye Sinemasına gidilmiş, emir sabahı resmi örgütler getirilmiş; sınavdan sonra öğle yemeği toplu olarak Şehin Lokantasında yenilmiş; yemekten sonra Yeğen Mehmet Paşa Kütüphanesi gezilmiştir.

Testile yapılan sınavların değerlendirilmesinde geçilmiş; sonuçlar, öğrenci yakınları ve halk tarafından öğrenilmiştir. Birinciyi 500, ikinciyi 300, üçüncüyü 200, dördüncüyü 150, beşinciye 100, altıncıdan onuncuya kadar 50 şer lira olarak ka-

rarlaştırılan ödülleri, Kaymakamımız Şeref Artar, ilköğretim Müdürü Mehmet Özkaynak ve sınav ayarlamalarıyla kâğıtları öğrencilere verilerek kutulanmıştır.

Ayrıca, birinci gelen öğrencinin okuluna ders araçları alınması için 500 L. bağışlanmış; 1. ve 5. gelen öğrencilerin okullarına da birer Türk bayrağı, okul kitaplarına birer kitap armağan edilmiş; sınavda katılan tüm öğrencinin her birine 10 ar L. yoluk ve birer dolma kalem verilmiştir.

Birincilik ve beşincilik arasında derece alan öğrenciler ilköğretmen okullarına girebilirler ise, öğrenimleri boyunca (6 yıl) ayda 25 lira bursluk verilecektir. Sınavda başarı gösteren öğrencilerin okullarını, aldıkları puanları ve isimlerini veriyorumuz:

Derecesi	Okulu	Adı Soyadı	Puanı
1	Akgahap	Mustafa Göksoy	356
2	Hocaköy	Mehmet Yüksel	345
3	Geriş	Hidayet Uçar	335
4	Ezimeşlikler	Gülten Yüksel	293
5	Göplüköy	Ahmet Ali Bedalci	277
6	Aydıncaya	Mustafa Sıyavuşoğlu	249
7	Taghea	Nail Kartal	246
8	Mahmutlu	Hasan Sipahioğlu	243
9	Güzelsu	Ali Kaya	243
10	Belemalan	Mustafa Arıcı	237
11	Çanakpınar	Ömer Kurt	233
12	Dutluca	Yusuf Yeşilyurt	225
13	Pınarbaşı	Ahmet Altındal	223
14	Çukurköy	Fahri Yüksel	217
15	Cemerler	Arif Gümüş	217

NAZMI KARAKOÇ AKSEKİ'DE...

2. Ordu Komutanı Korgeneral Nazmi Karakoç, İskenderun'da yapılan harp oyunları uygulamasını izlemiş, Konya'ya dönerken Akseki'den geçmiştir. Akseki'de yemek yiyen Korgeneral Karakoç, dergimizi incelemiş, Akseki'de yetişen ünlü kişileri övmüş; Kara Kurvetleri Komutanı homşçımız Refik Yılmaz'ı anmış; Cumhurbaşkanımız Cevdet Sunay'ın geçtiği yolu görmek isteğiyle Akseki'ye geldiğini belirtmiştir.

İç Anadolu'yu, dolayısıyla 2. Orduyu Akdoniz'e bağlayan yolununun askarlık yönünden önemine değinilmiş de Karakoç; «Seydighirde yapılmakta olan Abırunyum Fabrikası ve Akseki'deki maden yatakları nedeniyle bu yol ergeç ele alınacaktır» demekle yetinmiştir.

MİTHAT KARABİYYİK

Akseki'nin Ormana köyünden ünlü din adamı ve Ormana Dergisi'nin Dini Konular köşesi yazarı Mithat Karabıyyık, yakalandığı hastalıktan kurtulmuş olarak, Ormana'da hayata gözlerini kapamıştır. Karabıyyık'ı toprağa verme törenine Akseki Sulh Hâkimi oğlu Sait Karabıyyık, çok sayıda Akseki'li ve çevre köyler halkı katılmıştır.

HALİL YAZAN...

Akseki'de yıllarca Dava Vekilliği yapan Halil Yazan hayata gözlerini kapamıştır. 90 yaşında ölen Halil Yazanın cenaze töreninde, oğlu, Ankara'da Çocuk Hastahıkları Uzmanı Dr. Durmuş Naci Yazan da bulunmuştur.

İbrahim FENERÇİ

SAYFA : 1

Akbelen yarışmaları birinciliği ile onur duyan, İktisat doktoru unvanıyla yurt dışında görev yapan Mustafa Göksoy'un arşivinde sakladığı, adının ve haberinin geçtiği "Akseki Dergisi" sayfası.

Sona Gelirken...

Rifat Akbelen'i anmayı, Akbelen yarışmalarında başarılı olmuş öğrenci çizelgelerini ve varsa görüntülerini alabilmek için, zamanımızın akıllı belleği internet kayıtlarına başvurmayı düşündüm. Google'dan "Hasan Akbelen" adına baktım ve büyük bir acı ile sarsıldım. "Boğaziçi Üniversitesi Mütercim Tercümanlık Bölümü kurucusu merhum Hasan Akbelen..." kaydını gördüm, çok üzüldüm... Bir isim benzerliği olabilir mi? umuduyla, devamındaki açıklamalarda, "Simultane - Konferans Tercümanlığı" açıklamaları geçince, umutlarım yok oldu... Küçük kardeşlerinin adlarını dahi bilmiyordum ki, araştırsam...

Yaşamın kuralı ve amacı; "Gök kubbede hoş bir seda bırakabilmek." olmalı, diye düşünmekten başka ne gelir ki elden...

Bu güzel anıları bizlere yaşatanları saygı ve sevgiyle anar, ışıklar içinde uyumalarını ve hayatta olanlara sağlıklı, huzurlu yıllar dilerim.

Torosların Sesi Sami Demircioğlu

Röportaj: Vildan Çetinkaya

Değerli sanatçı, kültür ve sanata bir ömür vermiş halk ozanı, yöre türkülerimizin kaynak ismi Sami Demircioğlu; Dergi Akseki okurları için değerli vaktini ayırarak sorularımızı yanıtladı. Çok değerli ve samimi bir röportaj oldu. Keyifli okumalar dileriz...

Hafızalarımızı tazelemek adına bize kendinizden bahseder misiniz?

Öncelikle çok değer verdiğim ve bir yumruk olmaktan onur duyduğum, Toroslardaki kardeş ilçemiz Akseki ve Aksekili hemşehrilerimin dergisinde yer almanın benim için gurur verici olduğunu söylemek isterim. Bütün hemşehrilerime Öteyaka'dan selam ederim.

1961 yılında İbradi'da doğdum. Rahmetli babam Postacı Recep, rahmetli annem Naciye hanım. İki abim ve bir ablam var, ben evin en küçüğüyüm. İlk ve orta öğrenimimi İbradi'da tamamladıktan sonra lise öğrenimi için mecburen Antalya'ya gittim. Antalya'da lise öğrenimi görürken bir plak dükkânına girdim. O zaman Şenol kardeşlerin işlettiği bir

plak dükkânı vardı. İlk kasetimi orada doldurdum. Kendim çaldım, kendim okudum ve İbradi türkülerini toplumla ilk olarak Şenol kardeşler plak ile buluşturmayı başardım. Ben bunu unutmuştum. İbrahim Akaydın yıllar sonra elinde bir kaset ile çıktı geldi. Belki bir otuz sene sonra hatırladım (gülüyor).

12 Eylül izleri sebebiyle üniversiteye hemen gidemedim. Ancak askerlikten sonra üniversiteye gidip mezun oldum. Daha sonrasında Turizm Bakanlığında çalışmaya başladım. 1988 yılında TRT ses yarışmasına katıldım. Çok kalabalık bir müracaat vardı. Ortalama iki bin civarındaydı. Yarışmada en fazla kalanların süresi ortalama bir dakika idi. Ben ise tam dört buçuk dakika kaldım. Bu yarışmanın sınav komisyonunda çok değer verdiğim

rahmetli Nida Tüfekçi ve Özay Gönlüm bulunuyordu. Ben yarışmaya çıktığımda "Sektirme, Sallama, Kıvrak Hava, Zeybek" türkülerimizden bahsettim. Ve rahmetli Nida Tüfekçi ile Özay Gönlüm her türden bana bir dördlük çaldırdılar. Dört buçuk dakikalık sunumum sonrasında yarışmayı başarı ile kazandım. Bu yarışma sonunda bana "TRT Mahalli Sanatçısı" unvanını verdiler. Bu unvan, benim hayatımda en değerli armağandır. Sonrasında ise derlediğim yöre türkülerimizi TRT repertuarına kazandırdım. Ve bu yolculuk başladı.

Eşim Sevil Hanım ile 1985 yılında evlendik. Eşim ritim sazlarında, def çalıyor. Son programlarımızda gözlemliyorsunuzdur... İki çocuğumuz var, oğlum ve kızım ikisi de müzisyen oldular. Oğlum Recep batı müziği

eğitimi aldı. Keman üzerine ustalaştı, dikte yapabilen, çok iyi kulağı olan başarılı bir öğretmen oldu. Şu an Antalya özel bir kolejde öğretmenlik yapıyor. Kızım ise Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarını bitirdi. Viyola sanatçısı oldu. Senfoni orkestralarında müzisyenlik yapıyor. Aynı zamanda Antalya'da özel bir kolejde öğretmenlik yapıyor, özel dersler de veriyor.

Şu an 60 yaşındayım, 16 yaşımdan itibaren profesyonel olarak çalışıyorum. Antalya Kültür ve İl Turizm Müdürlüğünde uzun yıllar Turizm ve Yatırımlar Şube Müdürlüğü yaptım. Acente denetimleri, rehber denetimleri, otel denetimleri, yer tahsislerinden tutun da su sporlarına kadar birçok resmi konuda ve toplantılarda yoğun çalışan biriydim. Hatta "Doğu Antalya Alternatif Turizm Gelişim Projesi"ni hazırladım. Bizim yaşıntımızdaki kültürel zenginliklerin Türk turizminin lokomotifi olacağına inanıyorum. Bu amaçla da 1995 yılında Türkiye'nin ilk butik oteli olan "Postacı Konağı" İbradı'da eşimle beraber açtık. Yazları İbradı'da, kışları Antalya'da biraz emeklilik biraz çalışarak yaşamımıza devam ediyoruz.

İbradı türkülerini derleyip, alıyor ve söylüyorsunuz. Bu zamana kadar kaç türkü derlediniz? Yeni derlemeleriniz var mı?

İbradı türkülerini 1990'lı yıllarda derledim. Bugüne kadar derlediğim 20'ye yakın İbradı türküsünü TRT'ye kazandırdım. Şu anda piyasada bulunan ve internet ortamında yayınlanan 3 çalışmam var. Derlemelerimin yanında kendi bestelerimin de söz ve müziği bana ait. 20'den fazla eserimi MESAM'a kaydettirdim. Tabi ki, yeni derlemelerim var. İlk bulduğum fırsatta yeni bestelerimin içinde yer aldığı bir çalışma yapmayı planlıyorum.

"Antalya-İbradı Türküleri" albümünüzü severek ve sıkça dinleyenlerdenim. Sizin de vurguladığınız gibi hem dinlenir, hem oynanır... Bize albümünüzden ve sürecinden biraz bahseder misiniz?

İbradı türkülerinin içinde büyüdüğüm için bu türkülerin anlamlarını daha iyi kavradım. Türkülerimizin, yaşamın ne kadar içinden geldiğini, ne kadar gerçek olduğunu görmek büyük bir şevk ve güç veriyor insana. "Hem dinlenir hem oynanır Antalya-İbradı Türküleri" albüm çalışmalarımı 2010-2011 yılında İstanbul, İMÇ'de stüdyoda yaptık. Ancak son bölümünde rahmetli babam çok hasta oldu. Soundlar tam istediğim gibi olmadı. Sonra Antalya Muratpaşa Belediye Başkanı Sayın Ümit Uysal'ın katkılarıyla yeni bir çalışma daha yaptım. O çalışmam daha çok def ve otantik ağırlıklı oldu. Yani benim isteğime daha yakın oldu. Henüz internet ortamında yayınlanmadı. Yakında dinleyicilerimizle buluşturacağız.

Katıldığınız birçok festival ve programlarda oldu...

Tabii birçok festival ve programlara katıldık. Bu zamana kadar güzel anılarım, program ve konserlerim oldu. Bildiğiniz üzere Büyükşehir olan Antalya'da çalışmak ve yaşamak külfetli. Ek programlar yapmam gerekiyordu. Turizm Bakanlığındaki görevim devam ederken TRT programları, TRT belgeselleri, TV çekimlerinde bulundum. Bunların bir kısmını açtığım YouTube kanalında dinleyenlerimle buluşturuyorum. Biraz teknolojiye uzak olduğum için internet ortamına aktaramadığım onlarca programım var. TRT Antalya Radyosunda, Saffet Uysal abimin ölümünden sonra yaklaşık 2 yıl kültürel ağırlıklı radyo programları yaptım. Uzun yıllar piyanist şantör olarak sahne aldım. 1990'lı yıllarda ise Akseki'de çok program yaptım. Çok keyifli yıllardı, insanların sosyal hayatlarına zenginlik olmak, bir olmak çok güzeldi...

Yeni albüm düşünceniz ya da hayata geçirmek istediğiniz bir proje var mı?

Elbette yeni albüm düşüncem var. Yeni albüm çalışması yapıp, halkımla buluşturmak istiyorum. Ancak ne yazık ki, kültür elçilerine

verilen değer çok az. Sponsorlar gerekmektedir, kendi imkânımızla kredi çekerek hayatın zorlaştığı bu zamanda bir şeyler yapmak çok zorlaştı...

İnanıyorum ki def ve kaşıklarımızı evrensel düzeye taşıyabiliriz. Bunun için zenginleştirilmiş keman, viyola, çello, perküsyon gibi batı enstrümanlarını da def ve kaşıklarımıza ekleyerek çok sesli söylem, çok farklı bir kültür varlığı haline getirilebilir. Bu benim hayalimdir. Antalya ilimizde Uluslararası Aspendos Opera ve Bale festivali var. Neden bizim türkülerimiz opera ve bale ile birlikte iç içe olmasın... Bakalım böyle bir hayalimiz var, inşallah gerçekleştiririz...

Diğer bir yandan bu toprağın bana öğrettiklerini gelecek nesillere aktarmak bakımından kendi çocukluk yıllarımı bir senaryo kıvamında yazdım. Elbette, yazar olarak iddialı değilim ama bu bölgedeki elektrik gelmeden önceki yaşıntının, her evin bir fabrika gibi her türlü ihtiyacını kendisinin karşıladığı mükemmel bir bağımsızlık abidesi olan konakların ve dik duruşlu insanlarımızın yaşıntısı benim için çok değerli. Hem çilekeş hem de çok çalışkan ve dürüst insanlar. Toroslarda hepimiz böyleyiz. Bu yaşam beni benden aldı ve yazmaya başladım...

Bu sanata başlarken esinlendiğiniz öğeler ya da ustalar oldu mu?

Bu sanata başlamak diye bir gayem yoktu. Çünkü bu benim için bir yaşam biçimiydi. Ben zaten İbradı'da doğarak sanatın içinde kendimi buldum. İbradı'da doğmak ve Torosların havasını koklamak çok büyük bir ayrıcalık. Kültür zenginliğimiz, geleneklerimiz ve ailem benim esin kaynağımdı. Ben bağlama çalmayı 5 yaşımda öğrendim. Biz radyo çocuklarıyız. Mızrap tutmayı, bütün türkülerin repertuarını birebir çalmayı radyoları dinleyerek öğrendik. Bu kültür ve birikim bizi bu zamanlara kadar getirdi.

Torosların Sesi Sami Demircioğlu

Babam çok güzel köçek oynardı. Rahmetli annem Naciye hanım'ın ise çok güzel bir sesi vardı. Ablam ortaokula giderken mandolin, abim ise saz çalardı. O zaman 5 yaşındaydım. Onların enstrümanlarını okula götürmediği zamanlarda, ben de o enstrümanları evde çalardım. Bu bağlamda tabi ki beyit atan, def çalan, oyun oynayan, gelin başı türküsü yakan, ağıt yakan içinde yaşadığımız etkinliklerin uygulayıcısı olan büyüklerimiz de beni çok etkiledi. Düğünlerde defler ile türkü söyleniyordu. Ben de def çalmaya başladım. Defçilerin hemen arkasında sote bir yerde onları izler ve dinlerdim.

Annem çok güzel beyit atar, ağıt yakardı. Biliyorsunuz düğünlerde oğlan evi, kız evine gelir evin önünde defler çalarak, oynayarak eğlenirken, gelini de evde ağlatırlar. O ailede yaşanmış dramlar hatırlanır. Anne, baba, kardeş, dede bunlar bir bir sıralanıp ağlar. "Hem ağlarım hem giderim" lafı buradan çıkar. Zamanında ve yerinde beyit atardı annem. O ayrı bir sanattır. Öyle kadınların sayısı da çok azdı. Benim çocukluğumda köylerle beraber 7.500 nüfus vardı ve koskoca İbradı'da beyit atan kadınların sayısı 5'i geçmezdi.

İbradı, Akseki, Gündoğmuş ve Ormana; Toroslardaki kadim kültürün yaşadığı çok ender yerlerden. Elmalı, Korkuteli gibi batı tarafı da ayrı güzel ama bizim buradaki kültürümüz çok zengin. Yaptığım araştırmalarda, İbradı'ya atalarımız Malazgirt zaferinden 100-150 yıl önce gelmişler. Burada "Yedi Yatırlar" dediğimiz ve ziyaret ettiğimiz türbeler var. Hacı Bektaş-ı Veli geleneğinden gelen ve Şamanizm'den sonra Müslümanlığı kabul etmiş Türk toplumunun doğa ile iç içe yaşamasının en güzel örneklerinden biri olan yerdeyim. tam istediğim gibi olmadı. Sonra Antalya Muratpaşa Belediye Başkanı Sayın Ümit Uysal'ın katkılarıyla yeni bir çalışma daha yaptım. O çalışmam daha çok def ve otantik ağırlıklı oldu. Yani benim isteğime daha yakın oldu. Henüz internet ortamında yayınlanmadı. Yakında dinleyicilerimizle buluşturacağız.

Yetiştirdiğiniz öğrencilerden bahsedebilir misiniz? Halk türküleri, halk oyunları alanında gelecek kuşaklara söylemek istediklerinizi buradan duyurmak isteriz.

Bir kez İbradı'daki öğrencileri eğitme şansını buldum. O zamanda ortaokullar arası yarışmada çocuklarımız Türkiye birinciliği aldılar.

Ayrıca bir konuda çok büyük talihsizlik ve üzüntü içerisinde olduğumu belirtmek isterim. Milli Eğitim bakanlığı illere bir genelge göndermiş. İller kendi belirledikleri türkülerde ve oyunlarda öğrencilerin yetişmesini istiyor. Yani disipline edilmiş bir durum var. Geçtiğimiz aylarda İbradı Milli Eğitim Müdürlüğüne gittim. Çok ilginçtir ki dünyaya nam olmuş türkü ve oyunlarımız var. Ancak içinde bir tane İbradı türküsü ve oyunu yok. Kaymakamlığa dilekçe yazdım ve cevap gelmedi. Bu çok üzücü bir şey, kültür araştırılmıyor. Burada Orta Asya'dan gelme bir Türk ırkından bahsediyorum. Orta Asya'dan gelme kelimeler, oyun çeşitleri ve etkinlikler var. Bunlar maalesef öğretilmiyor. Ben konserlerimde ve düğünlerde halkı uyarıyorum. Geleneksel figürlerin dışında kendilerine göre icat ettikleri figürlerin yanlış olduğunu anons ediyorum. Dolayısıyla kendi öğrendiğim orijinal şekilde kültürümüzü aktarmaya gayret gösteriyorum.

Bu bağlamda gelecek kuşaklara aktarmak istediğim şudur ki; eğer kendiniz bir şey bestelemiyorsanız, geçmişten gelen oyun stiline, türkülerine uymak mecburiyetindesiniz. Atalarımızın yaşamından kaynakla gelen oyun stillerini, türküleri, sözleri değiştirmeye hakkınız yok. Buna yeltenmek bile halk kültürümüze ve folklor zenginliğimize ihanettir.

Halk oyunları alanında Türkiye birinciliğiniz var...

2005 yılında, Kültür ve Turizm Bakanlığının düzenlediği Disipline Edilmemiş Halk Oyunları yarışmalarında Türkiye birinciliğimiz var. Yarışma bölgesel olarak düzenledi. Ve biz bölge birincisi olduk, o zaman Kültür Bakanlığı bölge birincilerini Ankara'ya davet etti. Ankara'ya gittik ve orada da birinci olduk. Her sene düzenlenen yarışmalarda alışılmış aynı ekipler geliyordu. Bizi kimse tanımıyordu. Birinciliğimiz herkese sürpriz oldu. Biz gerçekten çok

farklıydık. Ancak bizim bir lobimiz yoktu. Bu işler Ankara'da yürüyor. Dolayısıyla yurtdışı çalışmaları, yurtdışı faaliyetlerine gidip gelmek, oralara hangi ekiplerin davet edileceğini karar vermek, Ankara'da lobileri tutmuş ekiplerin ilgili bakanlıkta olan ilişkileri ile gidiyordu. Çok yoğun bir memuriyet hayatım olduğu için kamusal işlerime ve hafta sonları müzik çalışmalarına döndüm. Dolayısıyla bu birincilikleri çok göz önüne getiremedik.

İbradı ve Akseki aynı havzada, iki ilçe türküleri ve oyunları arasında bir fark var mı? İbradı türkülerinden çoğu yerde "Akseki Türküsü" olarak da söz ediliyor. Akseki ile ortak mı bu türküler? Eminim bunu çoğumuz ehlinden öğrenmek istiyordur...

Akseki'de çok program yaptım. Şu bir gerçek ki; Akseki ilçemizde ve köylerinde zeybek yok. Mesela İbradı'da olan Osman Efe Zeybeği yok. Çok az Cezayir türküsü ile oynadığımız, askere giderken söylenen sallama oyunu var. Akseki'de kıvrak hava ve sektirme oyunu çoktur. Aşağı yukarı her köyü, her mahallesi bilir. Akseki, daha çok Konya etkisi altında kalmıştır. İbradı, biraz daha steril yaşamıştır.

İbradı'ya özgü türkülerin, Akseki türküsü olarak geçmesinin sebebi İbradı'nın 80-90 yıl kadar Akseki'ye bağlı bir kasaba olarak geçmesidir. 1989 yılına kadar İbradı Akseki'nin bir kasabası olarak yaşamını sürdürüyor. Dolayısıyla İbradı'daki kültürel varlıklar da Akseki olarak yazılıyor. Ama bu çok sorun değil. Çünkü türküyü çaldığın zaman halkın oyunu, hareketleri kültürel varlığın hangi bölgeye ait olduğunu belli eden en iyi ayırıcı unsur ve muhakemedir. Tabi burada benim üzüldüğüm noktalar da var. Örneğin; Aksekili hemşehrimiz Durmuş Yazıcıoğlu'nun derlemeleri var. Ancak derlemeler bizim kültürümüzün orijinaline uymuyor. O derlemeler kaynak kişinin önünde çalıştığı zaman yöre halkı kalkıp oynamaz, dinlemez. Burada vurguladığım orijinallik, çok önemli bir konu. Eserin otantikliğinin bozulmaması gerekli.

faaliyetlerine gidip gelmek, oralara hangi ekiplerin davet edileceğini karar vermek, Ankara'da lobileri tutmuş ekiplerin ilgili bakanlıkta olan ilişkileri ile gidiyordu. Çok yoğun bir memuriyet hayatım olduğu için kamusal işlerime ve hafta sonları müzik çalışmalarına döndüm. Dolayısıyla bu birincilikleri çok göz önüne getiremedik.

Akseki-İbradı havzasında türkü temaları, oyun türleri neler? Kısaca bir türkü ve oyunun hikâyesini bizlerle paylaşır mısınız?

Kıtlık, yokluk, yiğitlik, sevdâ askere gitme, gidip gelme, birçok konu, birçok tema işlenir türkülerimizde. Sektirme havası ve kıvrak hava hem Akseki'de hem İbradı'da ortak olarak vardır. Kayadibi türküsü tek türkü tek oyun tipidir. İbradı'nın Çukurviran mahallesinde Kayadibi mevki var. Kayadibi türküsü, o bölgeye ait bir derlememdir, İbradı'ya mahsustur. Osman Efe Zeybeği ve Akyokuş türküsü yine İbradı'ya aittir. Ynai İbradı havzasında geçer bu olaylar, tüm türkülerin yerleri vardır. Mekânları bellidir. Oyunların hikâyesi hepsi farklıdır. Yürürken, hareket halinde oynanan oyunlara "Sallama Oyunu" denir. "Cezayir, Çöğre Ağacı" gibi türküler gelin almaya, kız istemeye, asker uğurlamaya giderken çalınır, oynanır. Diğer oyunlar genellikle sabitken oynanır.

Antalya'da kültür ve sanat dışında

nelerle ilgileniyorsunuz?

2007 yılında Antalya Kültür ve İl Turizm Müdürlüğünden emekli oldum. Daha sonrasında ağırlığımı postacı konağına verdim. Postacı Konak'ta ağırladığımız misafirlerimiz var. Farklı üniversitelerle sürdürdüğümüz çalışmalar var. Postacı Konak'ta oyunlarımızı, figürlerimizi, kaşık çalmayı, def çalmayı ve kültürümüzü öğretiyoruz. Özellikle Ege Üniversitesinin bu konuda bizlerle çok çalışması oldu. Akdeniz Üniversitesi konservatuar dışındaki bölümlerden geldiler. Onlarla da iletişim kurduk.

Akseki ve İbradı havzası kültür ve doğa turizmi açısından geleceği olan değerli bir bölge... Bunun ancak yöre öz kültür ve sanatının canlı tutulmasıyla olacağını düşünenlerdenim. Sizin bu konuda söylemek istedikleriniz neler?

Bana göre çok çok anlamlı bir soru oldu bu. Antalya Kültür ve İl Turizm Müdürlüğündeki görevim sebebiyle dünyanın aşağı yukarı kuzey yarım küredeki her kültürüyle tanışma fırsatım oldu. Çoğu ülkeye gidemesem bile turistik acentelerin getirdiği grupları, onların isteklerini, şikâyetlerini tanıma fırsatım oldu. Hümanizm adına örnek gösterilebilecek yaşam Akseki-İbradı havzamızda var. İnatla bunu savunuyorum. İnternette de yer alan, hazırlamış olduğum "Doğu Antalya

Alternatif Turizm Gelişim Planı" bunu anlatır. Bizim insanlarımızın dünyaya bakış açısı, sahip olduğu değerler, yaşam şekli daha da önemlisi doğa ile iç içe ve doğaya saygılı yaşam şekli; insan ilişkilerindeki güvenilirliği, netliği; evlerindeki yaşam kalitesini artıran yapısal özellikleri; gıdaların doğru şekilde saklanması ve tutun hayvanların rahatının da düşünüldüğü düğmeli evler, peştivanlı taş duvar evler... Her odada bir ailenin yaşayabildiği gusüllüğü, yüklüğü olan büyük odalar; kültürel faaliyetlerin olduğu, bağ bahçe gibi tarımsal faaliyetlerin olduğu, başkasına muhtaç olmadan bir evin %95 oranında ihtiyacını giderecek şekilde tasarlanmış yaşam şekli uzun yıllar devam etmiş.

İbradı ve Akseki'nin turizm alanı ilan edilmesinde benim birebir emeğim çok fazladır. Bu konularla bizzat ilgilendim. Buralar halen yatırımları bekliyor.

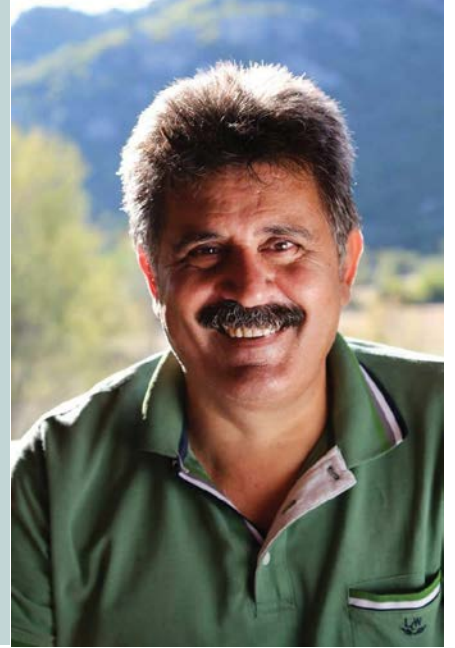
Ancak Akseki-İbradı çok fazla nüfus kaybetti. Hak etmediği bir yalnızlığa itildi. Sahildeki uçak koltuğu ve otel yatak sayısına dayalı, sayıca çok olan turizm sektörü ile bizim bu bölgedeki kültür turizminin bir alakası yok. Bizim bölge müşterisi dünyanın her yerinde başka. Onlar şu an Türkiye'ye gelmiyor. Sahil kısmından bazı meraklı turistler gelmektedir. Oysaki bu bölgenin tümünde geçmiş yılların köy yaşantısını canlandırdığımız zaman hiç hayal edemediğimiz kadar bölge kalkınması yaşayacağız. Ve çocuklarımızın yaşantısı burada olacak. "Doğduğumuz yerde doymaya başlayacağız."

İbradı'da yaptığım araştırmada gördüğüm, kökümüzün M.Ö. yaşamış olan Luviler'e kadar gittiği bir geçmişe sahibiz. Örneğin, Luviler kartal başı simgesi kullanılmışlar. Hisarbaşı türküsünün yer aldığı Hisarbaşının doğu tarafında 15 metreye 15 metre

gibi kocaman bir kartal başı heykeli vardır. Yıllar geçmiş üzerinden, iklim özelliklerimizle poyraz ve dondan çatlamış deforme olmuş. İbradı'nın adı da buradan gelmektedir. "İbra-wa" yani serin, soğuk yer anlamındadır. Tabi sonrasında Etiler, Sümerler, Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular, Karaman beyliği ve Türkiye Cumhuriyeti. Bunların hepsinde havzamız insanı okumuş yazmış bir kesim olarak ve devletin içerisinde kurucu görevleriyle yer alıyor. 1835'de okullarda kadı yetiştirilmiş. Rüştüye ve medreseler var, kalabalık bir nüfus var. 1700-1600 sayımlarında Gembos havzasının etrafındaki yerlerde sadece erkek nüfus 12.000 idi. Yangınlardan sonra nüfus dağılıyor. Ama kültürümüz devam ediyor.

Bu yazıyı okuyan gençlere söylemek istediğim; dedeleri, anneanneleri, babaanneleri sağ olanlar onlardan kültürümüzü öğrensiner, not

“Ben her zaman şunu söylerim devletimiz ekonomik yönden sıkıntıda olabilir. Ama bizim hasletlerimiz içimizde yaşamaktadır. Aksekiliye Türkiye’nin maliyesini, İbradılılara da devlet yönetimini verseler, biz 10 yılda dünya birincisi oluruz. Biz özüümüzü kaybetmeyen insanlarız, Torosların bize verdiği içimizde yaşayan çok ayrı bir variyet var. Akseki’de Ömer Duruk Amca, İbradi’da Yaşar Duru, Nedim Saraçoğlu olsun birçok değerli büyüklerimiz var.”

alsınlar. Hemen araştırınsınlar, fotoğraflasınlar, belgelesinler. Özellikle elektrik gelmeden önceki yaşam şekli, beslenme şekilleri, tarımsal alışkanlıkları çok çok önemli. Büyükşehirlere neden göç etmişler öğrensinler. Tüm bu yaşam şekilleri bizim folklorik değerlerimizin de temelini oluşturuyor. Biz çok farklıyız ve bu farkın bir kavram içerisinde günümüze uyarlanarak geçmişten bir görüntü şekliyle dünyaya sunulmasından yararlanım.

Son zamanlarda köy festivallerinde yaygınlaşan popüler kültür hakkında düşünceleriniz neler? Kültür yozlaşması dediğimiz konu sizce gelecek kuşakları tehdit ediyor mu?

Bu konuda gerçekten çok çok önemli. Kendi türkümüz kendi oyunlarımız var. Bu kültürümüzü kucaklayıp çocuklarımıza, gelecek nesillere öğretmemiz, kaybolmadan aktarmamız gerekir. Festivallerde bu hususa dikkat edilmelidir. Türkülerimiz, oyunlarımız sadece söz ve oynamaktan ibaret değildir. Oyunlarımızın, türkülerimizin sözleri, anlatımları ve yaşanmışlıkları var. O türkülerini dinleyen insanlar, bir sözü kulağına küpe yapsa. Davranışları iyi yönde değişir. Elbette başka

müzikleri de tanıyalım ama önce özümüzü tanımalıyız. Maalesef arabesk bir kültür olduk. Ağdalanmış notalar var. Bizim icra heyetindeki hocalarımız notadan başka bir şey bastırmazdı. Maalesef yozlaşma her yerde var, dolayısıyla belediyelere ve topluma yansıyor. Türk milletinin aslı, gösterişten uzak, sadelik ve mertliktir. Bunu bildiğim için söylüyorum.

Herkesin yaşadığı ortamda toplumsal bir görevi vardır. O görev ise kültürel aktarımlarla olur.

Tekrar vurgulamak isterim ki; Akseki dergisinde yer almak benim için büyük bir şereftir, onurdur. Tüm hemşehrilerimi sevgiyle kucaklıyorum. Hepsini bir dünyadır benim için... Hepsini tanıyorum, iyi ki de tanıyorum.

Daha İyi ve Daha Kaliteli Uyku:

DAHA İYİ SAĞLIK, DAHA KALİTELİ YAŞAM

Neden uyuyoruz?

Uykusuz yaşayamaz mıyız?

Uyku neden önemli?

Gece boyunca uykumuz hep aynı mı devam ediyor, yoksa değişiyor mu?

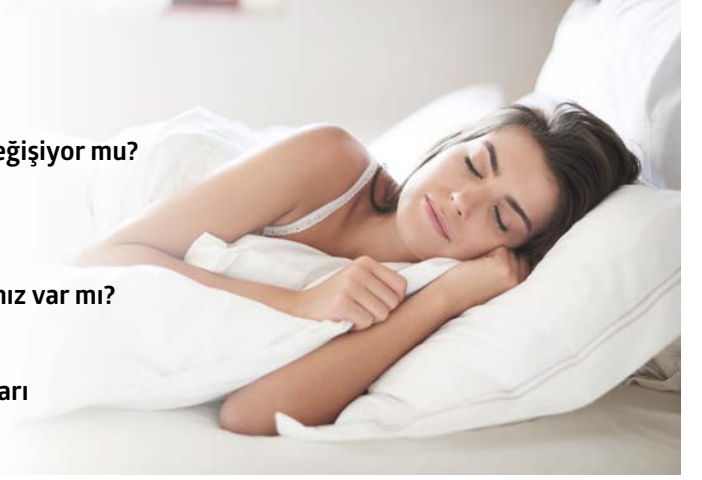
Ne kadar uyumalıyız?

Uykuya dalmada sorun yaşıyor muyuz?

İyi uyuyamama ya da gün içi uyuklama gibi uyku sorunlarımız var mı?

Kaliteli bir uyku için gerekli özeni gösteriyor muyuz?

Bildiğimiz tüm önerileri uygulamamıza rağmen hala sabahları dinlenmiş olarak kalkamıyor muyuz?

Eğer yukarıdaki soruları siz de zaman zaman kendinize soruyorsanız, o zaman bu yazıyı okumak için yeterince nedeniniz var demektir.

Uyku insan yaşamının önemli bir bileşeni... Ömrümüzün yaklaşık 1/3'ü uykuda geçiyor, ama neden uyuduğumuzu biliyor muyuz? Görünen o ki, çoğumuz uykuyla ilgili temel bilgilere sahip değiliz. Bu yazı da, uykuyu biraz daha yakından tanımamızı sağlamak üzere kaleme alınmıştır.

Uykunun Tanımı

'Gözlerimizin ve bilincimizin kapalı olduğu bir doğal dinlenme hali' olarak bildiğimiz uykuyu Türk Dil Kurumu şu şekilde tanımlıyor: 'Dış uyaranlara karşı bilincin, bütünüyle veya bir bölümünün yitmesi, tepki gücünün zayıfladığı ve her türlü etkinliğin büyük ölçüde azaldığı dinlenme durumu'. Günümüzde ise bu tanımın 'her türlü etkinliğin büyük ölçüde azaldığı' kısmının aslında bir yanılgı olduğunu biliyoruz. Örneğin, uyuduğumuzda bedenimiz ve özellikle beynimiz sizce motoru kapatılan bir araç gibi pasif bir hale mi geçiyor? Bu sorunun yanıtı kocaman bir 'hayır'...

Uyku sırasında tüm vücudumuz adeta felç olmuş gibi olsa da aslında kas hareketlerimizin bazıları devam ediyor. Örneğin, göz hareketlerini sağlayan kaslar ve solunum

kasları hareketlerine devam ediyorlar. Evet, kol ve bacak kaslarımızda bir miktar kas gerginliğinde atoni dediğimiz azalma oluyor ama bunun da koruyucu bir mekanizma olduğu düşünülmekte... Kaslarımızdaki bu değişikliklerin yanı sıra belki daha da önemlisi uyku sırasında beynimizde olanlar... Çünkü sanılanın tam aksine uyurken beynimizin çok aktif olduğu aşamalar olduğunu artık biliyoruz.

Uyku sabit tek bir süreç de değil, uykunun içinde tekrarlayan düzenli döngüler ve rüya gördüğümüz dönemler var. Uyku araştırmacılarının çalışmalarıyla artık uykumuzun hızlı göz küresi hareketlerinden (rapid eye-movement-REM) oluşan ve bu hareketleri içermeyen (non-rapid eye-movement-NREM) 2 ayrı döngüden meydana geldiğini biliyoruz. Gelin bu uyku evrelerine biraz daha yakından bakalım.

Uyku Evreleri

Herhangi bir kişi uyumak için yattığında, 15-20 dk içinde NREM evresi, yani 'yavaş dalga uykusu' devreye giriyor. Bu sırada beden ısıamız ve enerji tüketimimiz düşüyor. Kan basıncı, kalp atışı ve solunum yaklaşık %30 azalıyor.

Uykuda karaciğer, böbrek, bağırsak ve hatta kalp gibi organlarımızın faaliyetleri yavaşlıyor, böylelikle bu organların dinlenmeleri mümkün oluyor. Bu evrede aynı zamanda vücudun genel olarak hücrel ve dokusal biyolojik süreçlerinin de yavaşladığı ve bu sayede enerjinin korunduğu düşünülür... NREM evresinde sinir aktivitesi de giderek azalıyor, vücudumuzun algısal işlevler yavaşlıyor. Bu sırada bedenimizi hareket ettirebilsek de (örneğin, uykuda yan dönüyoruz) beyin faaliyetlerimiz genel olarak yavaşlamış durumda oluyor.

Aslında NREM evresi, kendi içinde, özel beyin dalgaları ve göz hareketleri içeren, kas gerginliğimizin ve uyku derinliğimizin farklı olduğu 4 faza ayrılıyor. Uyanık olmakla uyku arasındaki dönem olan ve 'hafif uyku' olarak da tanımlanan ilk faz 5-15 dakika sürüyor ve uykunun % 5'ini

oluşturuyor. Asıl uykunun başlangıcı olan 2. fazda ise ortam ile olan ilişik kesiliyor, nefes alımı ve kalp atışımız sabitleşiyor, vücut sıcaklığımız düşüyor. Uykunun %50-60'ını oluşturan bu fazı, en derin ve en tamir edici uyku evreleri olan 3. ve 4. evreler izliyor. Bu sırada kan basıncı düşüyor, nefes alımı yavaşlıyor, kaslar gevşiyor. Kaslara gönderilen kan miktarının arttığı bu evrelerde doku büyümesi ve tamiri hızlanıyor, enerji yenileniyor. Ayrıca büyüme hormonu da bu evrelerde salgılanıyor. Bu evreler, uykunun %15-20'sini oluşturuyor. EEG yoluyla beyin dalgalarının izlenmesiyle yapılan çalışmalarda 4 fazdan oluşan bu NREM döneminin uykuda geçirdiğimiz zamanın %75-80'ini oluşturduğu ortaya konmuş durumda... Bu evrede zaman zaman rüya görülse de bunların REM evresindekilere göre daha kısa, daha az görsel, daha az canlı rüyalar olduğu biliniyor.

NREM | 1. Evre (1-5 dk) Hafif Uyku

Solunum, kalp atımı ve kas aktivitesi yavaşlamaya başlar, seyirmeler olabilir. Bu evrede uyanmak kolaydır.

NREM | 2. Evre (10-25 dk) Hafif Uyku

Solunum ve kalp atımı daha da yavaşlar, vücut gevşer, sıcaklık düşer. Uyku hafiftir, sabah uyanmak için en uygun evredir.

NREM | 3. ve 4. Evre (30-50 dk) Derin Uyku

Beyin delta dalgaları oluşturur, vücudun gevşeme ve beyin tamir zamanıdır. Bu evrede uyandırılırsa kişi yorgun hisseder.

NREM | 5. Evre (10 dk) Çok Derin Uyku

Beyin aktiftir, kalp hızı artar. Vücut ise gevşemiş ve hareketsizdir. Rüya görülür. Bu evrede uyandırılırsa kişi dinlenmemiş hisseder.

Uykunun bu NREM sürecini yaklaşık 5-10 dakikadan fazla sürmeyen ilk REM dönemi takip ediyor. Bu dönemin, uykuya ilk dalışın ardındaki 30 dakikadan daha erken ortaya çıkması patolojik olarak değerlendirilmekte...

REM evresinde bedenimiz geçici bir felç durumunda olduğu gibi hareket edemez hale geliyor, göz kapaklarımız kapalı olduğu halde gözlerimiz sağa sola oynuyor. Vücudumuzun bu hareketsiz durumuna rağmen REM döneminde beynimiz çok aktiftir, enerji tüketimi üst düzeydedir. İlginçtir ki, uyandığımızda hatırladığımız rüyaları genellikle bu REM uykusu döneminde görürüz. REM uykusunda görülen rüyaların süresi uzundur; daha görsel, canlı ve duygu yükü yoğun, kimi zaman fantastik rüyalar da bu döneme özgüdür. Freudyen yaklaşımına göre, uyku sırasında bilinçaltımızdaki korku ve bastırılmış güdülerle yüzleşiriz, rüyaların da bunu sağlayan bir aracı

olarak evrimleştiği düşünülmektedir.

REM uykusu sadece rüyalara zemin hazırlayan bir evre değil, ayrıca özellikle beyin faaliyetlerinin sağlıklı sürdürülmesinde ve bellek pekiştirmede de çok önemli bir evredir. Gün boyunca yaşadığımız olaylar sonucunda beynimizde çok sayıda yeni nöronal bağlantılar gelişir, ancak beynimizin temizleyicisi ve rejeneratörü gibi işlev gösteren REM uykusunda bu bağlantılar elden geçirilerek önemsiz ya da kötü bağlantılar ortadan kaldırılır, bu şekilde karışıklıklar engellenir. Ayrıca gereksiz bağlantılar temizlenince anıların beynimizde daha rahat ve etkili bir şekilde depolanabilmesi ve iyi bir hafızanın oluşturulabilmesi mümkün olur. Gerçekten de görüntü, ses, koku gibi işlevlerin yürütüldüğü özel beyin bölgeleri uyku sırasında daha sıkı bir şekilde birbirine bağlanarak hatıralarımızın kalıcı olarak yerleşmesini sağlarlar.

Daha İyi Ve Daha Kaliteli Uyku: Daha İyi Sağlık, Daha Kaliteli Yaşam

Araştırmalar, özellikle yeni bir öğrenme aktivitesini takiben iyi uyuyan bir kişide öğrenme ve öğrendiklerini hatırlama oranının uykusuz kalan bireylere göre çok daha iyi olduğunu göstermiştir. Bundan dolayı, öğrencilerin iyi bir uykuyla öğrendiklerini pekiştirmesi çok önemli olarak kabul edilmektedir. Eğer iyi bir öğrenme döneminin ardından öğrenci tüm gece ayakta kalırsa, öğrenmenin uzun dönem hafızaya yerleşmesi gerçekleşmez ve sonraki akşamlar daha fazla uyunsa da bu kaybın telafisi pek mümkün olmaz.

Uyanıklık sırasında yüksek beyin metabolizması sonucu oluşan atık maddeler ve beyinde biriken toksik metabolitler de uyku sırasında dokudan temizlenmektedir. Beynin uyanırken kendini temizleyemeyen tek organ olduğu, sağlıklı bir temizleme işlemi için uykuya ihtiyaç duyduğu iyi bilinmektedir. Gündüz aktif durumda olan beyne gece uykuyla zengin kan akışı olduğunda gün boyu biriken atıkların temizlenmesi de gerçekleşir. Uykusuz kaldığımızda ise, gün boyunca beynimizde birikmiş ve uykuyla uzaklaştırılamamış olan atıklar, algımızı ve düşüncelerimizi üreten sinapslarla ve nöronlarla etkileşerek adeta bir sis perdesi altında gibi hissetmemize neden olurlar. REM uykusunu iyi alamayan bireylerde kafa karışıklığı, şüphecilik, duygu durum bozuklukları, motor performans düşüklüğü, bellek ve dengede kısıtlılık, bağışıklık sistemi işlevlerinde yetersizlik görülür.

Sonuçta REM evresi beyin ertesi günkü performansını arttırmaya yönelik düzenlemelerin yapıldığı, beyne kan akışının arttığı, beyin farklı bölgelerinin aktive edilerek rüyaların görüldüğü, solunumda arada kısa durmaların olduğu, öksürüğün baskılandığı, gözlerin kapalı ama hareketli olduğu, vücudun gevşediği ve hareket etmediği, açlık-tokluk durumlarımızı dengeleyen ghrelin ve leptin hormonlarının düzenlendiği ve vücut sıcaklığının çevre ısısına uyum sağladığı ve üşüme ya da terlemenin olmadığı özel bir süreçtir.

Bu ilk NREM-REM döngüsü yaklaşık 90-100 dk sürer ama ardından gece boyunca NREM-REM evreleri döngüler halinde birbirini takip eder. Burada ilginç olan nokta, döngülerin giderek uzamasıdır, örneğin, ikinci döngü 90-120 dk sürebilir. Bir gece uykusunda genellikle 4-6 adet NREM-REM döngüsü görülür. Bu döngülerin önemli bir diğer özelliği, uykunun ilk yarısından ikinci yarısına doğru NREM uyku süresinin azalması ve REM uykusunun süre olarak uzamasıdır. İlk yarıda NREM derin yavaş uyku baskınlığı varken, uykunun ikinci yarısında REM uykusu baskınlığı vardır.

NREM-REM döngülerinin sağlıklı bir şekilde yürümesi ve tamamlanması uyku kalitesi açısından oldukça önemlidir, çünkü kişiler kısa süre uyusalar bile eğer hafif uyku

döneminde, yani NREM 1. ya da 2. evresinde uyandırılırlarsa ya da kendiliğinden uyanırlarsa, daha dinlenmiş şekilde kalkarlar. Burada ilginç bir nokta da, REM uykusundaki bireyi uyandırmanın zorluğudur. Kişi bu evrede aniden uyandırılırsa, kas tonusu düşük olduğundan, bir süre kendini felçliymiş gibi hisseder. Bu evrede görülen rüyaların %80'e yakın bir kısmı hatırlanabilir ancak insanlar genellikle REM evresinde spontan olarak uyanmazlar. Bir yetişkin her gece 4-7 arası rüya görse de bireyler REM evresinde uyanmadığından bunlar çoğu zaman hatırlanmaz.

Tüm bunların sonucunda Prof. Dr. Ertan Yurdakoş'un yaptığı uyku tanımlamasını buraya alırsak, 'Uyku, belli bir uyarı eşliğinin altında olan dış uyaranlara yönelik tepkilerin büyük oranda baskılandığı, bilincin neredeyse tamamen kapalı olduğu, istemli kas faaliyetlerinin bazı istisnalarla birlikte baskılandığı ancak özellikle beyin ve hormonal sistemin son derece aktif olduğu, vücudun genel olarak dinlendirilmesi, bakımının yapılması, sorunlarından arındırılması ve süreçlerin düzenlenmesi için genellikle günlük olarak kendini tekrar eden bilişsel ve sinirsel bir algı durumudur'. Yani uyku, özellikle beyin yararına olan çok önemli bir fizyolojik süreçtir.

Ne Kadar Uyku?

Bireylerin uyku gereksinimleri genetik faktörler, yaşa ve cinsiyete göre değişkenlik gösterir. Yeni doğanlar günde 16-17 saat uyurlarken bu uyku kesintilidir ve bebeklerin en uzun uyuma süreleri yaklaşık 2,5-4 saat arasındadır. İki yaşından beş yaşına kadar olan yıllar arasında ise günlük uyku süresi 2 saat azalarak günde 13 saatten 11 saate iner. İlkokul çağındaki çocukların da 9-10 saat uykuya gereksinimleri olduğu bilinmektedir. Ergenlik döneminde ise, sanıldığı gibi aksine, okul çağı dönemindeki kadar uykuya gereksinim vardır. Ergenler için ideal uyku süresi 9 saattir ve bu süre uyanıklık, uyku-uyanıklık döngüleri, hormonlar ve biyolojik ritimle ilgili çalışmalar sonucu saptanmıştır. Buna karşılık, oldukça geniş bir ergen topluluğu (3000 genç) üzerinde yapılmış bir çalışmada, hafta içinde ergenlerin sadece % 15'inin 8,5 saat ya da daha fazla uyudukları, buna karşın % 26'sının 6,5 saat ya da daha az uyudukları belirlenmiştir.

Erişkin döneminde ise 7-9 saat uyku yeterli olarak görülmektedir. 20-30 yaşındaki genç erişkinlere göre daha ileri yaşlardakiler (65-75 yaş arası) ise ortalama 1,5 saat kadar daha erken uyanmakta ve yine ortalama 1 saat 10 dk kadar yatağa daha erken girmektedirler. Yaşlı bireyler, 5 yaşındaki bir çocuğa göre % 36 kadar daha az uyumakta iken yapılan çalışmalar ileri yaşlarda da uyku gereksiniminin aslında çok değişmediğini göstermektedir. Yaşlı bireylerin yaklaşık % 43'ünde uykuya geçmekte ve sürdürmekte sorunlara rastlanır. Bu sorunlar solunum sistemiyle ilgili sıkıntıları olan ya da depresif bireylerde daha sıktır. Yaşlı bireyler, gece uykusu sorunlarıyla ortaya çıkan bu uyku ihtiyaçlarını gün içi 'şekerleme' adını verdikleri kısa kestirmelerle giderme yoluna gitmektedirler.

Daha İyi Ve Daha Kaliteli Uyku: Daha İyi Sağlık, Daha Kaliteli Yaşam

7 saatten daha az alınan uykunun bireylerin günlük hayattaki tepki süresini düşürdüğü, karar alma yetisini bozduğu, konsantrasyonu azalttığı, hafızayı zayıflattığı ve psikolojik denge halini etkilediği gösterilmiştir. Aynı zamanda az uykunun daha bariz etkileri, gün içerisindeki uykusuzluk, yorgunluk, bitkinlik ve bazı fizyolojik fonksiyonlarda aksama ile de kendini gösterir. Dolayısıyla 7,5-8,5 saatlik bir uyku, yetişkinlerin en iyi şekilde işlev görebilmesi için gerekli uyku miktarı olarak belirtilmektedir.

Bireyin uyku ihtiyacını belirlemedeki en önemli faktörler, genetik değişkenler ile yaşıdır. Genetik faktörler hem kişinin gereksinim duyduğu uyku süresini, hem de sabah erken kalkan ya da gece ayakta olmayı seven bir insan olma tercihini etkilerler. Her birimizin uyku/uyanıklık döngüsünü de etkileyen yaklaşık 24 saatlik bir iç biyolojik saatimiz olsa da bu döngü herkeste bir miktar farklı çalışır. Bireyin biyolojik saati daha hızlı çalışan bir tipteyse, o zaman 'tarla kuşu' olması ve çok erken saatte kalkması olasıdır, buna karşılık birey daha yavaş ilerleyen bir biyolojik saate sahipse bu durumda da 'baykuş' olması ve gece geç saatlere kadar ayakta kalması olasıdır.

Herkesin uyku ihtiyacı ve uyku/uyanıklık paterni değişik olabilir. Bunu belirlemek için ilk adım bireyin kendisini değerlendirmesidir. Kendimizi gözlemlemek ve vücudumuzun verdiği sinyalleri dinlemek sağlığımız için önemli bir yoldur. Bunun için kendimize şu soruları sorabiliriz: 'Gün içinde kendimi ne kadar yorgun hissediyorum?', 'En canlı ve uyanık olduğum zamanlar hangi saatler?', 'Kendimi hangi saatlerde yorgun hissediyorum?', 'Sabah dinlenmiş olarak kalkıyor muyum?' vb. Bunların yanı sıra, örneğin bir tatil sırasında, alarm kurmadan, 3-5 gün sabahları uyuyabildiğimiz kadar uyumak ve dinlenmiş olarak kalktığımız saati ve uykuda geçirdiğimiz süreyi not etmek de uyku ihtiyacımızı değerlendirmek için iyi bir yol olabilir.

Uykusuzluğun Etkileri

Toplum düzeyinde uykusuzluk ve kronik uykusuzluk ya da uyku bozukluklarıyla ilgili farkındalık düşüktür. Birçok birey, bu durumun neden olabileceği sağlık sorunları konusunda bilgi sahibi değildir. İlginç olarak, sağlık çalışanlarının da bu konuda farkındalık düzeylerinin düşük olduğu gözlenmektedir. Ne yazık ki günümüzdeki teknolojik gelişmeler (internet kullanımı, akıllı telefonlar, bilgisayarlar, vb.) de bireyleri, özellikle çocuk ve genç erişkinleri uykusuz bırakma konusunda önemli etkenlerdir. Uykusuzluğun birçok sağlık sorununa yol açtığı düşünülürse, daha sağlıklı uyku davranışlarının edinilmesi toplum sağlığını da iyileştirecektir.

Uykusuzluk sadece günlük yaşamı etkilemekle kalmayan, bireyin sağlıklı yaşamasını ya da yaşam süresini de etkileyen önemli bir halk sağlığı sorunudur. Uyku bozuklukları ya da vardiya usulü çalışma sonucu gelişen uykusuzluk ya da yorgunluk nedeniyle ortaya çıkan iş kazalarına verilecek birkaç örnek durumun ciddiyetini gösterebilir. Örneğin, 3 Aralık 1984 günü, ABD kökenli Union Carbide firmasının Hindistan-Bhopal'deki böcek ilacı üreten fabrikasından yanlışlıkla 40 ton metil isosiyanat gazının çevreye sızması sonucu oluşan Bhopal felaketi 18 000 kişinin ölümüne, 150 000'den fazla insanın da zehirlenmesine neden olmuştur. Yine benzer şekilde 26 Nisan 1986 tarihinde Ukrayna'daki Çernobil Nükleer Santrali'nin 4 numaralı reaktöründe gerçekleşen nükleer kazada 100. 000'e yakın kişi ölmüştür. Exxon Valdez çevre felaketi olarak bilinen olayda ise, Mart 1989'da bugüne kadar insan eliyle gerçekleşmiş en büyük çevre felaketlerinden biri gerçekleşmiş ve Exxon Valdez isimli petrol tankerinden denize, resmî verilere göre, 10.8 milyon galon petrol akmıştır. Bölgedeki doğal yaşam yoğun şekilde etkilenmiş; deniz kuşlarından katil balinalara kadar bölgede yaşayan birçok türden hayvan ölmüştür. Tüm bu felaketler birçok nedene bağlı olarak gelişmiş olsa da tümünün kökeninde uykusuzluk ya da yorgunluk nedeniyle ortaya çıkan iş kazaları oldukları yönünde ciddi deliller rapor edilmiştir.

Bunun yanı sıra, sadece ABD'de uykusuzluk sonucu her yıl 1 milyon trafik kazası olduğu, 500.000'den fazla kişinin yaralandığı ve 8.000'in üstünde ölümün olduğu bilinmektedir. Sadece bir gece yetersiz uykunun bile kişide, yasal alkol sınırını aşacak şekilde alkol almış olmaya benzer şekilde bilişsel faaliyetlerde işlev bozukluğuna yol açtığı bilinmektedir. Alkol gibi uyku bozuklukları da karar verme süreçlerini ve refleksleri etkiler.

Uykusuzluk hormonal düzenlemede de sıkıntılar yaratır. Örneğin, uykusuzluğun yağ dokusundan salgılanan ve iştahı baskılayan leptin hormon düzeylerinin düşmesine neden olduğu, buna karşın iştahı uyaran ghrelin hormon seviyelerini arttırdığı gösterilmiştir. Sonuçta uyku bozuklukları yaşayan kişilerin kilo alımı, obezite gelişimi ve insülin direnci göstermeleri açısından iyi uyuyan kişilere göre ciddi riskler taşıdığı bilinmektedir.

Uykusuzlukla biriken etkilerin hipertansiyon, diyabet, depresyon, kalp krizi ve inme görülme riskini arttırdığı da bilinmektedir. Ayrıca uykusuzluk, bireyin kaygı düzeyini arttırmakta, alkol-sigara gibi bağımlılıkları tetiklemekte ve depresif ruh halini kolaylaştırmaktadır.

Uyku Sorunları

Çağımızda uyku sorunlarının toplumda oldukça yaygın olduğu bilinmektedir. Uykuya geçmekte zorlanma, huzursuz ya da yüzeysel uyku, sabahları alarmı 10 dakika daha uzatarak biraz daha uyuma ihtiyacı, dinlenmemiş olarak güne başlama... Bunlar hepimize tanıdık olan sorunlar olabilir. Ayrıca cinsiyetle ilişkili bazı uyku sorunları da görülebilmektedir. Örneğin, erkekler, NREM uykusunun 1. fazında daha uzun zaman geçirirler, gece boyunca daha sık uyanırlar. Kadınlarda ise uyku sırasındaki sorunlardan çok, uykuya dalma sorunları daha sık görülmektedir.

Bir uyku sorunu yaşadığımızı ya da dinlenmiş olarak yataktan kalkmadığımızı düşündüğümüzde, öncelikle uyku alışkanlıklarımızı gözden geçirmek ve uyku süremizi ya da uyku kalitemizi bireysel olarak arttırabilmenin yollarını aramak ilk adım olmalıdır. Bunun için öncelikle

bir uyku günlüğü tutmak iyi fikir olabilir. Uyku günlüğü tutarken bilgilerin gece yazılmaması, geceye ait bilgilerin ertesi sabah ve en fazla 30-45 sn'de doldurulması ayrıca günlüğün yatak odasında tutulmaması tercih sebebidir. Uyku günlüğü, 2-3 haftalık bir dönemi kapsayacak şekilde düzenli olarak yatağa girdiğimiz ve uyandığımız saatleri tam olarak not ettiğimiz, uyku davranışlarımızı ve gece boyunca diğer önemli faktörleri de değerlendirerek yazdığımız bir günlüktür. Bu günlüğü oluştururken, örneğin bir yetişkinin başını uyumak üzere yastığa koyduktan sonra ortalama 14 dakika içerisinde uykuya daldığını göz önüne alarak, uykuya dalışta zorluk çekiliyorsa bunlar yazılmalıdır. Ayrıca bireyin uyandığında nasıl hissettiği ve gün içerisinde gece aldığı miktardaki uykuya genel olarak nasıl performans gösterdiği de önemlidir. Sonuçta, birey uyku günlüğünü genel olarak değerlendirdiğinde, bir uyku sorunu olup olmadığı hakkında karara varabilir.

Tarih	Gün İçi Şekerlemeler	Yatağa Giriş Saati	Uykuya Geçiş saati	Gece Boyunca Uyanma Sayısı	Uyanık Kalınan Süre	Uyanma Saati	Yataktan Kalkma Saati

Daha İyi Ve Daha Kaliteli Uyku: Daha İyi Sağlık, Daha Kaliteli Yaşam

Uyku günlüğünün yanı sıra uykuyu yaşamamızda önemli bir öncelik olarak ele almak ve uyku zamanımızı korumak da önemlidir.

Bütün bunlara karşın, uyku gereksinimimizi önemseyerek uykumuza dikkat etsek, uykuya yeterli zamanı ayırsak, vb. yine de gündüz yorgunluğu, daha fazla uyku ihtiyacı ya da uykuya dalmakta ya da iyi bir uyku sahibi olmakta sorunlar yaşayabiliriz. Uyku sorunları birçok nedene bağlı olarak ortaya çıkabilse de sorunları 2 ana gruba ayırabiliriz: Vardiyalı çalışma, uzun çalışma saatleri, düzensiz uyku alışkanlıkları gibi yaşam ve iş tipine bağlı olan bozukluklar ilk grubu oluşturur. Bu durumda daha iyi bir uyku ortamı oluşturmak ya da uykumuzu etkileyen olumsuz alışkanlıklarımız konusunda davranışsal değişiklikler yapmamıza yardımcı olacak bir uzmana başvurmak iyi olabilir. Uyku uzmanları yeterli ve iyi bir uyku için bireye bir dizi öneride bulunabilirler, bunların çoğu gevşeme teknikleri, konforlu bir uyku ortamı oluşturma ve dengeli bir beslenme – egzersiz planı üzerinedir.

Diğer bir grup uyku sorunu ise insomnia, uyku apnesi

sendromu, huzursuz ayak sendromu, narkolepsi, sirkadiyen ritm bozuklukları gibi gerçek uyku bozukluklarından kaynaklanabilir. Bu sorunlarda bir uyku uzmanı, nörolog ve göğüs hastalıkları uzmanının bireyi birlikte değerlendirmeleri ve altta yatan organik probleme yönelik inceleme yapmaları ve uygun tedavi yaklaşımlarını devreye sokmaları gerekebilir.

İyi Bir Uyku İçin

İyi bir uykuyu hazırlayan faktörler sağlıklı beslenme, fiziksel hareket ve gün içerisinde yeterli miktarda güneş ışığı almaktır. Evimizin, odamızın, çalıştığımız ofislerin iyi ve yeterli miktarda havalandırılması, olabildiğince güneş ışığı alması çok önemlidir. Günlük uyku-uyanıklık döngümüz, yani sirkadiyen ritim gün ışığına göre ayarlanan bir sistemdir.

Sağlıklı ve iyi bir uyku düzeni için uykuya geçiş ve uyanma saatlerinin ardışık günlerde benzer olması, yani düzenli bir uyku/uyanıklık saat döngüsü oluşturmak önemli bir noktadır. Bazı günler uzun, bazı günler kısa uyumak iyi bir çözüm değildir. Uyku saatleri esnetilmemelidir.

Bireyin kendini yorgun ve uyumaya hazır hissettiği anda yatağa gitmesi ve uyku öncesi rahatlatıcı bir rutin oluşturması iyi ve kaliteli bir uykunun ilk adımlarıdır. Uykunun aşamalı bir süreç olduğundan yola çıkarak yatağa girmeden önce uyku için yapılan bu hazırlıklar (yani kıyafetin değişmesi, ılık bir duş, dişlerin fırçalanması, tuvaletin yapılması, vb.) beyne artık günün aktivitelerinin bittiğine ve dinlenmeye geçildiğine dair gerekli sinyalleri verir.

Yatak odasının sessiz, serin, karanlık ya da loş olması, bu ortamın iş / ders çalışmak, TV seyretmek, yemek yemek gibi başka işler için değil sadece uyku ve dinlenme için kullanılması da önemli noktalardır.

Uykuyu düzenleyen ve uykumuzun ritmini yöneten hormon olan melatoninin karanlıkta salgılandığını, TV ışığı gibi ani ve parlak ışığın melatonin düzeyini azalttığını da unutmamak gerekiyor. Kişi gün içinde yeterli gün ışığına maruz kalarak ve gece de ışığı kısıtlayıp melatonin salgısını destekleyerek kaliteli bir uykunun temelini oluşturabilir.

Uyku öncesi çok az ya da çok fazla gıda almamak da önemlidir. Yatmadan en az 3 saat önce yemeği tamamlamak kadar yatağa girerken de aç olmamak gerekir. Uykuya yardımcı olan triptofan içeren süt, yoğurt, muz, hurma, incir, fıstık ezmesi gibi yiyecekler tüketilebilir. Ayrıca anason, rezene, papatya çayı, sarı kantaron çayı gibi bitkisel çaylar, badem, ayçiçeği, fındık çekirdeği, vişne ve kıvılcık şerbeti gibi melatonin salgılanmasını artıran

ve uykuya geçişi ve sürdürmeyi kolaylaştıran besinler alınabilir. Kafeinli (kahve, çay, kola, çikolata) içecek ve gıdaların uyku üzerine etkileri bilindiğinden bunların tüketilmesi ise tavsiye edilmez.

Uyku öncesi düzenli, tekdüze, hafif, uykuyu kaçırmayacak gevşeme egzersizleri yapılabilir.

İyi bir uyku düzeni için vücudun ve beynin uykunun yeterli olduğunu hissettiğinde uyanması ideal olmalıdır. Çoğumuz alarmlarla güne başlasak da, alarm bizi bazen NREM bazen de REM evresinin en derinlerinde uyandırarak güne bir tehlike sinyali ile başlamamıza neden olacağından uyanmak için bir alarm kullanmamak en iyisi gibi gözüküyor.

Son Söz

İyi ve yeterli bir uyku sağlıklı bir yaşamın çok önemli bir bileşenidir. Hem zihinsel, hem de fiziksel sağlık için bir rahatlama ve onarım zamanı olan bu değerli süreci gereken önceliği vererek sağlıklı ve kaliteli bir yaşam sürebiliriz.

Hepimize iyi ve yeterli bir uyku sonrası dinlenmiş olarak güne başladığımız sağlıklı ve verimli bir gelecek dileğiyle...

YARARLANILAN KAYNAKLAR:

<https://www.sleepfoundation.org/>

Sleep tips: 6 steps to better sleep (<https://www.mayoclinic.org/healthy-lifestyle/adult-health/in-depth/sleep/art-20048379>)

Uyku Nedir? Uykunun Evrimi, Günlük Uyku Süreleri ve Uyku Sırasında Düşme Hissi Üzerine... Çağrı Mert Bakırcı, <https://evrimagaci.org/uyku-nedir-uykunun-evrimi-gunluk-uyku-sureleri-ve-uyku-sirasinda-dusme-hissi-uzerine-87>

Walker MP, Stickgold R. Sleep-dependent Learning and Memory Consolidation. *Neuron*. 2004 Sep 30; 44(1): 121-33.

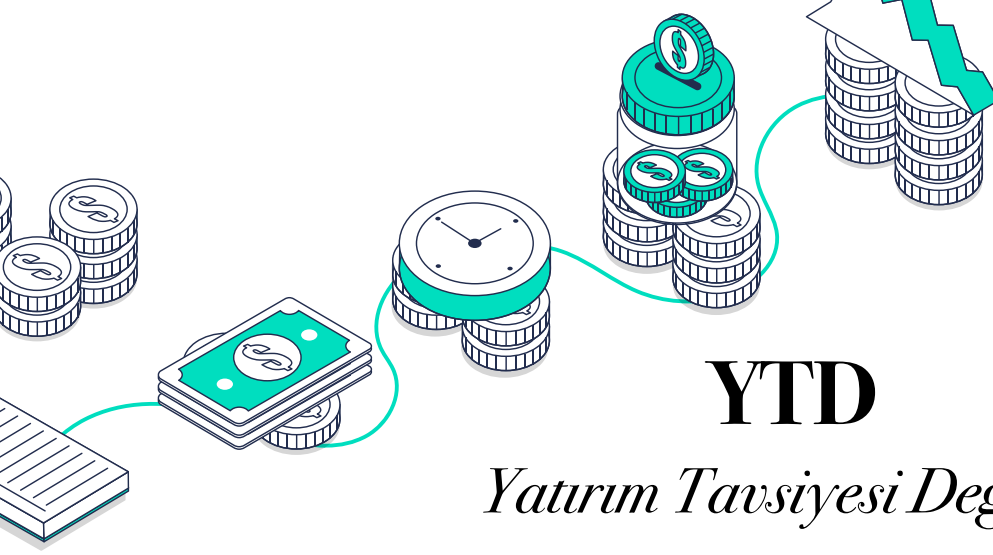
Crick F, Mitchison G. REM sleep and neural nets. *Behav Brain Res* 1995; 69:147-155.

Crick F, Mitchison G. The function of dream sleep. *Nature* 1983; 304:111-114.

Ertan Yurdakoş, *Uyku Fizyolojisi*, <https://acikradyo.com.tr/acik-bilinc/uyku-fizyolojisi>

Brain Basics: Understanding Sleep (<https://www.ninds.nih.gov/Disorders/Patient-Caregiver-Education/Understanding-Sleep>)

The Science of Sleep: Understanding What Happens When You Sleep (<https://www.hopkinsmedicine.org/health/wellness-and-prevention/the-science-of-sleep-understanding-what-happens-when-you-sleep>)

YTD

Yatırım Tavsiyesi Değildir

Akseki denilince ticaret, ticaret denilince de ilk akla gelen kavram tabii ki Celepoğlu'dur. Celepoğlu'nun Aksekili için çeşitli türevleri olsa da son günlerde karşımıza çıkan yeni bir tür herkesin olduğu kadar Aksekili ticaret erbaplarının da kafasını karıştırmış durumda.

Bu kafa karışıklığını yaratan ve Aksekilinin dikkatini celbeden mesele sizlerin de tahmin edeceği üzere "Kripto Para" konusudur. Neredeyse yüz yıl öncesinde kendi kullandığı paranın adını "Kripto" haline getirerek "Celepoğlu" diyen bir ticari anlayışın bu konuyu merak etmesi oldukça doğal elbette.

Kimileri için altı boş bir konu olsa da "Kripto Para" kimileri açısından geleceğin satın alma ve yatırım aracı olarak görülmeye başladı bile. Peki, biz hangi tarafta duracağız? Elbette bu konuya basiret sahibi her Aksekili iş insanı gibi temkinli yaklaşacağız. Araştıracamız, okuyacağız, dinleyeceğiz, gerekirse deneyimleyeceğiz ve buna göre karar vereceğiz.

Tahmin edeceğimiz üzere konu aslında medyaya yansıtıldığı gibi, sadece yeni bir "dolandırıcılık hikâyesi" olarak adlandırıp göz ardı edilecek kadar sığ bir mesele değil. 2008 yılı sonlarında "Eşler Arası Elektronik Nakit Sistemi" başlıklı bir makaleyle hayatımıza giren Kripto Para günden güne gelişim gösterdi. Ardından devletlerin karşı çıkmasına rağmen kimi ekonomi çevrelerince dünyada pandemiyle beraber etkisi daha da hissedilmeye başlayan ekonomik darboğaza bir çözüm önerisi haline geldi.

Yaklaşık bir yıl önce bu konu hakkında değerli Yönetim Kurulu Başkanımız Sn. Mahmut Duruk'un Dergi Akseki Yayın Kurulu toplantısında Kripto Para hakkında bir yazı hazırlamamız gerektiği noktasında vizyonunu ortaya koyduklarında oldukça heyecanlandığımı söylemek isterim. Öncesinde bir Aksekili ve ekonomist olarak kripto para konusunun ciddiyetle araştırılması gereken bir konu olduğu kararını vererek 2021 Nisan ayından itibaren konuyla ilgili ciddi araştırmalar yapmaya başladım. Altı aylık bir çalışma ve deneyimin sonucu olan bu yazıyı hazırlarken de, kripto para konusunu sadece çeşitli borsalarda halka arz edilmiş kripto para birimlerinin alım satımı yapılarak kar/zarar elde edilen bir yatırım aracı olmasının ötesinde, konunun özüne ilişkin bir farkındalık yaratmayı hedeflediğimi söylemek isterim. Yani bu noktadan baktığımızda yazımız kesinlikle bir "Yatırım Tavsiyesi Değildir." (YTD)

Takip eden okuyucularımızın bileceği üzere yazılarımızda değişim, dönüşüm ve yenilenme gibi kavramları oldukça sık kullanmaktayız. Evet, herhangi bir konu hakkında ileri seviyede bilgi ve deneyime sahip olabilirsiniz. Ancak bizim bilgi, birikimi elde ettiğimiz süreçler zaman içinde değişmektedir. Bu sebeple kripto para konusuna da bu zamana kadar edinmiş olduğunuz bilgi ve deneyim seviyesiyle yaklaşmak sizi konunun özünden uzaklaştıracaktır.

Kripto'dan Para Olur mu?

İnsanoğlunun hayatta kalma macerası avcılık, toplayıcılıkla başlayarak yerleşik hayata geçişle devam eder.

Yerleşik hayata geçişle beraber milattan birkaç bin yıl öncesinde artık takas sistemi konuşulmaya başlanır, bu sistem yakın zamana kadar devam eder. Hatırlayacağınız üzere Ticaret'in Başkenti Akseki kitabımızda da belirtildiği üzere biz Aksekililerin yüzyıl öncesine kadar hala takas sistemiyle alışverişlerini yaptıklarını biliyoruz. Bu yazımızda "Kriptodan para olur mu?" sorusuna cevap aradığımız için

şimdi sizi o dönemden bu döneme kadar getirerek bilgi birikimlerinizin ne kadar geçici olduğuna, ne kadar dönem dönem değişebildiğine dair fikirler vererek konuyu açmaya çalışalım.

Takas dönemi sütun yumurta, etin hububatla ve derinin dokuma gibi ürünlerle değiş tokuş edilmesini

içeriyor. Burada en önemli nokta değişime tabi tutulan ürünlerin elle tutulur, gözle görülür, karnını doyurabilir ve soğuktan koruyan nitelikte şeyler olmasıdır. Buraya kadar sorun yok.

Bütün bu süreç yaşanırken birileri bu alışverişi ölçeklendirmekten bahsetmeye başlıyor. Yani bütün alışverişlerin tek bir değişken ile yapılması gündeme getiriliyor. Bu değişim aracının da sabit, kimyasalı bozulmayan, yandığında yok olmayacak, ıslanmayacak bir şey olması düşünülmeye başlıyor. Bu düşünce süreci içinde madencilik gelişiyor ve değerli madenler hayatımıza giriyor.

Peki, bir an kendimizi o dönemde yaşayan birisi olarak düşünelim. Ticaret erbabı olmamıza da gerek yok. Elinizle tuttuğunuz, gözünüzle gördüğünüz, karnınızı doyuran, üzerinize giydiğinizde sizi sıcak tutan şeyler yerine size sunulmuş, kurgulanmış olan ve artık yeni alışveriş sistemimizde madenleri kullanacağız denildiğinde ne hissederdiniz? Nasıl bir refleks gösterirdiniz? Elinizde tuttuğunuz, ihtiyaçlarınızı karşılayan bir şeyi bir tarafa bırakıp, başkası tarafından önerilmiş olan bir altın, gümüş ya da bronz (o an için ne değerliyse) bunu kabul eder, özümseyebilir miydiniz?

Cevabınızın "hayır" olduğunu duyar gibiyim. Ancak işin gerçeği o ana kadar olan insanların ticari bilgi seviyeleri, geçmişe dair bildikleri tüm doğrular ve tüm süreçler altın ve madenlerin hayatımıza girmesiyle değişti.

Ardından altının birinciliğine, gümüşün ikinciliğine alışıyoruz derken bir dönüm noktasına daha geliniyor. Yine o dönemde yaşayan insanlar şöyle bir ihtiyaçla karşı karşıya kalıyorlar. Küçük alışverişler için kullanılan ve taşınabilen 3 altın, 5 gümüş, 10 sikke tamam ama ben büyük alışverişlerim için ne yapacağım sorusu sorulmaya başlıyor. Örneğin büyük bir çiftlik sahibi olmak istiyorsunuz, 5.000

tane büyükbaş ve 1.000 dönüm arazi satın almak için ihtiyaç duyduğunuz parayı nasıl taşıyacaksınız? Üstüne üstlük taşıyamadığınız şey için ne yapacağınızı da bilmiyorsunuz.

O zaman da bu altının yer değiştirmeden el değiştirebileceği bir çözüm arayışına giriliyor. Çözüm olarak altını yerinde sabit tutacak ve bir rezerv olarak buna bağlanacak bir sertifikanın (kâğıt parçasının) hayatımıza girmesi ve bizim bunu kullanmaya başlamamız önerisi ortaya atılıyor.

Yine o döneme dönelim, o dönemki bilgi, birikim ve tecrübelerimizde konuyu düşünelim. Benim senelerce biriktirdiğim altın burada benim yanımda duruyor ve ben onu bir emanetçiye, sarrafa ya da günümüzdeki karşılığı olan bankaya teslim edeceğim. Bu banka da bana bunun karşılığında bir A4 kâğıdına veya not kâğıdına yazarak diyecek ki, Oğuz Acar 3 altın, 5 gümüş 20 sikke getirdi.

Peki, ben bu kâğıtla ne yapacağım? Nerede geçecek? Derdimi kime, nasıl anlatacağım derken, buna az önce yukarıda bahsettiğimiz büyük çiftlik sahibi inanmaya başlıyor, sonrasında küçük esnaf ve sonrasında sokaktaki insanlar inanıyor ve birbirlerini ikna ediyorlar. Ortaya çıkan sonuç "Evet, artık bizim fiziksel olarak altına ihtiyacımız yok."

Bir dönem de bu şekilde devam eden paranın, artık taşınması ağır metaller yerine taşınması daha kolay beyaz not kâğıtlarının kullanımı yaygınlaştı. Sanayi devrimleri, değişimler, dönüşümler derken seneler geçti ve artık bankacılık sistemi hayatımıza girmeye başladı. Peki, kâğıttan para oldu mu? Özüksedik mi? Bu sefer cevabınızın "Evet" olduğunu duyar gibiyim.

Günümüz bankacılık sisteminin gelişiminde altınlar, gümüşler ayrıca banka notları yine oldu ve bunlar artık insanların evlerinde değil bankalarda

kayıt altına alınmaya başladı. Hadi madeni bir şekilde idare ediyorduk, hadi banknotunu da anladık derken, şimdi bu bankacılık sistemi de nereden çıktı? Bu konuda da ikna olmamız için korkularımız devreye girdi.

Sen bu kadar parayı yanında taşıyamazsın, kaybedersin ya da evde çaldırırsın duyguları insanları motive etti. Elbette bu noktada korkutma yeterli değildi, bankacılık sistemi size varlıklarınızı daha rahat harcayabilme seçenekleri sunmaya başladı.

Süreci tekrar hatırlamamız gerekirse; takası bıraktık, madenleri bıraktık, kâğıt dönemini bıraktık, süreç ilerledi 1970'lerde bankacılık sistemine teknoloji adapte olmaya başladı. O zamana kadar edindiğimiz tüm bilgi, birikim ve tecrübeleri bir kenara bırakarak bilgisayar denilen bir aletle tanıştık. Sonra bankacılık sistemi bize bir hesap numarası vereceğini söyledi ve bizim elimizde olan her şeyi buraya işleyeceğini söyledi.

Hala kredi kartı ve bankamatik kullanımından çekinen ve banka şubelerini meşgul etmeye devam eden bir nesil olarak size soruyorum. Böyle bir şey yapar mıydınız? Elektronikten para olur mu? Oldu mu? Şu anda kullanıyor muyuz? Otomasyon hizmetlerinden faydalanacağız, kuyruklar son bulacak, artık cebinizdeki para yırtılmayacak, ıslanmayacak vaatleriyle günümüze kadar geldik ve cebimizde kâğıt para taşımayı neredeyse unuttuk.

Devir ilerliyor ve 2008 yılının Ekim ayına geliyoruz... Bu tarihten birkaç sene öncesine kadar kapalı kapılar ardında çalışmaların yapıldığı bilinse de ilk olarak Satoshi Nakamoto adında Japon olduğu söylenen ancak, üst düzey İngilizcesi ve bu zamana kadar kimsenin görmemiş olması sebebiyle Japon olmadığına hatta adının dahi takma olduğuna dair spekülasyonlar yapılan bir yazılım bilimci tarafından "Eşler Arası Elektronik Nakit Sistemi" başlıklı bir makale yayınlanıyor.

YTD (Yatırım Tavsiyesi Değildir)

Merkeziyetsiz finans konusunun da temellerini teşkil eden bu makalenin temel amacı herkesin kendisini idame ettirebilme mantığıdır ve paranın el değiştirmesinde üçüncü şahısların, aracı kurumların, havale masraf ve protokollerinin varlığının ortadan kaldırılmasıdır.

Teknoloji ve otomasyon sayesinde bankacılık sistemi, şubecilik tabanlı gelişim stratejini tamamen tersine döndürerek hepimizin elinde bulunan akıllı telefonları birer banka şubesine dönüştürdü. Artık bankanın memuru da biziz, portföy yöneticisi de biziz, hatta güvenlik görevlisi de biz olduk.

2009 yılında hayatımıza giren Kripto Para olgusuyla yeni bir kırılma noktasına daha girmiş olduğumuzu görüyoruz. Bankacılık sisteminin en temel prensibi hesaplarımızı tek merkezde tutmaları ve bu hesapların merkezi yönetim tarafından denetim ve güvence altında tutulmasıdır. Bildiğiniz üzere tarihte devletler para

sistemine el koyana kadar böyle bir denetim ve güvence yoktu.

Takas sisteminde devlet güvencesinin olmaması, kıymetli maden sisteminde dileyenin darphaneye giderek elinde bulunan madenle dilediği şekilde kendi parasını bastırabilme özgürlüğünün olması o zamana kadar küresel finansın handikaplarını oluşturmaktaydı. Günümüzle mukayese edersek bizim elimizde tuttuğumuz paraya güvenmemizin sebebi, bu parayı bakkala, manava götürdüğümüzde onunla sebze meyve alabiliyor olmamızdır. Bütün mesele budur. Bugün siz inanırlılığınızı arttırdığınız ölçüde bir para birimisiniz ya da değilsiniz. Aksekili tüccarın bastırdığı para daha geçerliken, Kayserili tüccarın bastırdığı para fazla kabul edilmeyebilir. Diyoruz ya, tarih tekerrürden ibarettir. Bugün de bir tarafta Satoshi Nakamoto'nun yaratıcısı olduğu para birimi var, bir taraftan da bu para birimine alternatif olarak ortaya çıkmış

alt para birimleri var. Bütün bunların hepsi geçmiş dönemlerde yaşanmış kaosu bizlere yansıtıyor. Nasıl ki bir tarafta rezerv para olarak bizlere bildirilmiş altın vardı, diğer tarafta da alternatif olarak gümüş, bronz, çinko vs. madenlerinden basılmış paralar vardı. Bu günde değerleri ne olursa olsun karşımızda 12.000'i aşan kripto para birimi var.

Toparlayacak olursak, takastan madene, madenden kâğıda, kâğıttan elektronik sistemlere geçilirken nasıl bir algı değişikliği gerektiyse bugün de kripto paraya ilgili aynı tecrübeyi yaşamaktayız. O dönemlerde yaşanmış kargaşa, geciktirme ve ayak diremeler bu dönemde de mevcut.

O döneme ait çözümler her zaman devletlerin konuyu benimsemesiyle bulunmuştur. Daha önceleri devletlerin gücü toprak alabilme kapasiteleriyle ölçülürken, bugün para üzerindeki egemenlikleriyle sorgulanmaktadır. Bütün devletlerin ana gelir kaynağı para olduğu için de devletlerin bu gücü kaybetmek istememeleri ve kripto para meselesine karşı çıkmaları son derece normaldir. Özellikle devletlerin senyör geliri, yani paranın üretim maliyeti ile üzerinde yazılı olduğu değer arasındaki fark düşünüldüğünde merkeziyetsiz bir para sistemine yani tek bir para birimine geçmek istemeyecekleri açıktır.

Ancak, yaşanan o dönemlerde de kimse kimseyi değişime zorlamamıştır. Ama biz insanlık olarak bir şekilde daha kolay ve kabul edilmiş bir yöne doğru ister istemez kaymış bulunduk.

Evet, şimdi sizlere soruyorum, Kripto'dan Para olur muymuş olmaz mıymış?

Karar sizin...

YARARLANILAN KAYNAKLAR:

Devrim Danyal Teknoloji Akademisi Kurucusu, Devrim Danyal'ın izinleriyle Kripto'dan Para Olur mu? Webinar'ı referans alınarak bu yazı uyarlanmıştır.

ÖMER DURUK TESİSLERİ

YÖRESEL ÜRÜNLER

TAŞ FIRIN

DURUK MARKET

TARİHİ KÖY EVLERİ

PO AKARYAKIT İSTASYONU

YÖRÜK ÇADIR

TOPLANTI ve DÜĞÜN SALONU

KAMYONCULAR LOKANTASI

BARBEKÜ

ÖMER DURUK DİNLENME TESİSLERİ

ÖMER DURUK DİNLENME TESİSLERİ

Restaurant

ÖMER DURUK DİNLENME TESİSLERİ

Konya Yolu Üzeri Büyükalın Mahallesi Akseki / ANTALYA TEL.: +90 242 682 10 14 - +90 242 682 10 13
info@omerduruktesisleri.com.tr www.omerduruktesisleri.com.tr

Değirmenlik Mahallesinden Prof.Dr.Çağla Bozkurt Güzel

Röportaj: Rasih Kaplan

Bize kendinizi tanıtır mısınız?

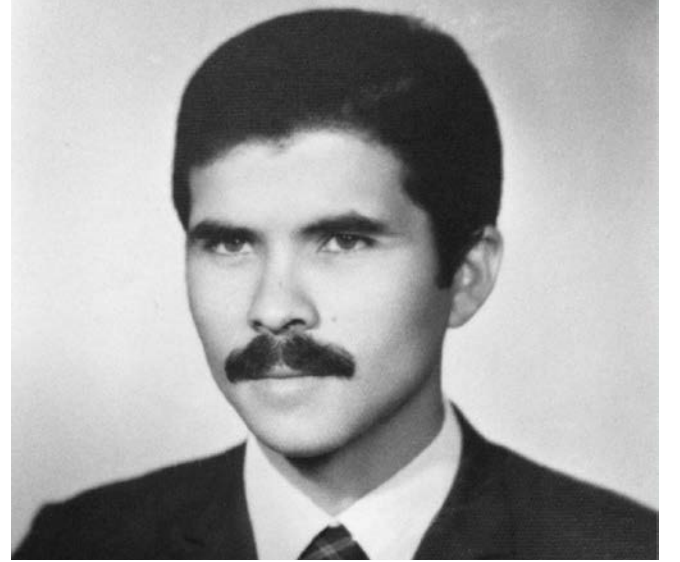
Annem Akseki'nin Süleymaniye Köyünden Neriman Ünal Bozkurt, babam ise Akseki'nin Değirmenlik Köyünden, Noter Amca diye anılan Faik Bozkurt'tur. Babam avukatlık görevini yaparken, 1977 yılında Konya'da dünyaya geldim. Daha sonra babam Noter olarak Balıkesir'in Sındırgı ilçesine atandığından ilkokulu Sındırgı'da Kurtuluş İlkokulunda tamamladım. Ailemin işi nedeniyle uzun yıllar yaşadığımız Çanakkale'de, Çanakkale Anadolu Lisesinde okuduktan sonra, çok severek girdiğim İstanbul Üniversitesi, Eczacılık Fakültesinden 2000 yılında mezun oldum. İstanbul Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Farmasötik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisansımı 2003 yılında bitirdim. Ardından İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı'nda doktora eğitimi aldım. 2010-2012 yılları arasında eğitim hayatımda dönüm noktası olarak nitelendirebileceğim doktora sonrası eğitimimi almak üzere Amerika Birleşik Devletlerinin, Boston şehrinde, Harvard Medical School, Enfeksiyon Hastalıkları bölümünde, alanımızın en saygın isimlerinden olan Prof. Dr. Gerald B. Pier ile çalıştım. Yorucu ama bir o kadar verimli ve güzel zamanlar geçirdim. Daha sonra İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesinde 2013 yılında Farmasötik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı'nda Yardımcı Doçent, 2015'de ise Doçent kadrosuna atandım. Ağustos 2021'den itibaren ise üniversitemde Profesör olarak çalışmalarına devam etmekteyim.

Akademisyen olmaya nasıl karar verdiniz?

Kendinizi bu alanda nasıl geliştirdiniz, nasıl mesleki bir yol çizdiniz?

Akademisyen olmak, bilimle uğraşmak, yeni bilgileri sürekli araştırmak, kendimi yenilemek, uluslararası alanda çalışmalar yapmak her zaman beni çok heyecanlandırmıştır. Bu yüzden bilim insanı olmak ve bu yolda ilerlemek öğrencilik yıllarımda en önemli hedeflerimden biri olmuştur. Üniversite 3. sınıfta okurken, çok kıymetli Dekan Hocamız Prof. Dr. Hakan Berkkan'ın da tavsiyesi ile Akademisyen olmaya karar verdim. Tabi ki bu kararımı ailem mutlulukla karşıladı. İstanbul Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Farmasötik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı'nın genç, aydın ve çok başarılı hocalarından olan Prof. Dr. A. Alev Gerçeker ile birlikte çalışmak bana ayrıca bilimi çok çok sevdirdi. Çok sevgili hocam Alev Hanım, kendisi de Harvard'da doktora sonrası çalışma yapmıştır ve akademik hayatımdaki dönüm noktalarında etkisi çok olmuştur. Anabilim Dalı başkanımız Prof. Dr. Gülten Ötük'ün ve diğer hocalarımın da bana inanmaları ve beni bilime yönlendirmeleri yolumu açan temel faktörlerden oldu.

Çalışma alanım olan Farmasötik Mikrobiyoloji; mikroorganizma ile farmasötik ürün (ilaç) ve bunların konakla (insan gibi) olan ilişkilerini inceleyen bilim dalıdır. Öğretim Üyesi olarak, fakültemizdeki eğitim programımız kapsamında yetkin ve yeterli eczacıların yetiştirilmesinde Farmasötik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı tarafından; mikrobiyoloji, halk sağlığı, immünoloji, farmasötik ve kozmetik ürünlerde mikrobiyal kontaminasyon (kirlenme) ve mikrobiyal açıdan kaliteli üretim hakkında teorik/pratik derslerinin verilmesinde görev almaktayım. Ayrıca, enfeksiyon hastalıkları ve etkenleri, probiyotik ve prebiyotikler, aşılar, biyoteknolojik ürünler vb. konular ilgi alanlarımdandır. Fakültemizin eğitim kurullarında değişik dönemlerde, çok sayıda görev yürüttüm ve de yürütmekteyim.

Av.Faik Bozkurt (Noter Amca)

Tabiki de bildiğiniz gibi, bir öğretim üyesinin önemli uğraşlarından birisi de araştırma yapmasıdır. Bu araştırma alanlarımı belirlerken yurtdışında edindiğim bilgi ve tecrübelerin yararını çok gördüm. Birçok lisansüstü öğrenci yetiştirdim ve de uluslararası işbirlikleri ile ortak projeler yapmaktayım. Kendi alanımda saygın ve etki değeri yüksek olan Journal of Antimicrobial Chemotherapy, PlosOne ve Journal of Bacteriology gibi dergilerde onlarca yayınam, kitap bölümüm, bildirilerim ve atıflarım mevcuttur. Ayrıca Amerika Mikrobiyoloji Derneği (American Society of Microbiology), Avrupa Mikrobiyoloji Derneği (Federation of European Microbiology Society) ve Türkiye'deki Mikrobiyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları derneklerinde aktif olarak görev almaktayım.

Doktora sonrası çalışma yapmak için kabul edildiğim Harvard Medical School'da, Amerika Birleşik Devletlerinin

NIH (National Institute of Health) kurumundan burs kazanmam, Türk kadın akademisyen olarak çok gurur vericiydi.

Mesleğimi çok seviyorum: çünkü hep gençlerle birlikteyim ve bu şekilde ruhumun da hep genç kalacağına inanıyorum. Bilimsel yenilikleri takip etmek ve sürekli işbirliği içinde olmak için yapılan kongre, konferans ve sempozyumlara da katılmak, seyahat etmeyi de çok sevdiğimden, işimin en güzel yanlarından...

Hem farklı şehirlerde bulunmak hem de akademisyenlik gibi zor ve sabır gerektiren eğitim sürecinizde mutlaka bizlerle de paylaşmak isteyeceğiniz hatıralarınız vardır, bunlardan da bahsedebilir misiniz?

Bu soruyla aklıma gelen ilk komik anımı paylaşarak başlayayım; anasınıfında, öğretmen herkesten bir şiir ezberlemesini istemişti, ben de ailemin anlattığına göre "lağli (yağlı) yaka, lağli önlük yakışmaz bir öğrenciye" cümleleri geçen bir şiir ezberlemiştım. Herkes bana sürekli "lağli yaka lağli gömlek" diyor ve gülüyordu.

Konya'da 4-5 yaşındayken bir defasında annem içinde 20 kadar sakız bulunan bir kutu satın aldı. Abim hesap kitap öğreysin diye, tipitip sakızlarından almıştı. Ayrıca 10-15 tane de simit aldı ve satmamız için abimle beni sokağa gönderdi. Amacı bizi ticarete alıştırmaktı. Tabii çocuk olduğum için ben, simitlerin hepsinden birer ısırık alıp yemişim. Bu durumda simitleri satamadık. Üç beş sakız satıp, eve döndük. Böylelikle ilk ticari teşebbüsümüz başarısız oldu, ama ben de karnımı doyurmuş oldum (gülüyor). Aksekili biri olarak bu ticari başarısızlık bana pek yakışmamış aslında!

Burada hemen şunu belirteyim: memur çocukları, babalarının sık sık tayin olması nedeniyle üç beş okul değiştirdiklerinden, başarılı olamadıklarından bahsederler. Ben abim Ahmetcan ve kardeşim Sercan, Konya, Balıkesir, Çanakkale illerinde ayrı ayrı okullarda okuduğumuz halde, üniversite girişlerinde ve devamlarında çok başarılı olduk. Bu başarıda annemin-babamın ve özellikle de annemin çok yakın ilgi ve desteğinin olduğunun altını çizmek isterim. Bu vesileyle de onlara üzerimizdeki emekleri için ne kadar müteşekkirdiğimi belirtmekten mutluluk duyuyorum.

Çok haklısınız, çocukların eğitimlerinde tayin hep sorun olmuştur. Siz bize biraz da farklı şehirlerde yaşadığınız zamanki günlerinizden bahsedebilirsiniz seviniriz;

Balıkesir Sındırgı'da iken annemin derslerimizde bizimle çok ilgilenmesinden dolayı, "Neriman Bozkurt Dershanesinde" (komşular bu ismi takmıştı) çok güzel zamanlar geçirdik. Parasız yatılı sınavını kazanmışım

ancak Balıkesir'de devletin kız öğrenci yurdu olmadığından, bir Aksekili amcanın iki katlı küçük pansiyonunda kalmaya başlamışım. Öğrencilerin kaldığı odalarda kalorifer veya soba yoktu sadece Aksekili amcanın kendi odasında bir soba vardı. O sobadan bacaya çıkan boru sadece bir odanın içinden geçiyordu; o borudaki ısının, odayı ısıtacağını düşünerek, annem ve babam hemşehrilerini ikna ederek benim orada kalmamı sağlamışlardı. Kendimi ne kadar şanslı hissettiğimi hala hatırlarım.

Abim de parasız yatılı sınavını kazandığından Cumhuriyet Lisesinin pansiyonunda kalıyordu. Hafta sonu Sındırgı'ya ailemin yanına gidiyor, Pazar akşamı dönüyorduk. İlk hafta sonunda abimle Sındırgı'ya gidecektik. Abim bana eşyalarını hazırla deyince, ben de öyle olacağını düşünerek bütün eşyalarımı valizlere doldurdum. Yüküm epeyce fazla idi... Meğer sadece kirli eşyalarım gidecekmiş!

İlkokul sonrası üniversiteye kadar olan süreci Çanakkale'de geçirdim. Bu özel, modern ve tarihi şehirde yaşamak benim için gerçekten büyük bir şans olmuştur. Bu şansın bir parçası da ortaokulda okurken Çanakkale'nin kardeş şehri olan Almanya'nın Osnabrück şehrine değişim programı ile seyahat etmem ve bu şekilde ilk yurt dışı deneyimimi kazanmamı sağlamıştır.

Kuzenim sayesinde, Akseki'nin Süleymaniye Köyünden, Kâtip Ali'nin oğlu, Hüseyin Alp Öğretmenin kızı, derginizde de yazısı olan meslektaşım F. İlkay Alp ile tanıştım. Aynı fakültede olmamız çok büyük bir tesadüftü gerçekten.

Prof.Dr.Çağla Bozkurt Güzel,annesi Neriman Ünal Bozkurt ve babası Faik Bozkurt ile (Süleymaniye annearne evi önünde).

Değirmenlik Mahallesinden Prof.Dr.Çağla Bozkurt Güzel

Gerek okul hayatımda, gerekse özel hayatımda arkadaş hatta bir kardeş olan sevgili İlkay ile arkadaşlığımız bu şekilde başlamış oldu. Fakülte'deki sınavlarda İlkay ile ben hep başarılı oluyorduk ve başarılı iki Aksekili kız öğrenci olarak tanınmak gerçekten çok gurur vericiydi.

Bu kadar akademik hayat ve tayinler sonrası nasıl bir özel hayatınız var, kısaca paylaşabilir misiniz?

Sevgili eşim Erdinç Güzel ile 2005 yılında evlendik. Nehir, Zeynep ve Deren adında üç kızımız var. Üç çocuklu, İstanbul'da bir yaşamın ne kadar yoğun ve hareketli olacağını tahmin edebilirsiniz ama annemin de hep dediği gibi "yetişemediğim yere şapkamı atıyorum." Bu konular için sanırım ayrı bir röportaj gerekecektir. Tabi ki de ailece sporla iç içeyiz. Tenis oynamayı, pilates ve yürüyüş yapmayı ihmal etmiyorum.

Çağla Bozkurt Güzel, eşi Erdinç Güzel ve kızları Nehir, Zeynep ve Deren ile birlikte

Peki Akseki deyince...

Annem Süleymaniye, babam Değirmenlik köyünden olunca, Akseki hakkında aslında anlatacak çok şey var tabii...

Ülkemizin her yöresi ile gurur duyduğum gibi, eşimin Elbistanlı olması nedeniyle Akseki'den sonra Elbistan da konuşulmaya başladı. Kendimi bildim bileli, babamın evde Akseki ve Aksekilileri konuşmadığı bir gün yoktur. Babam Antalya, Akseki fanatığı idi. Hatta 07 plaka gördüğü zaman babam Aksekili görürüm umuduyla, arabanın peşinden koşardı. Evde sürekli dernekçilik, spor, yardımlaşma konuşulurdu. Bunun yanında hatırladığım kadarıyla Akseki'den Ömer Duruk Amca, Cevizli'den Musa Çetin

Amca, Susuzşahap'tan Yağcı Ahmet Aslan, Ceceler'den Koca Hüseyin Amca, eğitim konusu geldiği zaman rahmetli Rıfat Akbelen, Süleymaniye'den Tevfik Arıburnu, Dedem Mustafa Ünal, Necdet Ünal ve sevgili İlkay'ın babası Hüseyin Alp, Değirmenlik köyünden Ömer Özen Amca, İsmail Özdemir Amca, dedem Halis Onbaşı ve amcam Ahmet Ali Çavuş ve buraya yazamayacağım kadar birçok kişinin isimlerinin geçtiği yardımlaşma ve eğitim ağırlıklı konuşmalar olurdu. Yine bu şekilde kökü bir taraftan Süleymaniye'ye dayanan babamın çok saydığı ve sevdiği arkadaşı araştırmacı yazar İbrahim Ekmekçi'nin isimleri çok geçirdi.

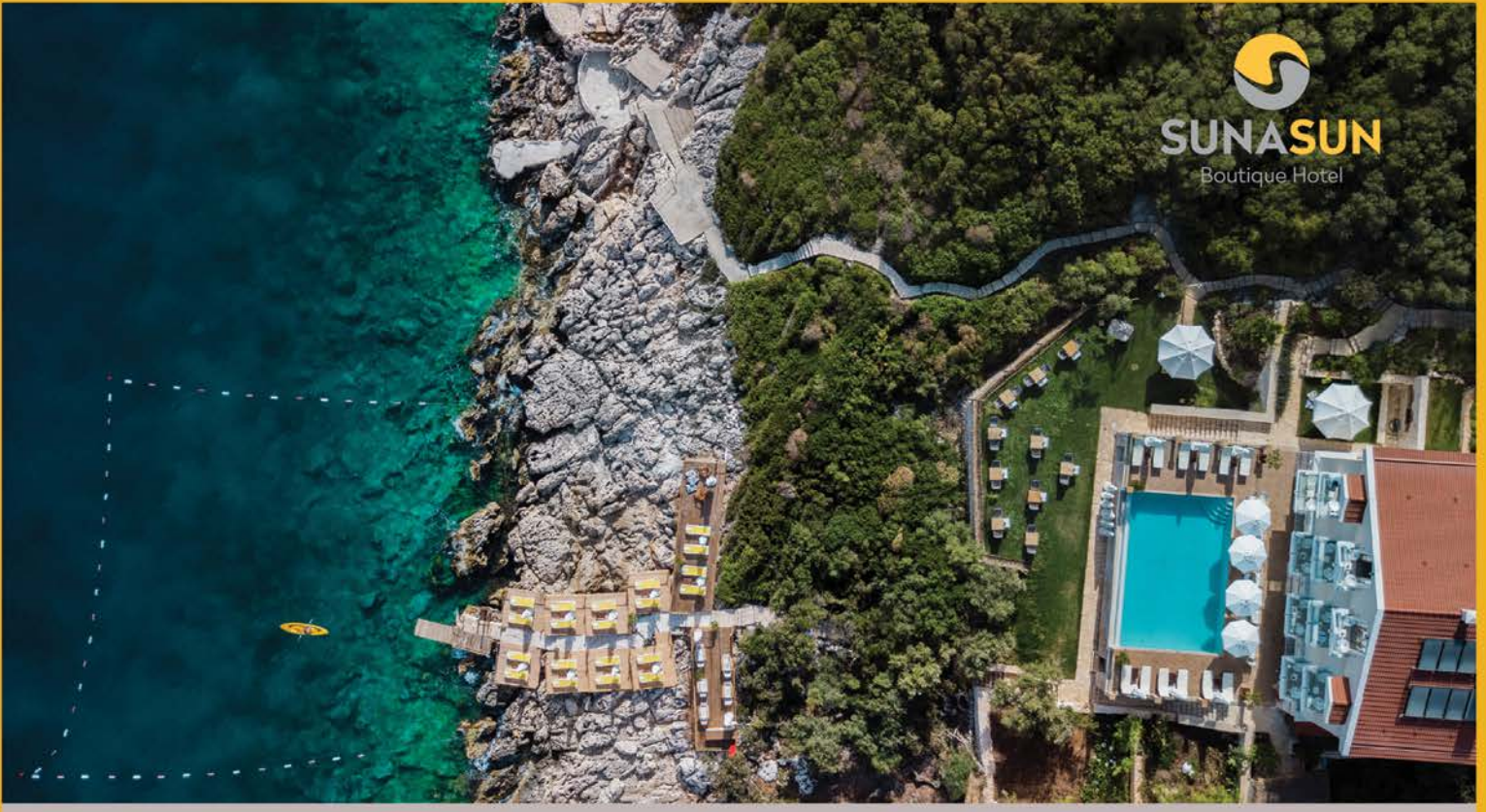
Çocukluğumda, yaz tatillerinde ailecek annemlerin Süleymaniye köyündeki, Saray Mahallesi meydanındaki mavi şahnişli evine giderdik. Ev camiye çok yakın olduğundan, dedem ve anneannem camiden çıkan neredeyse her kişiyi zorla evde misafir eder, yemek yedirirdi. Babamların köyü olan Değirmenlik köyüne gittiğimizde, su bol olduğundan, fasulye, patates, pancar, elma, ayva bahçelerinde dolaşırdık, değirmenin yanındaki göz başında piknik yapardık.

Babam her zaman çok aktiftir, özellikle eğitime, dayanışmaya ve kalkınmaya da çok önem verir, insana yapılan yatırımın eğitimden geçtiğini düşündüğü için, öğrencilere yönelik birçok faaliyet içinde olmuştur. Bu faaliyetlerine, bu konuda da en büyük destekçisi olan annemle halen devam etmektedir. Akseki ve köylerinde ilk, orta ve lise olmak üzere 15 okul bulunmaktadır. Babam eğitim konusundaki faaliyetlerine 2006 yılından beri devam etmektedir. Akseki'de bulunan 15 okulda, ilk üçe giren öğrencilere, altın, kitap ve plaketler vermektedir. Öğrencilerin ilk üçe girenlerinin tespiti milli eğitim müdürlüğü, okul müdürlüğü ve sınıf öğretmeni tarafından tespit edilmektedir. Ödül konusunda babam yönetmelik yapmış ve bu yönetmeliği, milli eğitim müdürlüğü, kaymakam ve belediye başkanlığı tarafından imzalatılmıştır. Öğrencilere ödül verilirken çalışkanlığı yanında, fakir olması, vatanını ve milletini sevmesi, Türkiye Cumhuriyetini sevmesi aranmaktadır. Ayrıca babam, kızların okutulması, cemiyet hayatına katılmasına çok önem vermektedir. "Cumhuriyet kadınların omuzunda yükselecektir." der her zaman.

Aksekililere, sahip oldukları ticari zekaları, dürüstlükleri ve doğdukları topraklara olan sevgi ve bağları nedeniyle ve de özellikle bu yaşatılmaya çalışılan kültüre hep saygı duymuşumdur.

Akseki ile ilgili sohbet ederek, hatıralarımızı yâd etmek çok keyifliydi, bu nazik röportaj davetiniz için teşekkür ederim.

Prof. Dr. Çağla Bozkurt Güzel
caglabozkurt@gmail.com

Doğanın tüm güzelliklerini içinde barındıran ve
Türkiye'nin en berrak denizlerinden birine ev sahipliği yapan Kaş'ın Çukurbağ
bölgesinde, unutulmaz anlar vaat eden bir butik otel
Suna Sun Otel

Fotoğraf: Attila Durak

Akseki ve Çevresinde Meydana Gelen Orman Yangınları Üzerine Değerlendirme

28-29 Temmuz'dan itibaren Manavgat'ın 4 beldesinde başlayan, Oymapınar barajı üzerinden ilçemiz sınırlarına ulaşmış Güneybatı bölgesinden, daha sonra iklimin de olumsuz etkisiyle tüm bölgeye yayılan yangın, çok büyük maddi ve manevi kayıplara yol açmıştır.

Bölgemize, ülkemize çok büyük geçmiş olsun.

Bu büyük yangından çıkarılacak dersler var, alınacak önlemler var.

Öncelikle Akseki-İbradı-Gündoğmuş coğrafyası değerli orman varlığına sahip. Öncelikle sedir, arkasından ardıc ve başta çam ve diğer çeşitler çok değerlidir. Bu orman varlığı bizim iktisadi, sosyal, kültürel yaşamımızda çok önemli, öncelikli ve etkili bir belirleyici. Flora ve faunamız bu orman varlığı ile iç içedir tabii ki. Orman eksildikçe bitki ve hayvan zenginliği biter. Orman sadece ağaç değildir ve bu zengin canlı flora ile fauna stokunun evidir.

Çok iyi korumamız, geliştirmemiz ve yönetmemiz gereken orman varlığımız için Akseki ve çevremiz ilçe kaymakamlıkları, belediye teşkilatları ve sivil toplum kuruluşlarımız bölgesel makro bir durum tespiti ve planlaması yapmak zorundadır. Bu yolla elimizdeki envanter tüm taraflarca bilinmelidir. Sonrasında da her idari yapı ve STK birbiriyle belirli bir silsile içinde yetki ve görevlerini tespit ederek, bilerek bu yapıyı bir el kitabı haline getirmelidir. Gerekli bina (var olan ve yapılması gerekenler) araç, makina parkı, alet ekipman, teçhizat ve donatılar (su tesisatları, gerekli yerlere gölet ve havuzlar), bunun için bilgili, eğitilmiş kadrolar (bunun çoğu Orman İl ve İlçe teşkilatında mevcut) bir bütün sistemin içindeki organlar olarak güncellenmelidir. Koordinasyon ve acil durum tatbikatları bu noktada çok önemlidir.

Zira Akseki ve çevresindeki coğrafya: birbirine benzeyen binaları, kültürü ve tüm doğası, topoğrafik özellikleri ve tüm dağları, akarsuları, ormanları ile komple bir sit alanı coğrafyası özelliği göstermektedir. Bu yıllara kadar her nasılsa ülkemizin birçok

yerindeki fiziksel ve kültürel tahribat en az bizim coğrafyamıza etki etmiştir. Akseki ve çevresi hala birçok açıdan özgünlük ve orijinalliğini korumaktadır.

Akseki-İbradı-Gündoğmuş yöresi yaklaşık 75 yıldır göç veren bir coğrafyadır. Ayrıca orman köyleri ile köylüleri gerek nüfus azalması gerekse devletin, orman köyleri ve köylüleri ile ormanlardaki paydaşlık konumunun yıllar içinde değişmesi sivil halkı ormandan uzaklaştırmış, ormanları biraz yalnızlaştırmıştır. Hâlbuki bu ilişkinin daha da arttırılması için ormanlarda, orman köylerindeki nüfusu (yöre insanı kaynaklı olarak arttıracak şekilde buralarda ekonomik kazançları oluşturan) arttıran düzenlemeler yapılmalıdır. Yani göç bir şekilde durdurulmalıdır. Atalarından gördüğünü devam ettiren zihniyet ve değerleri haiz, özgün nüfus çoğaltılırsa buradaki özellikler daha kolay muhafaza edilir, kimliksizleştirme tehdidi azalır.

Cumhuriyetin kuruluşu ve orman teşkilatının kurulup geliştiği yıllardaki faaliyetlerden, bu deneyim ve birikimden yararlanmak ve bunları geliştirmek şarttır.

Akseki'nin köylerinde nüfusun azalması, köy okullarının boş ve virane olması, buralarda ekonomik canlılığın bitmesi devletimizi yönetenlerin ayıbı olmuştur. Bu yanıştan, son 35-40 yıllık süreçten ders alıp, daha önceki dönemin olumlu yanları deneyimleri ve günümüzün ihtiyaçları göz önüne alınarak bu başlangıçta belirttiğim içi dolu, bilinçli, örnek yapılanmanın yeniden hayatıyet kazanması şarttır.

Bu süreçte, hedefleri belirleyebilecek, uygulamayı devlet- millet işbirliği ile yapabilecek, akıl- ahlak- sağduyu yöremizde tam ve yeterince mevcuttur.

Burada bu yapıyı koruyacak, geliştirecek yegâne dezavantaj gibi gözüken ama aslında avantajımız olan unsurlar: Yaşamayı zor dağlık coğrafya, topraksız araziler (toprak tarımının, özellikle seraların istilasının da mümkün olmaması) keçi dışında büyük ve küçükbaş hayvancılığın fazla gelişmemesidir. Zengin orman varlığı ve bağlı ekosistem önemli destekleyici koruyucu ve kültürel turizmi destekleyici unsurdur. Onun için ormanların korunması ve orman ile iç içe yaşamın geliştirilmesi çok önemlidir.

Yangın Mükellefiyeti Nedir?

Bu başlık altına belki de en öncelikli sorunu yazmak istiyorum. Eskiden ormanlık alanların olduğu köylerde yaşayanlara ormanların belli bir kereste kesim payı (herhalde % 4) gelir elde etsin, evini, damını inşa etsin diye verildi. Köylerde okul vardı, sağlık evi vardı, imece vardı... Herkes duvarını, yolunu yapardı. Halk çalışır, emeklerinin karşılığını gördüğü için de mutlu çalışırdı! Bu ruh tahrir edildi, olan bitene seyirci olduk ve devlet yapsın oldu.

Yöredeki birçok ormancılık faaliyeti ihaleler yoluyla "müteahhitler" üzerinde dışarıya verildi. Bu durum bu bölgedeki bütçe ile planlanan devlet yatırımlarının ürettiği kârın/katma değerın bölgedeki nüfus yararına oluşmasını engelledi, para dışarıya gitti. Bu durum yörede oluşabilecek zenginleşmeyi engellemesi yönünden devletin (yerel yöneticilerin) ele alması gereken büyük bir sorun olarak orta yerde durmaktadır. Tersine göç böyle sağlanabilir. Ormanlar bu bölgede, bu bölge insanının nüfusunun artması ve bu yörede kalmasıyla olur. Antalya sahilinde otellerde ve yardımcı sektörlerde çalışmaya giden her Aksekili, İbradı'lı, Gündoğmuş'lu birey buraların kaybidir.

Yangın için en önemli konu anında, en hızlı şekilde, çıktığı an müdahale edebilmektir. Eskiden köylerdeki halk yangın mükellefiyeti kapsamında anında bu yangına müdahale ederdi. Gözlemeyleri sürekli duman takip eder ve ilk kıvılcım anında bu müdahale olabildiğince hızlı gelir ve birçok yangın büyümeden söndürülürdü. Orman teşkilatı ile orman köylüleri ormana birlikte bakardı, korurdu.

Şimdi bırakın buralarda nüfus artışını çoğu köyler boş. Hatta bir ara bildiğiniz gibi keçi bakmak yasaklandı! Yaşayanların keresteden istifadesi, keçi yetiştiriciliği de bitince göç teşvik edildi. Yerel halk, köylü iktisaden ormandan koparıldı. Yani orman köylüsüne neredeyse köyden git denildi.

Belenalan, Bucakalan ve diğer birçok köy neden boşaldı? Akseki, İbradı, Gündoğmuş'ta yüzlerce köy, Türkiye'de binlerce köy neden boş?

Teknik olarak da konunun uçak varlığı yokluğu konusuna kilitlenmiş olması da büyük önemli gerçekliği görmemizi engelliyor. Uçak ve helikopter muhakkak bulunmalıdır ancak ülkemiz ortalama 1100 m. rakımı olan dağlık bir ülkedir. Yangın bölgeleri de vadiler ve sırtlardan oluşan bir topoğrafyaya sahiptir. Uçakların böyle bölgelerde faydası çok sınırlıdır. Her şey bir tarafa,

Akseki ve Çevresinde Meydana Gelen Orman Yangınları Üzerine Değerlendirme

uçak sayınız fazla bile olsa bunların kaç tanesini aynı bölgeye sevk edip hava trafiğini düzenleyebilirsiniz? Ayrıca 800 santigrat derecede yanan ormana atılan suyun en az % 60'ı daha yere değmeden sıcakta buharlaşmaktadır. Retarder dediğimiz kimyasallar da keza çok sınırlı etkiye sahiptir.

Diğer bazı ülkelerin pek fazla uçağı olabilir. Ama yangın konusunda geçmişten bu yana yapılan müdahalelere bakıldığında bizim kadar başarılı değiller. Amerika Birleşik Devletlerinde orman yangını çıktığında söndürülmesi haftalar sürer. ABD'nin uçağı mı yok? En az 1000 uçağı olduğunu gazeteler yazdı. Ama yine de yangınlar ne yazık ki zamanında, çıktığı an söndürülemiyor.

Ve asıl sorun yukarıda yazdığım gibi bu coğrafyada artan yerel nüfusun, bu coğrafyada doyması, kalması ve mutlu olup ben burada yaşayacağım demesidir. Dışarıda yaşayan on binlerce insanımızın en azından bir kısmı gelebilir, yatırım yapabilir.

Geçmişte ülkemizin cumhuriyet kuruluşundan itibaren oluşturmaya çalıştığı nitelikli, çalışkan ahlaklı nüfus stoku, bunların sağlıklı, eğitilmiş (Köy Enstitüleri'nin gücü, önemi ve isabeti sulandırıldı) üretken hale dönüştürülme çabaları hep bu sebepleydi.

Herkes şehirlere özendirildi. Kapıcı, bakkal, hamal, minibüs şoförü, tezgâh açan tablacı, işportacı vb gibi ülkemiz ekonomisine faydası hiç olmayan boğaz tokluğuna yaşayan belki binlerce insanımızın köylerinde, beldelerimizde tekrar ürettiğini düşünabiliyor musunuz? Yazık olur bunu beceremezsek.

Bu yangın, bu kötü gidiş için bir uyarı bir silkelenme olarak kullanılmalıdır.

Bayramda 5 gün Akseki'ye gittim. Kepezbelen, Hocaköy yoluyla Oymapınar'a indim. Köylerde insan yok, Sülek yaylasına çıktım. Ormana, Gödene, Unulla, Cevizli, Bademli'yi dolaştım... Millet bayrama gelmiş, sonra el sallayıp gidiyor, sonrası ise boşluk...

Peki, son dönemde basılan BEN AKSEKİ'yim adlı muazzam eser bize ne dedi?

Fotoğraf: Attila Durak

Fotoğraf: Ümit Durak

Eyy Aksekili, başkaları uyanmadan, Antalya'nın işgal edildiği gibi buraları da dışarıdan gelenler istila etmeden uyan! Çünkü Antalya şehir merkezi ve Manavgat, Alanya vb. sahilleri örneğinde gördüğümüz kimliksizleşme lütfen Akseki yöresinde olmasın. O zaman sıradan oluruz, özellikler gider, ucuz alelade turizm gelir ve çöreklenir.

Yerel yönetimlerimizin en önemli görevi budur. Avrupa'daki özgünlük ve yerel kimliklerin korunması ve yüksek katma değerli turizm böyle olmaktadır. Coğrafyana, tarihine, değerlerine sahip çık. Buralar senin hazinedir! Bak senin nelerin var! Bunlardan çok ekmek çıkar demeliyiz. Kendimize bu hedefi koymalıyız.

Ben Akseki'yim eserini ortaya koyanlara bu sebeple tekrar çok teşekkür ederim. Zira bu kaynak, Akseki ve yöresinin birikimini, zenginliğini ve gücünü tüm açıklığı ile olabilecek en iyi şekilde önümüze koyuyor, bilgimize sunuyor, hadi yürüyün! diyor.

Turizm kırıltıları, kadın kooperatifi, gül yağı, kekik ve daha birçok olacak faaliyet bu sürecin başlangıcı olmalıdır. Hep kaybettiğimiz eşeği bulmaya çalışıyoruz bu kez kaybetmeden, rezil etmeden bulalım. Bir kere bozulursa bir daha düzelmez, kaybettiğimizde yanarız. Bu iş ucundan tutmakla olmayacaktır. Elimizi çabuk, güçlü ve kapsamlı turalım. Yol haritasını güzel çıkaralım.

Örneğin Tema, tüm Türkiye'ye erozyonu anlattı, ormanın, toprağın önemini ve ne olduğunu anlattı. Halk büyük ölçüde bilinçlendi. Akseki için de bu bilinçlenme çok önemli. Bundan sonrası çok önemli. Artık aksiyon alma zamanı.

Değerli hemşehrilerim,

Akseki ve çevresinde görüyoruz ve yaşıyoruz ki ormanlar büyük iktisadi değer...

En büyük asset (varlık) dağlarımız, ormanlarımız ve doğamız. Tıpkı muazzam bir fabrika gibi. Ama içi boş olmamalı, üretim, bakım, geliştirme üzerine birçok yan faaliyet konusu eklenmeli ve Bu büyük ve altyapısı neredeyse bitmiş potansiyel coşmalı.

Üzüm bağları tekrar kurulmalı, tüm tarlalar ürün vermeli. Tarihi, mimari ve estetik değeri çok yüksek olan tüm evler yeniden yapılmalı, gastronomi kültürümüz ortaya çıkarılıp, özgün yemeklerimiz eşliğinde ekoturizm canlanmalıdır.

O zaman, bu komple model güzel kurulur ve tüm Aksekililer, bu konuya yönelirirse bir daha hiç yangın çıkmayacaktır. Çıkarsa da hiç merak etmeyin, çok çabuk söndürülecektir.

Ekonomik Kalkınmada Devlet Yönetimi

Berk Hacıgüzeller

Dergi Akseki 29.sayısında "Virüs Sonrası Türkiye Ekonomisi İçin Çözüm Getirecek Devlet Politikası Nedir?" başlıklı yazı ile Türkiye'nin, kuruluş temellerinden biri olan "Devletçilik" ve "Karma Ekonomi" politikasının yaşadığımız günlerde nasıl küresel bir gerçekliğe dönüştüğü vurgulanmıştı.

Bu yazımızda iktisat tarihi teorilerinin ortaya çıkışları ile piyasa gereklilikleri arasındaki sebep-sonuç bağlantıları ortaya konulmuş; Türkiye'nin "Monarist" dönem dediğimiz son dönem global ekonomi ortamına girerken hazırlıksız yakalandığı değerlendirildi. Aynı şekilde, virüs sonrası yeni dönem rüzgarına kapılmadan, global ekonominin "ihtiyaçlar modülü" diyebileceğimiz yeni arz/talep dengesi öğelerini dikkate alarak kendisine özgü bir kalkınma modellemesi hazırlaması ve uygulamaya geçirmesi gerektiği anlatıldı. Burada, geliştirilecek olan kalkınma modelinin Devletçilik esaslı "Karma Ekonomi" modeli olması

gerektiği ifade edilmiştir. Öncelikle şunu ifade etmek gerekir ki; "Devletçilik" ilkesi dünyada eşi ve benzeri olmayan Türkiye'ye özgü bir ekonomi modelidir. Dönem itibarıyla, doğuda sosyalizm modeli, batıda ise kapitalizm modeli varken Türkiye kendine özgü, tam bağımsızlık yolunu açacak, yerli kaynaklara dayalı "Devletçilik" ilkesini seçmiştir. Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ün bu konudaki görüşleri çok açıktır:

"Türkiye'nin uyguladığı devletçilik sistemi, 19.yy'dan beri sosyalist nazariyecilerinin ileri sürdükleri fikirlerden alınarak tercüme edilmiş bir sistem değildir. Bu, Türkiye'nin ihtiyaçlarından doğmuş, Türkiye'ye özgü bir sistemdir. Devletçiliğin bizce anlamı şudur: fertlerin özel girişimlerini ve faaliyetlerini esas almak, fakat büyük bir milletin bütün ihtiyaçlarını ve birçok şeylerin yapılmadığını göz önüne alarak ülkenin ekonomisini devletin eline alması". Devlet ve fert birbirine karşı değil birbirinin

tamamlayıcısıdır. Siyasi ve fikri hayatta olduğu gibi iktisadi işlerde de, fertlerin teşebbüsleri neticesini beklemek doğru olamaz. Mühim ve büyük işleri ancak milletin toplam servetine ve devletin bütün teşkilat ve kuvvetine dayanarak milli egemenliğin uygulanmasını ve yürütülmesini mümkün olduğu kadar üzerine alıp başarması tercih olunmalıdır. Kesin zaruret olmadıkça, piyasalara karışılmaz, bununla beraber, hiçbir piyasa başıboş değildir. Devletçilik, özellikle sosyal, ahlakî ve millidir. Milli servetin dağıtımında daha mükemmel bir adalet ve emek sarf edenlerin daha yüksek refahı, milli birliğin mümessili olan devletin en mühim vazifesidir."

Mustafa Kemal Atatürk'ün ifadeleri ve 1923 - 1939 arası Türkiye'nin ekonomik yönetimi açıkça göstermektedir ki, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik gelişme prensibi "Devletçilik" veya bir başka adıyla "Karma Ekonomi" modeli, teorik akım anlamında literatürde bilinen

hiçbir yaklaşıma bire bir uymamaktadır. Cumhuriyetin kuruluşundan başlayan 1923 İktisat kongresi ve 1929 ekonomik buhranı ile şekillenen "Devletçilik" politikası 3 esasa dayanır:

1- Fertlerin özel girişimlerini ve faaliyetlerini ana unsur değerinde görerek, özel teşebbüsün girmediği veya girmeye cesaret edemediği alanlarda tüm ulusal yerli kaynakların kullanılması.

2- Yerli kaynakların kullanımı ile elde edilecek ekonomik kazanımların bir kalkınma planı altında dağıtılarak milli refahın sağlanması.

3- Devletin denetleyici, düzenleyici ve dünya ekonomisini takip ederek, özel teşebbüsün önünü açıcı, kolaylaştırıcı rol üstlenmesi ve yine özel teşebbüs başarısının piyasada ana esas alınması.

Cumhuriyet tarihi ekonomi yönetiminin bu ana prensipler doğrultusunda temellendiğini ve ekonomik gelişmişliğin bu politikanın uygulandığı dönemlerde ciddi oranda sağlandığını da görebiliyoruz.

Türkiye'nin Makro Ekonomik Durumu ve Dünya

Virüs salgını sürecinde dünya devletleri, kendi ekonomileri için ciddi diyebileceğimiz yardım paketleri açıklıyorlar. Devletlerinin kendi bütçesinden ve IMF kaynaklı sağlanan nakdi ve gayrinakdi destek güncel verilerine göre 10 trilyon doları aşacak gibi görünüyor. Ülkemizin hemen yanı başında olan Avrupa Birliği 500 milyar Euroluk yardım paketini onayladı. Ancak, bunun yetersiz olduğu görüşleriyle 750 milyar Euro (Türkiye'nin yıllık milli gelir seviyesine yakın bir tutardır) seviyesine çıkartılacağı bekleniyor. İtalya ve Fransa için sırasıyla 82 milyar Euro ve 77 milyar euro seviyesinde sıcak para hibe yapılması da onaylandı.

Global devletlerin kendi ekonomilerine sağladıkları yardım ile virüs salgını öncesindeki rekabet güçlerini aynı seviyede tutabilecekleri görünüyor.

Diğer taraftan, Türkiye ekonomisinin enflasyon, dış ticaret açığı, yabancı para kırılganlığı, gelir dağılımı dengesizliği ve sıcak para ihtiyacı gibi bir an önce çözüme kavuşturulması gereken makroekonomik problemleri ile mücadelede en önemli hedefleri şu 2 problemi çözmek olmalıdır:

A- Global "Katma Değerli Ürün" rekabetinde üretim gücünü geliştirmesi ve milli gelir seviyesini hızla yükseltmesi,

B- İşsizlik problemini çözmesi, hatta her yıl 1 milyon artan nüfusunun 700 - 750 bin kişisine yeni iş yaratması,

Bu sorunların orta vadede mutlak çözülmesi gerekmektedir. Virüs salgınının olumsuz etkileri de bu hedeflere ulaşma sürecinde olumsuz etki yaratma potansiyeline sahiptir.

Bu iki ana soruna çözüm üretme noktasında önce Türkiye'nin bugünkü durumunu kısaca bazı verilerle anlatmak faydalı olacaktır:

Global "Katma Değerli Ürün" rekabetinde üretim gücünü arttırabilme potansiyelini değerlendirirsek:

– Türkiye'nin son 60 yılda, milli gelirini oluşturan sektörler içerisinde sanayi sektörü %20 üzerine çıkamamıştır. Tarım sektörü ise %40'tan %5'e düşerken, hizmet sektörü %40'tan %65'e çıkmıştır.

– Türkiye ekonomisinin %99,5 oranındaki şirketleri küçük ve orta büyüklükteki şirketlerdir (KOBİ). Bu KOBİ şirketleri toplam istihdamın %75'ini, toplam ihracatın %60'ını gerçekleştirirken, global rekabetin kullandığı yüksek teknolojinin %0,3'ünü kullanabilmektedir.

– Diğer tarafta, Türkiye'de her ay yaratılan toplam gelir 100 birim ise, 12 yıl önce bunun 60 birimi maaş iken, maaş ve maaş muadili gelirlerin seviyesi en son dönemde yaklaşık 70 birime yükselmiştir. Türkiye, yarattığı milli gelir ile dünya

ekonomisi içinde 2000 yılında 17. sırada iken 2018 yılı sıralamasında 18. ve 2020 yılında ise 20. sırada yer alıyor. Son 60 yıla ise, Türkiye dünya ekonomisi içerisinde yıllar itibarıyla yarattığı milli gelirle 12. ve 22. sıra arasında değişkenlik arz eden yerler bulmaktadır. Bu reel ekonomi sonuçlarının yanında, Dünya Ekonomik Forumu'nun "Küresel Rekabetçilik" raporlarında da yıllık olarak global rekabet yetersizliğini görmek mümkün; Türkiye, 2013 yılında 142 ülke arasında 43. sırada iken 2019 yılı raporuna göre 141 ülke arasında 61. olmuştur.

Yukarıda belirtilen 3 ayrı makro ekonomik gösterge ve global nitelikteki karşılaştırmalar, ülkemizin bugüne kadar dünya ekonomisinin gelişmesine milli gelir yaratma açısından düzenli ve giderek artan güçte cevap veremediğini bizlere gösterebiliyor.

Önümüzdeki dönemde bu mevcut tablo ile Türkiye ne yapabilir?

Global dünya ekonomileri ve ülkemiz; bir taraftan küresel nüfus artışı, sınırlı doğal kaynaklar, gelişmiş ekonomilerin doyumluk ve durgunluk etkisi, talep artışı yaratması beklenecek gelişmekte olan bazı dünya ülkelerinin muhtemel olan iç siyasi sorunları, teknolojik gelişimin yaratacağı işsizlik sorunları ile karşı karşıya kalacaktır. Son 30 yılda ortalama yıllık %3-%4 büyüyen dünya ekonomisi IMF, OECD ve Dünya Bankası verileri (virüs salgını öncesi tahminler) ile 2050 yılına kadar yılda ortalama %2 - %3 büyüyecektir. Bu göstergeler önümüzdeki yıllarda global ekonomik şartların geçmiş yıllara oranla daha dar, global rekabetin daha zorlu, kaynakları daha kısıtlı ve milli gelir yaratma noktasında geçmişe oranla daha zorlayıcı olacağını gösteriyor. Türkiye'nin bu rekabet şartlarını global rekabet boyutunda daha da güçlendirmesi ve daha yüksek miktarlarda milli gelir yaratabilmesi gerekmektedir. Bunun için orta vadede altyapısını kurarak "Katma Değerli Ürün" üretim gücünü hızla

Ekonomik Kalkınmada Devlet Yönetimi

arttırması ve birçok sektörde daha güçlü bir global rekabet oyuncusu olması gerekmektedir. Bu temel sorun yıllara sâri olarak çözülürken diğer makroekonomik sorunları olan dış ticaret açığı, yabancı para kırılganlığı, bütçe açığı ve sıcak para bağımlılığı gibi problemleri ortadan kalkacaktır.

İki ana sorundan diğeri ise "İşsizlik" sorununun da eş zamanlı çözümlenmesi ve "işsizlik" seviyesinin her geçen yıl azalmasının da sağlanması gerekmektedir.

İşsizlik problemine çözüm yaratma noktasında mevcut durumu değerlendirelim:

– Çalışabilir nüfus olarak kabul edilen 15-65 yaş arasında Türkiye'nin nüfusu 62 milyon kişidir. Bu 62 milyon kişinin yaklaşık 27 milyon kişisi çalışmaktadır. İşsiz olarak ölçülen kişi sayısı yaklaşık 4,5 milyon olup, yaşanmakta olan virüs salgını sebebiyle gayri resmî rakamlara göre bu sayı 7 milyona ulaşmıştır.

– Çalışan kesimin aylık kazanç seviyesine bakarsak %83'lük kısmının 4,500 TL ve altında aylık net kazanç sağladığını, asgari ücretin 2,324 TL'dir. Açlık sınırının yaklaşık 2,800 TL ve yoksulluk sınırının değişik hesaplamalara göre yaklaşık 7,700 TL seviyesinde olduğunu düşünürsek, Türkiye'de çalışan kesimin önemli bir kısmının aylık kazancının açlık ve yoksulluk sınırları arasında seyretilmektedir.

– Her 100 çalışanın 30'unun İstanbul'da çalıştığını ve büyükşehir şartlarında geçim mücadelesi verdiğini de dikkate almalıyız.

– İşsizlik probleminin yanında çalışan kesimin de gelir standardının istenen seviyede olmadığını görerek "istihdam" başlığı altında 15 - 65 yaş arası 62 milyon vatandaşımız için bir çözüm geliştirmek gerektiği ortadadır.

Yukarıda belirtilen makroekonomik gerçeklikler karşısında Türkiye'nin bu iki ana hedefini kısa sürede

gerçekleştirmesi özel sektörün tek başına kendi imkânlarıyla mücadele etmesi ile mümkün değildir.

Bu Ana Sorunların Makroekonomik Çözüm Yolları

Yeni dönemde, Türkiye "Katma Değerli Ürün" rekabetinde gücünü nasıl artıracak ve aynı süre zarfında "İşsizlik" sorununu hem çalışan kişi sayısını arttırarak hem de çalışmakta olan kişilerin kazanç seviyesini yükselterek, nasıl çözümlenecek? Burada ihtiyaç duyulan ve topyekûn bir seferberlik ile hazırlanacak "Karma Ekonomi" modellemesi ile özel sektörün gücünü artırıcı devletin müdahillliği formu nasıl oluşturulacak?

"Katma Değerli Ürün" rekabet gücünün artırılması için:

Devletin ilgili bakanlık/kurum temsilcileri ve özel sektör birlik/oda ve meslek temsilcileri ile birlikte hazırlanması esas olmak üzere,

1- Türkiye'nin tüm ithal ve ihraç ürünlerinin üretim ve kaynak altyapısının ülke genelinde taramasının yapılması ve bu tarama neticesinde elde edilecek bilgilerle üretim/kaynak değerlemesinin gerçekleştirilmesi,

2- Mevcut üretim kaynakları değerlemesi ile dünya ekonomisi ölçeğinde Türkiye'nin ithal ve ihraç ürünlerinin gelecekteki 30 yılda ihtiyaç ve global değer analizi bilgileri araştırması yapılarak, ülke içi mevcut kaynakların yanında üretim altyapısı için eksik kalan veya kalabilecek kaynakların değerlendirme raporlarının hazırlanması,

3- Henüz üretimine başlanmamış ve/veya halihazırda üretimi yapılan ürünlerin hangileri için global rekabet avantajı yaratacak yatırımın gerektiği, ürün bazında fizibilite raporlarıyla belirlenmesi ve 10'ar yıllık karlılık, ciro ve pazar payı global hedef analizleri üzerinden yapılacak planlamaların ürün bazında gerçekleştirilmesi,

4- Yatırıma konu olacak ürünler için haftalık, aylık, üçer aylık ve yıllık olmak üzere yatırım yönetimi planlaması ve aşamalı hedef işlerin belirlenmesine ilişkin "Aşamalı Hedef Çizelgeleri" faaliyet alanları bazında hazırlanması,

5- Ürün bazında hazırlanan fizibilite raporları ve yatırım planlaması raporları üzerinden "Karma Ekonomi" modeli ile yatırım yapılacak ürünün seçimi ve ihtiyaç sermayesinin belirlenmesi... Özel sektör tarafında güvenilir, liyakatli, vizyonlu milli yatırımcıların belirlenmesi için devlet tarafında bir "kriterler raporu" hazırlanması,

6- Ürün yatırımı bir tüzel kişilik marifetiyle yapılmalı, bu tüzel kişilikte kamu ve özel sektör ortaklık kurmalıdır. Yönetmelik yetki, sektörünün ve küresel rekabet konusu yapılacak ürünün özelliklerine göre ancak sermaye katkısı nispetinde temsil/yetki zorunluluğu olmayabileceği kaydıyla;

- Belli limitler (Ana sözleşmede belirtmek kaydıyla) dâhilinde özel sermayedarın yönetmesi,

- Tüm kararların kamu ile ortak alınması,

- Sermayedarlık paylarının temsil edilmesi, şekillerinde ve bunlarla sınırlı kalmamak üzere tüzel kişiliğin yapılandırılabilmesi gerekmektedir.

7- Kamu tarafında yatırımların yönetimi ise tek bir kurum üzerinden yönetilmeli ve bu yatırımların tamamının yıllık karlılık hedefleri merkezi bütçeye gelir takibi unsuru olarak yönetsel performans niteliğinde saydam bir şekilde dâhil edilmelidir. Kamunun müdahillliği organizasyonel açıdan bir "kum saati" şeklinde olduğu gibi, en dar noktada devletin yatırım yönetimini temsil edecek kurumunun konuşlanması ile tüm devlet kurumlarının bilgi, tecrübe, imkan ve iradelerinin planlı bir şekilde global hedefli yatırım tüzel kişiliğine tek bir elden aktarımı sağlanmalıdır.

8- Küresel rekabet konusu olacak her bir ürün için kurulacak tüzel kişiliklerin yönetsel tüm faaliyet departmanları için "İç Kontrol" prosedürleri hazırlanmalı ve her bir tüzel kişilik için bağımsız "İç Denetim" departmanı kurulmalıdır. "Dış Denetim" (hem devlet tarafından hem de bağımsız özel denetim kurumları olmak üzere) süreçleri bu tüzel kişilikler için söz konusu olmalıdır. Bu tüzel kişiliklerin yönetim yetkisi genel müdür ve yönetim kurulunda olmak üzere organizasyon şemaları ürün ve sektör özelliklerine göre global rekabet şartları da dikkate alınarak şekillendirilmelidir.

A) İç Kontrol Prosedürleri: Bir tüzel kişilik içerisindeki her departmanın faaliyetleri içerisinde, işi yapan kişilerin ve yapılan işi yöneten yetkili ve sorumluların, iş akış süreçlerinde ve imza/onay aşamalarında "kontrol" etmeleri gereken tüm bilgi, belge ve aşamaların kontrol şekilleriyle/ yöntemleriyle birlikte prosedür şeklinde hazırlanması ve her tüzel kişilik çalışanı için kendi iş tanımlarına ilave olarak "İç Kontrol" işleri de dahil edilmelidir. Bir başka deyişle, her çalışan için gerçekleştireceği iş tanımının yanında yapacağı işlerde neleri nasıl kontrol edeceği kendisinin iş tanımına dahil edilmelidir.

B) Bağımsız İç Denetim Departmanı: Tüzel kişilik içerisinde hiçbir günlük faaliyete dâhil olmadan, bağımsız ve direk tüzel kişilik üst yönetimine bağlı olarak, "A" bendinde belirtilen iç kontrol prosedürlerinin uygulanıp uygulanmadığını kendi takip ederek tüzel kişilik içerisinde düzenli ve düzensiz denetimler yapılmasını sağlayacaktır. Bu departmanın faaliyet prosedürleri sektör ve ürün özelliklerine göre belirlenerek "A" bendindeki iç kontrol prosedürlerini hazırlayan kişilerden tamamen bağımsız bir şekilde hazırlanmalıdır. Ayrıca, "A" ve "B" bendinde belirtilen iş ve işlemler için çalışacak kişiler farkı kişiler olmalıdır.

C) Dış Denetim: Devletin sermaye katkısı yapacağı tüzel kişilikler devletin tüm denetim kurumlarına açık olmalıdır. Bu denetim kurumları denetleme yapacakları iş planlarını sektörün, ürünün, global rekabet ortamı gereklilikleri ve tüzel kişilik ortaklık anlaşmaları şartlarına göre belirlemeli ve dönemsel olarak güncellemelidir. Denetim prosedürleri ve denetim sonuçları halka açık olmalıdır. Bu dış denetim, yukarıda madde 7 içerisinde belirtilen ve yatırımları devlet nezdinde temsil edecek kurumu da tüm yönleriyle denetleme yetkisine sahip olmalıdır.

D) Tüm denetim prensiplerinin ve çalışma programlarının tüzel kişiliklerin niteliğine, departmanların faaliyet sahalarına ve ürün bazında hazırlanan fizibilite raporlarına göre, "önleyici" (preventive) işlerin gerçekleşme öncesi ve "ortaya çıkarıcı" (detective) işlerin gerçekleşme sonrası uygulanmak üzere yapılandırılması gereklidir.

9- Yatırım tüzel kişiliklerinin düzenli olarak hazırlayacakları faaliyet raporları her bir tüzel kişiliğin her bir ayrı departmanı için söz konusu olmalıdır. Bu faaliyet raporlarının içereceği bilgiler detaylı olarak hazırlanacak ve belirlenecek dönemlerde halka açıklanmalıdır.

10- Global ölçekte başarılı olan tüzel kişilikte devlet müdahilliğine son verilme şekli de belirlenmeli ve devletin, hisselerinin tamamını veya bir kısmını halka açılma yoluyla satarak şirketi terk etmesi ve/veya kamunun hisselerini diğer tüzel kişilik ortaklarına piyasa değerinde satarak terk etmesi şeklinde bir prosedüre devir şartları veya yöntemleri hazırlanmalıdır.

"Karma Ekonomi" modeli kullanılarak tekil (ürün bazında) ve ülke geneline yaygın kalkınma örneği olarak dünya ekonomisi içerisinde çok örnek verebiliriz ancak kısaca ifade edebiliriz ki; Güney Kore'nin Samsung ve Hyundai projeleri ile

Türkiye'de son dönem uygulanan "Elektrikli Araç" projesini ve "Hava Savunma" teknolojisinde İHA ve SİHA üretimlerindeki Devletçilik temelli projeleri tekil projeler olarak sayabiliriz. Birbirleri arasında değişkenlikler arz etse de dikkate değer niteliktedir. En yakın dönemde, bilindiği üzere ABD'nin Uzay teknolojisinde SpaceX projesi uzaya taksi hizmeti yapmaya başladı. ABD son 40 yıldır yıllık 10 - 20 milyar dolar arasında bütçe ayırarak bir devlet kurumu olan NASA vasıtasıyla uzay teknolojisini geliştirdi ve bu teknolojinin özel şirketler vasıtasıyla kullanılarak uzayın bir piyasa ekonomisi parçası haline gelmesini sağladı. Uzaya turistik amaçlı seyahatler ile kişi başı \$300 - \$400 bin dolarlık uçuş bedeli ve konaklama ücreti olarak gecelik \$40 - \$50 bin dolarlık ekonomi hacmi ve potansiyeli yaratıldı. Şimdi tüm dünya belli endişelerin varlığına rağmen uzay seyahatini konuşur duruma gelmiştir. Uzay turizmi yanında Uzay madenciliği de ciddi bir ekonomik potansiyele sahip hale gelmiş durumdadır. Günümüzde Çin Devletinin kendi ulusal şirketleri için global rekabette sağladığı destek ve işbirliği ilgilenenler için incelemeye değer niteliktedir.

Ana hatlarıyla devletin müdahilliğini anlattığımız yeni dönem devletçilik esaslı karma ekonomi modeli kalkınma süreci, başından sonuna kadar hassas ve dikkatli hazırlanması gereken bir süreçtir. Türkiye bu genel kapsamlı karma üretim kalkınma modellemesini tüm aşamalarıyla hazırlayıp uygulayabilecek bilgi, tecrübe birikimine ve insan kaynağına sahiptir.

*Her 100 çalışanın 30'unun
İstanbul'da çalıştığını ve
büyükşehir şartlarında
geçim mücadelesi verdiğini
de dikkate almalıyız.*

Türkiye Devlet politikası olarak, vatandaşlarının beslenme konusunu ithalata dayalı bir düzene terk etmeli midir?

“İşsizlik” sorununun kalıcı çözümü için:

Yukarıda ilk bölümün B maddesinde ifade edildiği gibi; Türkiye’de çalışabilecek nüfus 62 milyon ve bunun yaklaşık 27 milyon kişinin %83’lük kısmı açlık sınırı ile yoksulluk sınırında aldıkları maaşla geçiniyorlar. Ülke nüfusunun her yıl 1 milyon arttığı ve 700 - 750 bin kişinin de çalışabilecek nüfusa ilave olduğunu dikkate alırsak ve global ekonominin önümüzdeki 30 yılda geçmişe oranla daha düşük seyirde bir büyüme kaydedeceği tahminleriyle, global nüfusun artacağı ve kaynakların da kısıtlı kalacağı gerçekliği, bizlere resim

olarak şunu gösteriyor; Türkiye’nin içinde bulunduğu ekonomik şartları dünya gelişiminin üzerinde kalacak şekilde iyileştirmesi ve kronikleşmeye yüz tutmuş olan işsizlik sorununu çok kısa bir vadede çözmesi gereklidir. “A” bölümünde, ana hatlarıyla belirtilen rekabet gücü yüksek “Katma Değerli Ürün” üretimi geliştirilmesinin ve bu gelişimin milli gelire yansımalarıyla oluşacak “fazlalık değer” ile işsizlik sorunun çözümünü beklemek zaman kaybına sebep olacaktır. O halde, “Katma Değerli Ürün” üretiminin gelişimi süreci devam ederken ülkemizin yerli kaynak ve şartlarına uygun bir model ile “İşsizlik” sorununun çözümü gerçekleştirilmelidir. Bu sorunun çözümü için ana ve yerli kaynak “Tarım” sektörüdür.

Türkiye’de 2,5 milyon aile tarım yapmaktadır. Bu aileler hem kendilerini doyurmaktadır, hem 4 milyon Suriyeli göçmeni, hem Türkiye nüfusunun tamamını, hem de her yıl ülkemize gelen 45-50 milyon turisti doyurmaktadır. Her gün ve her yıl olmak üzere ortalama 137 milyon kişi. Bu aileler kazanç seviyesi olarak en alt seviyededirler. Bu 2,5 milyon aile yaklaşık 10 yıl önce 5 milyon aile idi. Türkiye, tarım sektörünü “Serbest Piyasa Ekonomisinin” yani 29. sayıdaki yazıda da belirtilen “Monetarist” teori düzeninin acımasız dalgalarına terk ederek 10 yıl sonra 2,5 milyon çiftçi ailenin yaklaşık 1 milyon aile seviyesine düşmesine tahammül edebilir mi?

Türkiye Devlet politikası olarak, vatandaşlarının beslenme konusunu ithalata dayalı bir düzene terk etmeli midir?

İşsizliğin kalıcı çözümü, cari açığın kapatılması ve kalkınma hedefleri için cevabımız hayır olmalıdır. Tarım ekonomisini bir süre için Devletçilik temelli bir kalkınma modeli ile güçlendirmek orta vadede temel sorunların çözümü için gereklidir:

1- Tarım sektöründe üretim yapan 2,5 milyon aileyi daha güçlü bir sosyal güvenlik şemsiyesi ile devlet güvencesine almak gereklidir. Özel statülü bir emeklilik modeli ile tarım üretimini terk etmemesi ve yıllara sâri olarak şehre göçü önleyerek toprağına, yaşadığı köyüne kasabasına bağlanmasını sosyo-kültürel bir planla sağlamak gereklidir.

2- Bu 2,5 milyon aile, her yıl hangi ürünü ekeceğine kendisi karar veriyor. Bu kararın her yıl toprağın cinsine, ülkenin ekonomik durumuna, ihracat/ithalat planlaması yapılarak optimizasyon değerlemesi ile alternatifli değerlendirilerek devlet idaresi ile karar verilmesinde fayda olacaktır.

3- İvedi bir tarım alanları analizi ile Türkiye genelindeki tüm tarım alanları için kalıcı ve sürdürülebilir bir tarımsal kapasite haritası çıkartılarak dünya ekonomisinin tarım geleceğini de dikkate alan 10'ar yıllık olmak üzere 30 yıllık bir plan hazırlanmalıdır. Bu plan ile iç tüketimin tamamında yerli üretim kullanılması ve tarım ihracatının her geçen yıl için arttırılması hedeflenmelidir.

4- Tarım ihracatı Devletçilik esaslı "karma ekonomi" model kapsamında üreticiden alıp ve yurt dışına satım şeklinde lojistik kaynakların da dikkate alınacağı bir zincir modelleme ile planlanmalıdır. Bu planlamayı kurumsal düzeyde "Toprak Mahsulleri Ofisi" veya başka bir tarım uzmanlığı olan kurum gerçekleştirebilir. Devlet kurumları içindeki ana yetki ve sorumluluk bu seçilmiş kurum özelinde söz konusu olmalıdır. Yukarıdaki A-7 maddesinde açıklanan "kum saati" şeklinde olduğu gibi en dar noktada devletin yetkili kurumunun yer alması ve devlet kurumlarının sağlayacağı bilgi, tecrübe, imkân ve iradenin planlı, tek elden tedarikinin ve koordinasyonunun sağlanması sonrasında yönetsel akış kum saati örneğinde olduğu gibi tarım üreticilerine, yerli tüketim ve ihracat yönetimi faaliyetleri için tek bir elden koordineli yönetilmelidir. Unutmayalım, dünya örnekleri içerisinde, Hollanda ülkesinin nüfusu 17 milyon, yüzölçümü ülkemizin 1/20'si ancak tarım ihracatı yıllık 110 milyar ABD dolarıdır.

5- Türkiye tarım arazileri toplamı 23 milyon hektardır. Sulanabilecek durumda olan 8,5 milyon, sulanmakta olan 6,5 milyon hektardır. Sulanmakta olan arazinin en az 2 katına çıkarılması için bir orta vadeli plan yapılmalıdır.

6- Sulanmakta olan 6,5 milyon hektarın ortalama 1/3'ünden daha az oranda tasarruflu sulama (damla sulama ve yağmurlama sulama) geri kalanı teknik tabirle vahşi sulama ile sulanıyor. Bu 6,5 milyon hektar arazinin tamamının sulamasının tasarruflu sulama ile gerçekleşmesi halinde üretim verimi 2-5 kat artacaktır.

Ekilen 6,5 milyon hektar arazinin 2 katına yani 13 milyon hektara çıkması hem de tasarruflu sulanabilir tarım arazisi olması ile 2,5 milyon aileye daha iş ve geçim imkânı sağlanacaktır. Bu yaklaşık 8 - 9 milyon kişi demektir. Türkiye'nin tüm tarım arazilerinin yani 23 milyon hektarın tarımsal üretime geçmesi sağlanmalıdır. Tarımsal üretim ve verimlilik artışı devletin lokomotifliğinde toplumsal refahın artması açısından en müsait ve faydaları çoklu olacak sonuçlar yaratacaktır. Unutmayalım, tarımda verimlilik artışı son 10 yılda kullanımı 38 bin tondan yaklaşık 60 bin tona çıkan kimyasal ilaç tüketimini de azaltabilecektir.

7- Belirtilen tarımsal sulamanın tamamının tasarruflu sulamaya geçmesi, Türkiye'nin su kaynakları açısından da fayda sağlayacaktır. Şu anda su kaynaklarının %75'i tarım için harcanmaktadır. Tarım arazilerinin tasarruflu sulamayla (damla ve yağmurlama) sulanması halinde tarım sulamasına ayrılacak su miktarı %40 seviyesine düşecektir. Bu su tasarrufu mera niteliğinde olan alanların sulanması için harcanacak olup yılda 5 milyar dolarlık yem ithalatını önemli oranda azaltacaktır. Meraların tam kapasiteli sulanması hayvancılık gelişimi için en önemli kriterlerden biridir.

8- Tarım sektörü kalkınmasının faydası şehirden kasabalara geri dönüş taleplerini arttıracak ve sosyo - kültürel anlamda kasabaların yaşam cazibesinin artmasını beraberinde getirecek ve devletin sosyal yatırımlarıyla da kasabaya dönüş daha da güçlenecektir.

9- Tarım sektörünün kalkınması ve planlı yönetimi enflasyonla mücadelede de fayda sağlayacaktır. Enflasyon oranı hesabını oluşturan ürün sepetinde tarım ve tarım ürünleriyle alakalı iş kolları fiyatları oranı %30'dur. Şehirlerden kasabalara dönüş büyükşehirlerdeki enflasyonist baskıyı da azalacaktır.

Topyekûn bir tarımsal kalkınma başlatmak, ikinci ana sorun olan "işsizlik" problemini çözerken yıllara sâri olarak tüm temel sorunlara zincirleme bir çözüm etkisi yaratacaktır.

Türkiye, orta vadede geliştirip hayata geçireceği Devletçilik temelli yeni bir "Karma Ekonomi" kalkınma modeli ile 15 yıl içerisinde global ölçekte hem "Katma Değerli Ürün" rekabeti yarışında ciddi bir milli gelir avantajı sağlayacak hem de eş zamanlı olarak "işsizlik" sorununu ve diğer kronikleşmeye yüz tutmuş problemlerini çözüme kavuşturma noktasına gelebilecektir.

Vehbi Güleç Anaokulu

Antalya Valimiz Ersin Yazıcı, Kaymakamımız Volkan Hülür, Antalya Milletvekili Mustafa Köse, Akseki Belediye Başkanı İbrahim Özkan ve protokol üyeleri ile birlikte değerli hemşehrimiz iş insanı Vehbi Güleç tarafından yaptırılan 3 derslikli "Vehbi Güleç Anaokulu"nun açılışı gerçekleştirildi.

Geçmiş Olsun Akseki

Akseki Kaymakamı Volkan Hülür ve Akseki Belediye Başkanı İbrahim Özkan İstanbul temaları kapsamında çeşitli ziyaretlerde bulunmuşlardır.

Bu ziyaretler kapsamında İstanbul'da bulunan Akseki derneklerinin ev sahipliğinde gerçekleştirilen toplantıda Akseki Kaymakamımız Volkan Hülür ve Akseki Belediye Başkanımız İbrahim Özkan Akseki Eğitim Hayratı Derneğimizin 28 Temmuz 2021 tarihinde Akseki'de yaşanan yangın felaketinden etkilenen afetzedeler için yapmış olduğu destekler için teşekkür plaketlerini

derneğimiz adına Dernek Genel Sekreterimiz Oğuz Acar'a takdim etmişler, Dernek Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Atom Duruk ve Yönetim Kurulu Üyelerine teşekkürlerini sunmuşlardır.

Program kapsamında Kaymakamımız ve Belediye Başkanımız Akseki Sivil Toplum Kuruluşlarına ve iş insanlarına desteklerinden dolayı minnet duygularını ifade ederek, birlik ve beraberlik mesajlarını katılımcılarına iletmişlerdir.

c e m b o t a n i k
1974

Dikey Bitkilendirme

**Balkanlar'ın eşsiz projesi
'Portonovi One&Only hotel
and Resort' projesi üzerinde
Cem Botanik imzası:**

47 senelik tecrübesiyle,
dünyanın birçok ülkesinde
çeşitli projelere değer
katmış olan;
Peyzaj ve Biyolojik Gölet
firması Cem Botanik,
Karadağ Herceg Novi'de
bulunan, Avrupa'nın ilk
yedi yıldızlı One&Only
oteli olacak projede
peyzaj çalışmalarını
sonlandırmakta.

Otel projesinin yanı sıra
bir lüks konut kompleksi
ve yat limanını da
barındıran proje,
ilk açılışı yapmış olsa da
2021 yılında tamamen
bitmesi hedefleniyor.

Merkez Peyzaj Ofisi: Çubuklu Mahallesi Orhan Veli Kanık Caddesi
Eyüp Yavuz İş Merkezi No 39 Kat 4 Daire 5 Beykoz İstanbul
Kapalı Sera Fidanlık: Zerveatçı Mah. Şehit Aziz Cad.

No 59 Beykoz İstanbul

Üretim Tesisi: Konaklı Mah. Kocayol Küme Evleri
Ödemiş İzmir Tel: +90 216 479 19 80

Fax: +90 216 479 19 90

iletisim@cembotanic.com.tr

www.cembotanic.com.tr

Yayınnevinden

Ben Akseki'yim

"Ben Akseki'yim" projesi 22 Nisan 2013 tarihinde başlamış ve üç yılda tamamlanmıştır. Bu proje kapsamında oluşturulan beş kişilik proje ekibi ile Akseki platosunda, dağlarında, Toroslarda binlerce km yol yaptık, yüzlerce mekana misafir olduk, güler yüzlü Aksekililerle uzun sohbetler, sevgi dolu masalar, düğünler, geleneksel törenler, eğlenceler, keyifler, hüznler, hayata dair her türlü anı ve duyguyu paylaştık. Kayıtlar yaptık, binlerce fotoğraf çektik, belgeler topladık. Akseki'ye her açıdan derinlemesine bakmaya, incelemeye çalıştık.

Saha çalışmasının akabinde çok uzun ve özenli bir ön editöryel çalışma yapıldı. 32 farklı başlık altında, kendi alanında en iyi akademisyenlerle, fikir önderleri ve entellektüellerle çalıştık. Bütün bu hummalı çalışmanın ışığında Akseki'yi 41 yazar, 596 sayfa, 1 müzik CD'si ve Akseki haritası eşliğinde anlatmaya çalıştık. Fotoğraf çekimleri ise belgesel fotoğrafçılıkta dünyaca tanınmış fotoğraf sanatçısı Atilla Durak tarafından gerçekleştirildi.

Ben Akseki'yim / I'm Akseki

2015 yılında Akseki Eğitim Hayratı Derneği, değerli sponsorlarının da desteği ile 3 yılda tamamlanan "Ben Akseki'yim" kitap projesini yayına sunmuştu. Kitap beğeni kazanmış. Akdeniz Üniversitesi Çevre Hizmet ödüllerinde Antalya ölçeğinde "Çevre Hizmet Ödülü 2015" ile ödüllendirilmişti.

Bu projeden beş yıl sonra; "Ben Akseki'yim" kitabımızın en önemli konu başlıklarından oluşan Türkçe/ İngilizce dillerinde çevirileri yapılarak 10 cilt halinde kitaplara dönüştürüldü. 10 ciltten oluşan kitabımızın yanında özenle hazırlanmış ve yörenin önemli detaylarını içeren harita/ broşürümüzün de önemli bir işlev göreceğine inanıyoruz.

Ticaretin Başkenti Akseki

Ticaretin Başkenti Akseki (Akseki'nin ve Aksekililerin Ticaret Tarihi) kitabı özetle Aksekililerin kuşaktan kuşağa aktarılan ticari yetenek ve vasıflarını Türkiye İktisat tarihiyle paralel olarak anlatıyor. Bu kitabı okuyanlar, Osmanlı ve Cumhuriyet döneminde ticarete başarılı olmuş Aksekililerin öykülerinin yanı sıra bu başarı öykülerine zemin hazırlayan dönemin ekonomik koşullarına dair de bilgi sahibi olacaklardır.

Anılarla Akseki ve Ticaretin Dili Akseki

Kitapta 1938 doğumlu İbrahim Ekmekçi'nin anıları ile paralel bir şekilde Akseki'nin geçmişi ve dolayısıyla ilçenin ticaret tarihi de anlatılıyor. Akseki'ye büyük katkıları olan isimlerin portrelerinin de yer aldığı

kitabın önemli bir bölümünü ise adından da anlaşılacağı üzere Akseki ticaret dili oluşturdu.

İbrahim Ekmekçi bu bölümde Akseki ticaret diliyle ilgili tanık olduğu, okuduğu, büyüklerinden duyup dinlediği her şeyi okuyuculara ve daha önemlisi gelecek kuşaklara aktarıyor.

Proje yönetimini Atilla Durak, kitap editörlüğünü yazar Murat Toklucu, kitap tasarımını Abdullah Yaşar, proje koordinatörlüğünü Rasih Kaplan üstlenmiştir. Projeye maddi ve manevi destek veren iş insanı Ali Metin Durak'a teşekkürlerimizi bir borç biliriz.

Akseki'yi ve Aksekilileri anlatan değerli eserleri almak isteyenlerin;

Banka hesabına aşağıda belirtilen kitap bedelini ödeme yaptıktan sonra, dernek görevlisi Zeynep Yıldırım'ın mail adresine, zeynepyildirim@aksekidernek.org banka dekontu, fatura bilgisi, adres ve telefon numarası iletmeleri ya da 0535 205 02 07 no'lu telefondan Zeynep Yıldırım'la irtibata geçmeleri rica olunur.

"Ben Akseki'yim" 210 TL
"Ben Akseki'yim / I'm Akseki" 10 kitaptan oluşan Türkçe/ İngilizce Set 160 TL
"Ticaretin Başkenti Akseki" 110 TL
"Anılarla Akseki, Ticaretin Dili Akseki" 45 TL
"Broşür/ Harita" 5 TL

Fiyatlarımıza KDV ve kargo ücreti dahildir.

Banka Hesap Numarası:
AKSEKİ EĞİTİM HAYRATI DERNEĞİ
İKTİSADİ İŞLETMESİ
Vakıfbank TAO Ataköy İstanbul Şubesi
TR88 0001 5001 5800 7304 2148 55

Değerli Hayırseverler,

Akseki Eğitim Hayratı Derneği ülkemiz ve Akseki yöremizin, kamu yararına önemli bir mihenk taşıdır.

Derneğimiz, maddi ve manevi desteğe ihtiyacı olan toplam 260 civarında üniversiteli öğrencimize her yıl karşılıksız burs vermektedir. Eğitim desteği dışında yöremizin sosyal, kültürel yaşam biçiminin şekillenmesinde ve desteklenmesinde derneğimiz önemli bir olgu taşımaktadır. Siz değerli hemşehrilerimizden de burslarımıza destek beklemekteyiz. Üniversite öğrencilerimize destek olmak isteyen hayırsever hemşehrilerimiz bize aşağıdaki iletişim adreslerinden ulaşabilirler.

Eğitim döneminde her öğrenci başına 250 TL (aylık) 9 ay üzerinden burs verilmektedir. Burs ödemenizi öğrenci başına (aylık) 250 TL'den burs yatırım başlangıcından itibaren 9 ayda ödeyebilirsiniz.

(Dernek, Bakanlar Kurulu'nun 28/04/1967 tarih ve 6/8115 sayılı kararı ile kamu yararına)

Banka hesap numarası:
AKSEKİ EĞİTİM HAYRATI YAPANLAR VE YAŞATANLAR DERNEĞİ
Vakıfbank TAO Ataköy İstanbul Şubesi
TR73 0001 5001 5800 7305 2553 53

GÜNDÖĞÜDÜ GRUP

Arçelik & Mondi Home Mağazaları

'Alışverişte Kalite ve Güven...'

Akseki Arçelik Mağazası

Demirciler Mh. Rasih Kaplan Cd. No:44/B Akseki / Antalya 0 (242) 678 11 13

Akseki Mondi Home Mağazası

Demirciler Mh. Aşağı Çarşı Cd. Akseki / Antalya 0 (242) 678 11 13

Varsak Arçelik Mağazası

Ayanoğlu Mh. Süleyman Demirel Biv. No:32A/9 Kepez/Antalya 0(242)417 66 33

Dokuma Mondi Home Mağazası

Yükseliş Mh. M.Akif Cd. No:90 Kepez / Antalya 0 (242) 345 07 01

/ gundogdugrup07

markagiller.com.tr
Online Alışveriş Sitesi

www.gundogdugrup.net

Teşekkür

AKSEKİ EĞİTİM HAYRATI YAPANLAR
VE YAŞATANLAR DERNEĞİ olarak
ihtiyaç sahibi üniversite
öğrencilerimize şimdiye kadar
burs taahhüdünde bulunan

Ali Metin Duruk
Mahmut Atom Duruk
Mehmet Çetin Duruk
Tayfur Süner
A.Ünsal Taşkın
Latif Bayrı
Av.Arzu Külâhçioğlu
Alkan Süzen
Yiğit Şirin
Mehmet Küçüksoy
Ömer Duruk
Talat Gökler
Ferit Altunay
Murat Göksoy
Mustafa İlhan Özdemir
Esra Sezgin
Yılmaz Kocabaş
Şener Gençer
Mehmet Yeşiltepe
Hamdi Erdal Yazıcıoğlu
Esra R.Akçay Duff
ve
Emine Külâhçioğlu
Abdullah Külâhçioğlu
Gönül Külâhçioğlu
İsmail Külâhçioğlu
Mustafa Külâhçioğlu 'na

Katkılarından dolayı teşekkür eder,
değerli hemşehrilerimizden de burs
taahhüdünde bulunmalarını
saygılarımızla bekleriz.

Akseki Eğitim Hayratı Yapanlar ve
Yaşatanlar Derneği ülkemiz ve yöremizin,
kamu yararına önemli bir mihenk taşıdır.

Ülkemizin ve Akseki'mizin çeşitli
bölgelerinde gayrimenkul bağışı yapan
değerli hemşehrilerimize
içtenlikle teşekkür ederiz.Hayatta
olmayanları rahmetle anıyoruz.

Ömer Duruk
Ömer Faruk Sever
Emine Külâhçioğlu
Esmahan ve Halil Yurtseven
Abdurrahim Aksoy
Hatice ve İbrahim Hakkı Başbil
Perihan Pişkin

Artık Backhaus Tazeliğine Ulaşmanız Daha Kolay!

“Her gün
İstanbul'un
Her yerinde”

Backhaus

Fimak ile kolaylığın tadına varın

Fırın ve gastronomi makinaları sektöründe yeniliklerin öncüsü Fimak, teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek ürünlerinde en iyiyi, en güzeli gerçekleştirmenin arayışı içinde.

Çünkü mükemmellik hamurumuzda var.

FIMAK[®]
Fırın ve Gastronomi Makinaları

www.fimakmakina.com.tr

sales@fimakmakina.com.tr | info@fimakmakina.com.tr